

Իսլամը

Խսդաղության կրոն է

الإسلام دين السلام باللغة الأرمنية

Հեղինակ

Դոկտոր Արդուլ-Ռահմեն Էլ-Շիհա

د. عبد الرحمن بن عبد الكريم الشيبة

Թարգմանությունը

المركز الأوروبي للدراسات الإسلامية

EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER (EIRC)

& Աննա Ռ. Հակոբ

Իսլամը Խաղաղության կրոն է

Դոկտոր Աբդուլ-Ռահմեն Էլ-Շիհա

Թարգմանությունը

EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER (EIRC)

& Աննա Ռ. Հակոբ

Ստուգող հանձնաժողով

Արու Առամ

© Copyright (Հոգեբանական իրավունքները)

Դոկտոր Աբդուլ-Ռահման Աշ-Շիհա

Հոգեբանական իրավունքները պատկանում են հեղինակին, բացի
անվճար բանելու դեպքում առանց որևէ փոփոխություններ անելուվ
գրքում:

<http://www.thekeytoislam.com>

Բովանդակության ցանկ

- Ներածություն
- Իսլամի իմաստը
- Սխալ պատկերացում, որ իսլամը տարածվել է ուժով
- Սխալ պատկերացում ,որ աշխարհի նվաճումները իսլամի նպատակն է
- Միայն պատերազմի թեորիան ու գործնականը իսլամում
- Իսլամական սկզբունքները համախմբում են զթասրտությունը եվ դատապարտում է ազրեսիան
- Իսլամական ընդհանուր սկզբունքները ջատագով են խաղաղության ընկալման
- Իսլամական բարոյականությունը աջակցում է խաղաղության ընկալմանը
- Իսլամը համախմբում է հավատացյալներին հետեւել այս բարոյական պարտավորություններին ու հանձնարարականներին եվ նպաստել խաղաղությանը
- Օրինակներ արգելված գործողությունների իսլամում , որոնք օգնում են նպաստել խաղաղությանը
- Եզրակացություն

Ներածություն

«Ահարեկչությունը» լինում է երկու տեսակի. ահարեկչություն, որը չարիք է հիմնված թուլացած բռնապետական գործողությունների վրա եվ ահարեկչություն,որը լավ է, ցանկալի ու հիմնված է անհրաժեշտ եվ արդար գործողությունների վրա: Ահարեկչությունը, որը չարիք է նաև անարդար է, հարձակում է, երկերեսանիություն է, բռնապետ է եվ բոլոր իմաստները, ինչ ունեն այս բառերը:

յն թիրախի տակ է դնում կանանց, երեխաներին, խաղաղ բնակիչներին, ոչ զինվորականներին ու փորձում է պարտադրել պարտություն, դժվար քաղաքական որոշումներ, տարածելով ահարեկչություն:

Այս տեսակի մասին են մտածում մարդկանց մեծամասնությունը,երբ լսում են ահարեկչություն բառը:

Հաճախ մարդիկ գուգորդում են այն, ինչ նրանք պատրաստված են պատկերել, որին նպաստել են կառավարական կազմակերպությունները ու լրատվական միջոցները:

Մուսուլմանները ավանդաբար նկարագրված են ինչպես ահարեկիչներ, չնայած շատերը լիովին անմեղ են մեղադրանքից եվ ավելի անմեղ են շատերից , ովքեր հարձակում են գործում նրանց դեմ:

«Մուսուլմանական ահարեկչությունը» լրատվություն է եվ ենթադրում է հրի ասացվածք, չնայած դժվար է գտնել համապատասխան խոսքեր գործող հրեական, քրիստոնեական, հինդու կամ բուդդայական ահարեկչությանը:Որոշակի կազմակերպություններ, անհատներ (հայտնի պատճառներով) նպաստում են սխալ տեղեկատվություն ձեվավորելու , չափազանցնելու եվ նախորոք որակագրելու , զրաբարտելու, թյուրիմացությունը հերքելու վրա:

Ահարեկչությունը, որը ցանկալի է եվ հիմնված է անհրաժեշտ, արդարացված գործողությունների վրա, պարտադրում է միայն օրենքի կանոնները ու նպաստում է արդար պատժամիջոցների նրանց, ովքեր հանցանք են գործել:

Այն պատրաստում եվ պաշտպանում է հարձակումներից եվ կորուպցիայից:Այն օգտագործվում է հանցագործ, չարագործների դեմ եվ երբեք թիրախի տակ չի առնում կանանց, երեխաների եվ քաղացիական անձանց:

Մենք օգտագործեցինք «ահարեկչություն» բառը այստեղ նոր և դրական իմաստով, որը միզուցե աներևակայելի է ընթերցողին:

Այս դրական իմաստով ահարեկչությունը ուղիղ խոցում է չարագործների սրտերը, Ալլահի թշնամիներին ինչպես ահ, որ նրանք վախենան արագ, դաժան փոխհատուցումից ցանկացած չար գործողություններից, որոնք նրանք պատրաստել են իրագործելու:

Միայն այս իմաստով է այն կոչվում ահաբեկչություն, չնայած շահեկանն է հաշտվում սկզբունքի հետ ինչպես օրինական , ընդհանուր բոլորի կողմից:Ալլահը ասում է Հոյակապ Ղուրանում ահաբեկչության արդարացված ձևի մասին ,որը մենք ի նկատի ունենք եվ , որը կանխում ու հեռու է պահում հարձակումը:

«Պատրաստիր նրանց դեմ քո ուժը քո հզորության ծայրագույն չափով, ներառյալ պատերազմի նշանները, որպեսզի հարվածել ահաբեկչությանը Աստծո թշնամիների եվ ձեր թշնամիների սրտերում եվ ուրիշների բացի նրանցից ում դուք կարող եք չիմանալ ,բայց ում Աստված լավ գիտի: Ինչ որ ծախսեր Աստծո համար, կվերավճարվի ձեզ եվ դուք չեք վերաբերվի անարդար » (8:60)

Մարդ կարող է պահանջ ներկայացնել,որ մենք օգտագործում ենք ահաբեկչություն բառը այստեղ իր լեզվաբանական իմաստով եվ դուրս գործնական ,օրինական սահմանումից:

Բայց այդ սահմանումը դեռ շատ բուռն բաղկացման տակ է, որովհետև ոչ մի ընդհանուր չափանիշ չի ընդունված եվ հաստատված:

Կա շատ տիրություն, երկերեսանիություն, ու կրկնակի չափանիշներ կապված հիմնական ուժերի հետ, որոնք ավելի ու ավելի են զալիս լուսի տակ և չեն ենթարկվում օրինական ձիշտ ձևերի:

Կետը, որ մենք մատնանշում ենք, անրադարձ է ընդհանուր ողջախոհության: Ահաբեկչությունը կարող է ունենալ դրական եվ բացասական իմաստ կապված իրավիճակից եվ ենթատերստից:

Ահաբեկչությունը անփոփոխ ձևով չի ծագել դատարկությունից, Այլ առաջացել է պատմական անարդարություններից , հետապնդումներից եվ տիրություններից, որոնք ժամանակի ընթացքում դարձել են պայթյունավոր եվ ապստամբ:Ահաբեկչության անհերքելի ձևը պետական ահաբեկչությունն է:

Սակայն սա հաճախ դիտավորյալ հերքվում է որպես օրինական պարզ պատճառով,որ կառավարությունը, որը հովանավորում է այս հարցերի ընությունը, կապված ահաբեկչության հետ, ասում է, որ մարդիկ ովքեր ունեն իշխանություն , հաճախ չեն ցանկանում որ իրենց հաստատությունների ու կազմակերպությունների հանցանքները բացահայտվեն ինչպես մարդկության դեմ արված հանցանքներ եվ կառավարական ահաբեկչության միջադեպեր: Իրենց օրակարգն է պիտակավորել ուրիշներին , բայց ոչ իրենց գործերը:

Ուստի ինչպես հանցագործներ եվ ահաբեկիչներ հայտնաբերված չեն:

Ա՞րդյոք դատապարտված սպանությունները ահաբեկչության ձև չեն:

Ա՞րդյոք տանջանքը եվ բռնաբարությունը ահաբեկչության ձև չեն:

Ա՞րդյոք դիտավորյալ զինվորական , քաղաքական, տնտեսական, բնապահպանական վնասարարությունները, որի արդյունքն է համատարած մահը ահաբեկչություն չէ:

Ա՞րդյոք մեծածախ առեվտրի հալածանքը կապված մի ռասսայի կամ էթնիկ խմբի, կամ մեկ դասակարգի ծեծը, սպանությունը եվ այլ բաները ահաբեկչություն չեն:

Թիրախային ռմբակոծությունը արդյոք ահաբեկչության ձև չէ:

Ա՞րդյոք միջուկային եվ ուրիշ մասսայական սպանության զենքերի օգտագործումը բնակչության վրա ահաբեկչության ձև չէ:

Ո՞րն է արդարացված վնասը: Եթե այս գործողությունները ահաբեկչություն չեն, ապա ի՞նչ են ավելի կոնկրետ: Եթե նրանք օրինական եվ արդարացված չեն, ապա ինչ ենք մենք անվանում աշխարհի շուրջ կատարվող տարբեր օրինակները, 20-րդ դարի մարդկային պատերազմները եվ մասսայական ավերածությունները:

Ի՞նչ են նրանք կոչում քաղաքականությունը 21-րդ դարի աշխարհի համար, որը որոշ պահպանողական մտքեր անվանում են «Նոր Ամերիկյան Դարի Ծրագիր» եվ կապում են «PAX AMERICANA»-ի հետ:

Շատ դժվար խնդիրներ մնում են հետազոտության տակ եվ պահանջում են լուրջ, պատճառաբանված պատասխաններ գիտնականների եվ քաղաքագետների կողմից:

Շատ ազգային եվ ուրիշ կառավարություններ, համակարգեր պահանջում են պաշտպանել մարդու իրավունքները, խաղաղությունը, աճը, մարդու երջանկությունը: Բայց իրականում մենք տեսնում ենք, որ նրանք իրականացնում են նեղ ազգային եվ կազմակերպչական քաղաքականություն, որի նպատակն է հարստացնել եվ ուժեղացնել ընտրված խումբ, որոնց նպատակն է ծառայել տարբեր հատուկ հետաքրքրություններով խմբերի, քան ծառայել ընդհանուր հասարակական բարօրության: Այս ոեժիմների եվ հաստատությունների կանոնակարգը գործում է այնպէս, որ օրենքները եվ քաղաքականությունները ծառայեն իրենց հասարակարգի հարստությանը եվ իշխանությանը: Հասարակական, քաղաքական, տնտեսական եվ միջավայրային ազդեցությունները չստուգված իշխանության եվ շահի տեսնը, ճոխությունը մարդկության մեծամասնության համար վատ է եվ, ընդհանուր առմամբ, առաջնորդում է նրան անդառնալի կործանման:

Իսլամը, հակառակը, ունիվերսալ կրոն է բոլոր ռասսաների, դասակարգերի մարդկանց համար ու հակված չէ ծառայել հատուկ դասակարգին պատկանող մարդկանց: Նրա նպատակն է պատասխանել մարդկության կարիքներին իր բարոյական, հոգեբանական, հասարակական, օրինական, քաղաքական եվ տնտեսական համակարգերով: Նրա բարոյական մաքրությունը, միաստվածական պարզ հավատքը, ընդհանուր արգելքը բոլոր հանցանքներին, ձնշումներին եվ անարդարություններին, խնդրանք է դեպի բոլոր դասակարգերը եվ մարդիկ, անկախ ռասսայի, մշակութի, կրթության, հասարակական, տնտեսական դիրքի: Իսլամի նպատակն է հաստատել իդեալական մարդկային հասարակություն ու եղբայրություն, որը զուրկ է ամեն վատից: Նրա առաքելության մի մասն է հաստատել արդարություն

բոլոր ժամանակներում եվ դասակարգերում , որ լինի ընկերական հարաբերություն նույնիսկ հնարավոր թշնամու հետ, մինչ չկա բաց թշնամական գործողություններ, ու պաշտպանել խաղաղություն , որտեղ հնարավոր է: Ամենազոր Ալլահը պարզաբանում է փառահեղ Ղուրանում.

«Կարող է , որ Աստված պարզեց սեր եվ ընկերություն ձեր եվ նրանց միջեվ, ում դուք պահում եք որպես թշնամի: Քանի , որ Աստված ունի իշխանություն ամեն ինչի վրա: Եվ Աստված ամենաներողն ու գթասիրտն է: Աստված չի արգելում ձեզ վարվել բարի եվ արդար եվ հարգանքով նրանց, ովքեր չեն կռվում ձեր եվ ձեր հավատքի դեմ եվ չեն հանում ձեզ ձեր տներից: Քանզի Աստված սիրում է նրանց ովքեր արդար են: Աստված միայն արգելում է ձեզ ընկերանալ եվ պաշտպանել նրանց , ովքեր կռվում են ձեր եվ ձեր հավատքի դեմ եվ դուրս են հանում ձեզ, ձեր տներից ու օգնում է ուրիշներին, ովքեր ձեզ դուրս են հանում: Նրանք ովքեր դառնան դեպի նրանք/այս պարագայում/ սխալվողներ են» (60:7-9)

Այս տարբերակները կոչում են խաղաղության նրանց հետ, ովքեր ձեռնպահ են մնում նշված հարձակումներից:

Եվ Ալլահը ամենափառահեղը ասաց իր փառահեղ Ղուրանում

«Եթե նրանք հակվեն դեպի խաղաղություն, ապա հակվեք դեպի խաղաղություն, ու վստահեք Աստծոն, քանի որ Նա ամենալսողն ու Ամենազետն է» (8:61)

Այս տարբերակը պարզաբանում է, որ երբ թշնամին հակվում է խաղաղության , ապա պարտադիր է մուսուլմաններին հակվել խաղաղության:

Հուսով ենք, որ հետազոտողները եվ գիտնականները կրննեն խլամը եվ նրա օրենքները ու սկզբունքները անաշառ եվ մտածված անրադարձով: Իսլամի իրական գերեցկությունը եվ հանճարեղությունը առկա է միայն նրանց մոտ, ովքեր ապրում են դրանով եվ իրազործում են այն: Բայց բոլոր ուսանողները կարող են հիանալ միայն օրենքներով , տիեզերական եղբայրությամբ, առաքինի եվ գործնական սկզբունքներով եվ հոյակապ, մաքուր բարոյական օրինակներով, առաքինությամբ, ճշմարտությամբ, խիզախությամբ եվ արդարությամբ: Այս աստվածային հավատքի լավի վկայություններից է այն, որ թույլ աջակցության իսլամի հետևորդների կողմից եվ լայն պատերազմի դրա դեմ իր քննադատություններով ու թշնամիներով, այն դիմակայում է կորուպցիային եվ աղավաղում է նորարարությունները ու շարունակում է տարածվել իր արժեքներով ու արժանիքներով աշխարհի տարբեր մասերում: Ի՞նչ է իսլամի այս տարածման ետևում, չնայած մուսուլմանների թուլությունից , բացի ճշտի եվ արդարության ժառանգված ուժը, որը բնության կողմից գրավում է ամբողջ սուսուր եվ անարդարությունը: Իսլամում մարդիկ գտնում են լիարժեք բավարարվածություն, որը ներառում է նրանց և հոգեկան , և բարոյական, և ֆիզիկական, և գործնական սպասումները և կարիքները:

Ինչ վերաբերվում է մարդկանց, ովքեր մերժում են բացել իրենց աշքերը, տեսնել, լսել եվ ուսումնասիրել ծշմարտությունը, անկասկած կմնան իրենց կեղծ ցանկություններում, նեղ մտածելակերպում և նախապաշտումներում: Հայտնի սկզբունք է, որ մարդ էությամբ մերժում է այն, ինչից վախենում է: Նա վախենում է, որ այն ինչ նա անտեսում, դառնում է թշնամի, որին ինքն էլ չգիտի: Ալլահը նկարագրել է նրանց փառահեղ Ղուրանում ասելով.

«Շատերը ջիներ և մարդիկ են, Մենք արել ենք Ռժոխքի կրակների համար. նրանք ունեն սրտեր, որով նրանք չեն հասկանում, աշքեր որով չեն տեսնում, ականջներ, որով չեն լսում: Նրանք նման են խոշոր եղերավոր անասունի: Չնայած նրանք ավելի սխալ առաջնորդված են: Նրանք արհամահված են անփույթ են:» (7:179)

Եղերավոր անասունները հետևում են կուրորեն, բայց նրանք հետևում են բնական օրենքների եվ բնազդների, ստեղծված Ալլահի կողմից, իրենց գոյատևման համար, մինչ շատ մարդիկ հետևում են կուրորեն սովորությներին եվ իրենց դեկավարներին, մերժելով ինչ Ալլահը լուսաբանել է մարդու իսկ շահերի համար: Ինչպես Ալլահը նշել է.

«Չնայած, նրանք ասում են, մենք գտել ենք մեր հայրերին, ովքեր հետևում են որոշակի կրոնի եվ մենք մեզ ուղեկցում ենք իրենց ուսնահետքերով:» (43:22)

Ես հուսով եմ և աղոթում եմ, որ Ալլահը ամենակարողը, օգուտ կրերի նրանից, ինչ մենք կարողում ենք և ասում ենք: Մերը իլու ջանք է, ներկայացված մաքուր մտադրությամբ նպաստել մարդկային տեղեկատվության հարստությանը և նպաստել հասկաթությանը: Գրողը առաջարկում է լրացուցիչ, բաց հրավերք այն բոլորին, ովքեր հետաքրքրված են սովորելու ավելի իսլամի մասին, հաղորդակցվելու իր հետ նշված հասցեյով և նա ուրախ կլինի բոլոր ծանոթություններին իսլամի մասին և կառաջնորդի դեպի լրացուցիչ գրականության:

Հեղինակը արտահայտում է իր խորին շնորհակալությունը Ալլահին, իր անսպառ օգնության համար: Ամեն և բոլոր վրիպումները այս գրքովկում իրենն են, որոնց համար նա պատասխանատվություն է վերցնում և բոլոր ընթերցողներից ներողություն է խնդրում ու փնտրում է ներում Գթասիրտ Ալլահից:

Թող Ալլահի օրինանքները եվ գութը լինի Մարգարե Մուհամեդի վրա, Ալլահի վերջին մարգարեյի ու առաջյալի վրա, ով ուղարկվել է մարդկությանը: Եվ թող Ալլահի խաղաղությունը և օրինանքը լինի իր /մարգարեյի/ ընտանիքին, ընկերակիցներին ու բոլոր նրանց, ովքեր հետևում են իրենց առաջնորդությանը եվ հետքերին մինչ Դատաստանի Օրը:

Dr. Abdurrahmaan al-Sheha

Riyadh, 11535

P.O. Box 59565

Email: alsheha 2@gmail.com

<http://www.islamland.org>.

Իսլամի իմաստը

Իսլամ բառը նշանակում է հնագանդություն Ամենազոր Ալլահին, բոլոր արարածների արարչին եվ Տիրոջը, ամբողջ մարմնով և հոգով, ենթարկվածություն առ այն ինչ նա հրամայել է ու արգելել է Իր լուսաբանված Օրենքով ու կամովին հանձնվելը Իր կամքին եվ Դատաստաններին ու ընդունումները այն ամենի, ինչ կանխորշել է մարդկանց համար երկրի վրա: Ալլահը ամենաշահեկանն ու զթասիրտն է, ով գիտի բոլոր մարդկանց ձիշտ կարիքները, ով միացնում է ինչը լավ է և զգուշացնում է չարիքից: Նրա պարզաբանված Օրենքը հոյակապ համապատասխանում է տիեզերական կարիքներին, իրավունքներին եվ մարդու պատասխանատվություններին:

Ամենազոր Ալլահը նշում է իր փառահեղ Ղուրանում կապված Մարգարե Իբրահիմի հետ / **Աբրահամ/:**

«Տես, Նրա Տերը ասաց նրան.-Հնագահղվիր / aslim /: Նա ասաց.- Ես հնագանդում եմ Տիրոջը եվ Տիեզերքի Արարչին» (2:131)

«Սալամ» բառը նշանակում է « խաղաղություն» ու ծագել է նույն արաբերեն երեք տառանի արմատից SLM, ինչպես Իսլամ բառը: «Սալամ»-ը Ալլահի հատկանիշներից մեկն է, օրինվի նրա անունները եվ հատկանիշները և Նրա Մեծությունը, ինչպես նշում է Ղուրանը.

«Ալլահ Նա է, Ուրիշ Աստված չկա բացի Նա, Սուրբ Մեկը. Միապետը. Խաղաղության աղբյուրը /Կատարելությունը /, Հավատքի Պահապանը Հզոր Իշխանության մեջ, Անհաղթահարելին, Գերազույնը: Փառքն է Ալլահինը: Նա բարձր է բոլոր զուգընկերներից, որ վերագրում են նրան» (59: 23)

«Սալամ»-ը նաև Զեննայի / դրախտի / անուններից մեկն է: Ամենակարող Ալլահը նշում է Փառահեղ Ղուրանում:

« Նրանց համար կիմնի խաղաղության Տուն իրենց Տիրոջ հետ: Նա կիմնի նրանց ընկերը, որովհետու նրանք կիրառել են ձիշտ ուղղություն » (6:127)

Դրախտի բնակիչները կողջունեն իրար «Սալամ» - ով, երբ հանդիպեն իրենց Տիրոջը, Ալլահին, ինչպես Նա նշել է.

«Նրանց ողջույնը, Օքք երբ կհանդիպեն նրան, կիմնի /Խաղաղություն/ և Նա պատրաստել է նրանց համար առաքինի Պարզե» (35:44)

Մուսուլմանները փոխանակում են պարզ և առաքինի ողջույն «Սալամ Ալեյքում» / Խաղաղություն լինի ձեր վրա / , երբ հանդիպում են, անցնում են իրար կողքով, երբ կանչում են միմյանց: Նույնիսկ , երբ մուսուլմանը մտնում է իր տուն և չի գտնում որևէ մեկին այնտեղ, նա ասում է «Սալամ Ալեյքում», քանի որ, նա առաջարկում է այս ողջույնը իրեշտակներին, ովքեր ներկա են

այնտեղ և իրեն: Այս տեսակի ողջունը օգնում է մեղմացնել սրտերը ամեն տեսակի դժգոհությունից և բարկացած մարդիկ կկարողանան զապել իրենց, կփոխվեն բարյացակամի, կունենան հոգևոր հարգանք, հանգստություն, ապահովություն և երջանկություն: Հաճախ մուսուլմանները ողջունում են միմյանց, ասելով լրիվ տարբերակը, որը սովորել են Մարգարեյից: Դա է «Աս-Սալամու Ալեյքում ուա Ռահմաթուլահ» / As-Salam Aleikum wa Rahmatul'laah/, այսինքն «Թող Խաղաղությունը և Օրինանքը Ալլահի լինի քո վրա և Նրա Գթասրտությունը»:

Մարգարեյի սովորությունում / հաղիթում /, մենք գտնում ենք Ալլահի Մարգարեյի խոսքերը, որը դարձնում է այս ողջունի տարածումը հավատքի կատարելության նշան:

«Դու չես մտնի դրախտ, մինչև դու ձեռք չես բերի լիարժեք հավատք, և դու ձեռք չես բերի լիարժեք հավատք, մինչ չսիրեք իրար: Չառաջնորդեմ ես ձեզ մի գործողության, որը եթե հաստատեք իրար միջն, դուք կսիրեք իրար: Տարածեք «Սալամ»-ի / խաղաղության / ողջունը այնքան շատ ինչքան կարող եք ձեր միջն / հասարակությունում /:» / Մուսլիմ /

Եվ Ալլահի մարգարեն ասաց.

«Առաջարկիր ուտելիք մեծահոգաբար ուրիշներին, նախաձեռնիր / խաղաղության / ողջուն ձեր միջն, ում դուք զիտեք և նրանց, ում դուք չզիտեք» / Բուխարի & Մուսլիմ /

Իսլամի նպատակն է պարբերաբար փնտրել, գոհացնել Ալլահին, Տիեզերքի արարչին և Տիրոջը, տիեզերական լավ և ճիշտ արարքներով: Ալլահը ասում է Փառահեղ Գրքում, Ղուրանում.

«**Օ, Գրքի Մարդիկ:** Այստեղ եկել է ձեր մոտ Մեր Մարգարեն, պարզաբանելու ձեզ շատ ինչ դուք սովորություն ունեք բարցնելու Գրքում և անցնել շատ / ինչ հիմա կարևոր չէ/: Այստեղ եկել է ձեզ Ալլահից լույս և պարզ Գիրք, որով Ալլահը առաջնորդում է բոլորին, ով փնտրում է Նրա հաճույքը «Սալամ» -ի / խաղաղության և ապահովության / ձեւրով, առաջնորդում է նրանց մթությունից դուրս, Իր Կամքով, դեպի լույս և առաջնորդում է նրանց Ուղղու, որը Ուղիղ է:» (5:15-16)

Իսլամը պարունակում է ամբողջական ընկալում խաղաղության իմաստի, որը ներառում է ներքին, անձնական և հոգևոր և արտաքին հասարակական խաղաղություն: Ինչպես Ալլահի Մարգարեն ասաց,

«**Ճիշտ Մուսուլմանը այն անձն է , որից ուրիշ Մուսուլմանները զգում են անվտանգություն չարաշահումից և հարձակումներից իր լեզվի և ձեռքերի և ճիշտ ներզադայլ այն անձն է , ով մերժում է ինչ Ամենակարող Ալլահը հայտարարել է անօրինական»: / Բուխարի & Մուսլիմ /**

Ավելին , այն ներառում է զլորալ տեսիլք ընդհանուր տիեզերական խաղաղության ամբողջ մարդկության համար: Քանի որ նրա հիմնական

սկզբունքները ներառում են կայունություն, հոգևոր հարգանք և անհարձակողականություն նրանց, ովքեր վերաբերվում են

կետերին խաղաղ ձևով, մանավանդ նրանք, ովքեր ունեն հիմնովի հասկացություն դեպի լուսաբանված կրոնը Ալլահի, ինչպես հիմք իրենց քաղաքակրթությունների, ինչպիսիք են քրիստոնյաները և հրեաները:

«Օ, դու ով հավատում է : Մտեք «as silm», «Աս –Սիլմ» / իսլամի խաղաղությանը, Ալլահին հնազանդվելով / ամրողութին և ամբողջ սրտով և մի հետևի Սատանայի հետքերին, քանզի նա իրոք անիծված թշնամի է քեզ»: (2:208)

Իսլամի հրավերքը, Ալլահի տիեզերական կրոնը մեկնվում է բոլորին: Ամենակարող Ալլահը ասաց իր Փառահեղ Գրքում.

«Ասա / Օ, Սուհամեդ /, Օ , մարդկություն , իրոք , ես ուղարկվել եմ ձեզ բոլորիդ, ինչպես Ալլահի Մարգարե:» (7:158)

Եվ Նա ասաց. «Ճիշտ կրոնը Ալլահի դիմաց Իսլամն է»: (3:19)

Եվ Նա ասաց. «Եվ , ով փնտրում է կրոն ուրիշ քան իսլամն է , նրանից երբեք չի ընդունվի և հանդերձյալ կյանքում կլինի պարտվողներից մեկը:» (3:85)

ՄԽԱԼ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ , ՈՐ ԻՍԼԱՄԸ ՏԱՐԱԾՎԵԼ Է ՈՒԺՈՎ

Մի սիալ հասկացություն, որը առաջ է քաշվել արդարության թշնամիների կողմից, ովքեր չեն կարդում պատմական աղբյուրները անաշառ, բայց կրկին ու կրկին ասում են իին պրոպագանդան, ըստ որի իսլամը տարածված է պարտադրաբար: Տարբեր մեջքերումներ Հրաշակերտ Ղուրանից կարող են հերքել այս զագրելի զրպարտությունը: Ամենազոր Ալլահը ասել է իր Վսեմ Գրքում.

«Թող լինի ոչ մի պարտադրություն կրոնում, Ճիշտը կանգնած է դուրս պարզ սիսալներից, ով մերժում է Թաղութ, / սատանային, կուռքերին, բռնապետերին / և հավատում է Ալլահին, ճանկել է ամենաարժանի ձեռքը բռնած , որը երբեք չի կոտրվի: Եվ Ալլահը ամենալսողն ու իմացողն է: » (2:256)

Եվ Նա , Ամենակարողը, ասաց. «Եթե դա լիներ ձեր Տիրոջ Ցանկությունը, նրանք բոլորը կհավատային, բոլոր մարդիկ երկրագնդի վրա: Դու հետո կսիփան մարդկությանը, իրենց կամքի դեմ հավատալու: » (10:99)

Եվ Նա, Ամենազորը, ասաց. «Ասա , ճիշտը ձեր Տիրոջից է. թող նա , ով կհավատա, թող նա , ով կմերժի և չի հավատա: Մենք պատրաստել ենք սխալ անողների համար կրակ, որի ծովով և հուրը ինչպես պատ և առաստաղ է Վրանի , կլործանի նրանց: Եթե նրանք աղերսեն օգնություն, նրանք կտրվեն ջուր ինչպես հալած արույր, որը կշօգեխաշի իրենց երեսները: Ինչ սուկալի է խմիչքը: Եվ ինչ անհարմար է թախտը հենվելու:» (18:29)

Եվ Նա , Ամենակարողը, ասաց. «Բայց , եթե նրանք թեքվեն այն կողմ, քո պարտավորությունն է միայն քարոզել Մաքուր ուղերձը »: (16:82)

Եվ Նա, Ամենակարողը, ասաց. «Հետևաբար, տուր խորհուրդ, քանի որ դու իրոք խորհուրդով ես: Բայց դու մեկը չես , ով կառավարում է գործերը: » (88:21-22)

Եվ Նա, Ամենակարողը, ասաց. «Ասա, Հնազանդվեք Ալլահին և հնազանդվեք Մարզարեյին, բայց եթե դու թեքվես հեռու, նա է միայն պատասխանատու, պարտավորության համար դրված իր վրա , ինչպես դու նույնպես պատասխանատու ես պարտավորության համար դրված քո վրա: Եթե դու հնազանդվես նրան , դու կլինես ճիշտ ուղղու վրա: Մարզարեյի պարտավորվածությունն է միայն քարոզել Մաքուր ուղերձը: » (24:54)

Եվ Նա, Ամենակարողը, ասաց. «Եթե մեկը հեթանոս կռապաշտներից խնդրի քեզ ապաստան, պարզեիր այն նրան, այնպես, որ նա կարող է լսել Ալլահի խոսքը, հետո պահպանիր նրան, որտեղ նա կարող է ապահով լինել: Դա նրա համար է, որ նրանք մարդիկ են առանց գիտության: » (9:6)

Այս և շատ ուրիշ տարբերակներ Ղուրանի և Մարզարեյի սովորույթների և ուսմունքների, պարզ են դարձնում, որ ոչ մի պարտադրում կրոնում թույլատրվում է: Ոչ ոք պարտադրված չէ իր կամքին հակառակ դառնալ դեպի Խալամը: Հավատքը պիտի լինի գիտությամբ և ազատ կամքով: Այն պետք է հիմնված լինի հաստատուն համոզվածության վրա, որին հաջորդում է ճիշտ բաները և լավ արարքները: Զուտ արտաքերումը իսլամի բանալու «*LA ILAHA ILLALLAH* » «*Չկա Աստված բացի Ալլահից ով արժանի է երկրպագման*» բավական չէ անձին հաստատել հավատացյալ, չնայած, եթե ասված է ներքին հավատքով, նա անմիջապես դառնում է մուսուլման: Ինչպես Ալլահը ասել է Բեղվինների մասին, ովքեր արտաքերում էին առանց հաստատուն համոզվածության: «*Անապատի արաբները ասում են. «Մենք հավատում ենք: » Ասա, Դուք դեռ չունեք իրական հավատք, բացի ասել եք միայն /Մենք հնազանդվել ենք Ալլահին / aslamna, հնազանդվել ենք, մենք Մուսուլմաններ ենք/, մինչ Հավատքը դեռ չի մտել ձեր սրտերը: Բայց եթե դուք ենթարկվեք Ալլահին և Նրա Մարզարեյին, Նա չի արհամարհի/ պարզե՞ր ձեր արարքների, քանզի Ալլահը ամենաներողն ու գթասիրտն է: » (48:14)*

Հայտնի է , որ որևէ մեկը չի կարող պարտադրվել փոխել, ինչ կա իր սրտի խորքերում և այդ մեկը կարող է արտաքերել իր լեզվով ինչին նա իրոք չի հավատում հաստատուն ձևով: Սա ոչ իսլամն է, ոչ ել իսլամական հավատքը: Այս պատճառով Ալլահը ասել է հետևյալը այն մարդու մասին, ով հարկադրված էր տանջանքի տակ հրաժարվել իր հավատքից առ իսլամը:

«Յանկացած մեկը, ով արտասանում է անհավատության բառեր Ալլահին, հավատք ընդունելուց հետո, բացի հարկադրաբարից, մինչ նրա սիրտը մնում է հաստատ իր հավատքին- ինչպես մեկը, ով բացում է իր կործքը դեպի անհավատություն, նրանց վրա է Ալլահի բարկությունը և այնտեղ կլինի ահեղ տուգանք նրանց համար:» (16:106)

Անհավատությունը տեղի է ունենում բացելով սիրտը անհավատքի կամովի և այս հիմքում մարդ խոսում է չարիք և իրազործում է իր հանցագործ գործողությունները ըմբուստանալով Ալլահին և Մարգարեների պարզաբանված առաջնորդությանը և դառնում է ուխտադրուժ Մուսուլման դառնալուց հետո:

Ուրիշ մեղադրանք կապված վերը նշվածին , որ Իսլամը տարածվել է զենքով և ուժով: Հաստատված փաստ է , որ ցանկացած համակարգ կամ կառավարություն, անտարբեր լինելով այս աղբյուրին, պահանջում է պաշտպանողական ուժ պահպանելու այն, ներկայացնելու իր արժեքները, տարածելու իր սկզբունքները, հաստատելու իր օրենքները և կիրառելու ձիշտ կատարումը օրինական պատիժների ընդդեմ հանցագործների և նրանց, ովքեր ընդվզել են համակարգի դեմ: Ինչպես ասված է Մարգարեյի սովորույթում. «Իբրոք, Ալլահը խրատում է կառավարիչի իշխանությամբ, ավելի քան ինչ Նա խրատում է Ղուրանի Աստվածային Լուսաբանմամբ:» / Այսինքն ավելի իրազործելով ձիշտ պատիժ, քան Աստծո գիտակցությունն է գրերը կարդալուց:/ Ալ – Հինդի, Քանձ - ուլ-Ամալ/

Եկեք վերցնենք մի հայացք դեպի իսլամի վաղ օրերը և նրա հոյակապ տարածումը հայտնի աշխարհով , քննելու այս մեղադրանքի ճշմարտությունը, պատմական փաստերի լույսի ներքո: Ալլահի Մարգարեն Մուհամեդը, իր հանձնարարականից, որը տրված էր Ալլահի կողմից, ոտքի կանգնեցնել և հասարակությանը տարածել իր աստվածային ուղերձը, մնաց Սուրբ քաղաք Մեքքայում տասներեք տարի հրավիրելով իր Քուրեյշ ցեղի մարդկանց և Մեքքայի այցելուներին առ Իսլամ: Նա անում էր ամեն հնարավոր ձևերը, տեղեկացնելու ու հաղորդելու Ղուրանի և Սուննայի լուսաբանման ուղերձները, հանդիպելով կեղծ մեղադրանքների, զրպարտանքի, հալածանքի, ոտնձգության, սպառնալիքների, բոյկոտների, հարձակումների, ու դաժան ֆիզիկական ազրեսիայի իր մարդկանց կողմից: Նրանք , ովքեր հավատացին , կիսեցին իր տանջանքները և նրան Ալլահից հրամայված չեր հանդիպելու բռնության և հարձակման զինված ուժերով, նրա հետևորդները տանջվեցին դաժան ձևերով, պահելով իրենց ձեռքերը ու հավատարիմ լինելով խաղաղ առաքելական գործունեության: Շատերը տանջվեցին և որոշները մարտիրոսացան Իսլամի ու իրենց հավատքի համար: Այս դաժան փորձության ժամանակ նրանք կրեցին տանջանք և պահեցին իրենց արի ոգիները: Մարգարեն մեղմացնում էր իր ուղեկցի Ամար իբն Յասիրի և նրա ծնողների վերքերը, ովքեր դարձան առաջին մարտիրոսները Իսլամում, հետևյալ խոսքերով. «Համբերատար եղիր, Օ Յասիրի ընտանիք: Դրախտը կլինի իրական, ձեր մշտական բնակավայրը: » / Ալ Հակիմ /

Մարգարեն թույլ տվեց նրանց, իր հետևորդներին, ովքեր ցանկանում են ներգաղթել Եթովպիա, փախչելու չաշարանքներից և ճնշումներից: Նրանք փնտրեցին ապաստան այդ ժամանակվա կառավարչի խնամակալության ներքո: Նա Նաջաշին էր, ով հավանականորեն ընդունել էր իսլամ: Նույնիսկ այս սարսափելի պայմաններում Ալլահը, Ամենախիմաստունն ու Գթասիրտը, հրամայեց Իր Մարգարե Մուհամեդին, լինել համբերատար, դիմացկուն և հանդուրժող իր մարդկանց հետ, ուղերձի տարածման հարցում: Կան կրկնվող օրինակներ, գերազանց գթասրտության, առաքինության, վեհանձնության և կարեկցանքի այս շարունակվող բռնության ու ազրեսիայի ժամանակ: Մարգարեն և իր ուղեկիցները հստակ կանգնեցին իրենց հավատքի և ուղերձի տարածման մեջ, ենթարկվելով Ալլահի հետևյալ հրամանին. «**Ուստի համբերատար պահպանի, ինչպես արեցին բոլոր Մարգարեները անկոտրուն նպատակում և եղիր ոչ շտապողական անհավատների հետ: Օք, որ նրանք կտեսնեն Պատիժը խոստացված նրանց, կինի կարծես նրանք չեն ուշացել ավելի քան մեկ ժամ մեկ օրում: Քո պարտավորվածությունն է միայն հոչակել Ուղերձը: Ոչ ոք կավիրվի, բացի նրանցից, ովքեր ոտնահարել են: » (46:35)**

Եվ դեռ նա կաղորֆի նրանց առաջնորդմանը ասելով. «**Օ, Ալլահ, խնդրում եմ առաջնորդի իմ մարդկանց, քանզի նրանք ոչինչ չգիտեն:**» Մարգարեն շարունակեց տարածել ուղերձը Մեքքայում և փնտրել որևէ ցեղ, ով ի վիճակի կլինի պաշտպանել և օգնել նրան, որ նա ներկայացնի իրեն և իր առաքելությունը այցելող անհատների, Մեքքայի ցեղերին և Արաբների մեծ շուկաներում ու հանդիպման վայրերում: Հետո այնպես եղավ, որ մարդկանց մի խումբ Յաթրիք / հիմա հայտնի ինչպես Մեղինա, Մարգարեյի քաղաք / քաղաքում, հավատացին Իսլամի ուղերձին և տվեցին նրան իրենց հավատարմության գրավականը պաշտպանելու և աջակցելու նրան, նույն ձևով, ինչպես նրանք կպաշտպանեն իրենց հարստությունը, պատիվը, կենցաղը, եթե նրանք ուզենան ապաստան գտնել ու ներգաղթել իրենց հայրենի քաղաք: Այս համընկավ Մեքքայում հալածանքով, հասնելով ծայրահեղ աստիճանի ու Քուրեյշ ցեղի ղեկավարները նույնիսկ ծրագրեցին սպանել Մարգարեյին, թող Ալլահի օրինանքը և խաղաղությունը լինի նրա վրա: Ներգաղթման երևոյթը լինելու էր ճակատագրական Իսլամական պատմության մեջ, քանի որ Մեղինայում կառուցվեց Մարգարեյի առաջին մզկիթը, Մուսուլմանների եղբայրությունը աճեց, ընդլայնվեց ու հաստատվեց սկիզբ առնող Իսլամական պետությունը ու զարգացրեց իր ճիշտ առաջնորդությամբ:

Ճշտի ուղղում, Մարգարե Մուհամեդը և իր հետևորդները երբեք չթափեցին ոչ մի կաթիլ արյուն, որպես հատուցում, այս երկար տարիների ընթացքում, որի ժամանակ նրանք ին հալածվում, Մեքքա քաղաքում: Այդ ժամանակվանից նրան հրամայված չէր կռվել, այլ լինել համբերատար ու պնդող: Հակամարտումը և զինված թշնամանքները Մուսուլմանական կողմից չկատարվեց մինչև երկու տարի անց, երբ նա ներգաղթեց Մեքքայից Մեղինա: Քուրեյշ ցեղը վախեցավ նրա գերիշխանությունից և շարունակեցին հալածանքի ուղղին և իսլամի ուղերձի խոչընդոտումը և երբ բոլոր խաղաղ ճանապարհները պրոպագանդայի, հյուծել էին:

Մինչ Մեղինա քաղաքը Քուրեյշների ցեղերի առևտրական քարավանների ճանապարհին էր դեպի Մեծ Սիրիա, առաջին առերեսման դեպքը տեղի ունեցավ, երբ Ալլահի Մարգարեն զբաղվեց առևտրական քարավանով, որը դեկավարվում էր ազնվական Արու Սուֆյենը: Մարգարեն մտադրվել էր հարկադրել տնտեսական տույժի մի տեսակ Քուրեյշ ցեղի վրա, որպեսզի թույլ տան իրեն խաղաղ ձևով պրոպագանդել իր հավատքը ուրիշներին բացահայտորեն և փոխհատուցել հավատացյալներին իրենց հարստության, գույքի և պատկանելիքի, որը անարդար ձևով գրավված էր Քուրեյշների կողմից Մեքքայում ներգաղթից առաջ: Քարավանը փախավ որոգայթից, բայց իմանալով միջադեպի մասին Քուրեյշի դեկավարները պատրաստեցին համամատաբար մեծ և լավ զինված բանակ, հարձակվելու Մուսուլմանների վրա: Հետևաբար, առաջին որոշիչ ճակատամարտը տեղի ունեցավ Բյորում ու փոքր ու քիչ զինված մուսուլման մարտիկների ուժը, որը բաղկացած էր երեք հարյուր տասներեք հոգուց, ջախջախեց ամբարտավան Քուրեյշ բանակը նվաստացմամբ և որոշիչ պարտությամբ:

Գերազույն և Ամենակարող Ալլահը նկարագրեց արդար հիմնավորում այս մարտի և նրանց, ովքեր հետևում են.

«/**Նրանք/** այն մարդիկ են, ովքեր արտաքսվել են իրենց տներից անարդար ձևով, միայն որովհետև նրանք ասել են՝ “Մեր Տերը Ալլահն է”: Եթե Ալլահը չկասեցներ մարդկանց մի խումբ մյուսի նկատմամբ, շատ մենաստաններ, եկեղեցիներ, սինազոգեր և մզկիթներ, որտեղ Ալլահի անունը նշվում է առատ չափերով, հաստատ կքանդվեր: Ալլահը, իրոք, կօգնի նրանց, ովքեր օգնում են հանուն Նրա: Իրոք Ալլահը լի է Հզորությամբ, Ուժով և Բարձրությամբ: / Նրանք են /, ովքեր, եթե Մենք հաստատենք նրանց երկրում, կհաստատեն հերթական աղոթք, կտան հերթական բարեգործություն, կհրամայեն ճիշտը և կարգելեն սխալը: Եվ Ալլահի հետ է հանգիստ ավարտը և բոլոր գործերի որոշումները:» (22:40-41)

Եվ իմաստուն ու Վսեմ Ալլահը ասաց. «Եվ ինչու դու չպիտի կովես հանուն Ալլահի և նրանց, ովքեր լինելով թույլ, հալածված են և ճնշված: Տղամարդիկ, կանայք և երեխաներ, ում լացն է՝ “Մեր Տեր, Փրկիր մեզ այս քաղաքից, որի մարդիկ ճնշողներ են և բարձրացրու մեզ համար Քեզանից պաշտպան և բարձրացրու մեր համար Քեզանից օգնական:» (4:75)

Եվ Ալլահը, Ամենակարողը, ասաց. «Կովիր հանուն Ալլահի, նրանց, ովքեր կովում են ձեր դեմ, բայց մի ոսնահարի չափերը, քանի որ Ալլահը չի սիրում ոսնահարողների:» (2:190)

Բոլոր ճակատամարտերում և բոլոր հաղթանակներում, որ Ալլահի Մարգարեն և նրա ուղեկիցները հասան քան երեք տարվա ընթացքում, Մարգարեյի առաքելության Մեքքայում, հետո Մեղինայում, միայն երեք հարյուր յոթանասուն իինգ մարդ սպանվեց: Հիջրայի /ներգաղթման / ինսերորդ տարում, որը հայտնի է Պատվիրակությունների Տարի, Մարգարեն հանդիպեց մոտ հարյուր տարբեր պատվիրակությունների, բոլոր ցեղերից, որոնք եկել էին համարյա ամբողջ Արաբական թերակղիներից, որպեսզի խորհրդակցեն

ու բանակցեն Մարգարեյի հետ: Նա հանդիպեց նրանց արժանապատվորեն և վեհանձնորեն ու պատասխանեց նրանց բոլոր հարցերին ու անհանգստություններին կապված Իսլամական *Աքիդահի* /Aqeedah/, Հանգանակությունների և *Օրէնքների* /Շարիաթ/ հետ: Նրանց մեծամասնությունը տպավորված էին Մարգարեյի կոչով և նրանք ընդունեցին Իսլամ: Ալլահի Մարգարեն նաև ուղարկեց նամակներ շրջակա շրջանների դեկավարներին, կոչելով նրանց ընդունել Ալլահի Ուղերձը, ինչպես կնշվի ներքեսում:

Մարգարեյի կյանքի ընթացքում և հետո ամբողջ Արաբական Թերակղզին առաջին անգամ պատմության մեջ միաբան էր մի օրենքի և աստվածային կրոնի մեջ: Արաբների մեծամասնությունը ընդունեցին Իսլամը կամովի, Դուրանը լսելուց հետո, տեսնելով Մարգարեյի օրինակը իր *Սուննայում* / Ուղղում / և նրա հետևորդներին և ականատես լինելով իսլամական համակարգին: Միայն մի քանի դիմադրողներով հրեաների և քրիստոնյաների գրպանների, ու նրանց թույլ տրվեց մնալ Իսլամական կառավարությունում իրենց հին հավատքով և պայմանագրով, որը ամրագրում է որոշակի իրավունքներ, պարտավորություններ ու *Զիզեյհ* /Jizya/ հարկի վճարում, կառավարության պահպանման համար և չմասնակցելու զինվորական ծառայության: Իրոք այս հեղափոխական փոփոխությունը հրաշալի ձեռքբերում էր, հաշվի առնելով հսկա մատերիալիստական նշանակումները, որով այն տեղի ունեցավ: Եվ նրա մինչև հիմա գոյություն ունեցող համաշխարհային ուժը: Եվ Ալլահը, Ամենազոր, տալիս է հաջողություն ում նա է ուզում: Ճիշտ ուղղու վրա գտնվող Խալիֆները, ուղեկիցները և առաքինի նախորդները, հետևեցին Մարգարեյի օրինակին, պաշտպանելով իսլամական կառավարությունը իր թշնամիներից, նվաճող շրջակա բռնապետությունից, որոնք սպառնում էին իրենց գոյությանը և տարածեցին Իսլամ իրենց հավատքի եռանդով և քարոզչական գործունեությամբ, իրենց հոյակապ սկզբունքներով և ճիշտ հարաբերություններով: Այս անհատները, առանց որևէ չափանիշների, հավասար էին քանակով կամ պատերազմական գործիքներով, պատրաստությամբ և մասնագիտացված զինվորական հմտություններով, մարդկանց, ում նրանք նվիրվել են: Բայց նրանց աստվածային հավատքի կենսունակությունը և առաքելությունը, բարոյական առավելությունը իրենց բնապորտությունների, գրավեցին հասարակ մարդկանց սրտերը ու մտքերը, մինչև կարիք եղավ պայքարել բռնապետական բանակների հետ, ում ճնշումը մասսաների վրա անտանելի էր:

Մեր ժամանակների իսլամի վերափոխվածներից մեկը, Բաշիր Ահմեդը ասաց. «Ամենաշփռեցնող հարցը ինձ և իմ ամենալուրջ մեծ անհանգստությունը ընդունելով իսլամը և նրա կյանքի ձեր այն էր, որ մենք, քրիստոնյաներս, հայտարարում ենք, որ Իսլամը տարածվել է սրով: Ես տվեցի այս հարցը ինձ, եթե այս մեղադրանքը ճիշտ է, ինչու մենք նկատում ենք, որ շատ մարդիկ, աշխարհի տարբեր անկյուններում, դեռ պահպանում են իսլամը, միանում ու ընդունում են այն, ինչպես կյանքի ձև: Ինչու ենք մենք նկատում մարդիկ, ովքեր միանում են իսլամին ամեն օր, առանց որևէ պարտադրանքի»

ինչոք մեկի կողմից» / Փողադրված, Դոկ. Իմադ -դու- Դին Խալիլի, / Ի՞նչ են նրանք ասում Խալամի մասին/ էջ. 295 /

Նորման Ա. Դանիելը ասում է այս առասպելի կեղծիքի ծագումնաբանության մասին. «Արևմուտքը կազմել է ավել կամ պակաս անփոփոխ կարծրատիպ իսլամի հավատքի, այն որոշել է ինքն իրեն ինչ է իսլամը: Կարևորը այն էր, որ այն պիտանի է արևմուտքին, այն տվեց քրիստոնեությանը ինքնահարգանք առնչվելու քաղաքակրթության հետ շատ քաներում, որպես առավել:» / Խալամը և Արևմուտքը: Տեսիլքի Ստեղծումը էջ. 270 /

Դե Լաքի Օ՛ Լեստը մեկնաբանում է այս մոլորությունը իր «Արաբների քաղաքակրթությունը » գրքում / էջ. 127-128 /. «Ուժը երբեք գործոն չի եղել Ղուրանի ուսումնասիրման համար և որ Արաբները թողել են նրանց ում տիրապետել են, ազատ կիրառելու կրոնական հավատքները: Եթե պատահում էր, որ որոշ քրիստոնյաներ, ընդունում են իսլամ և որդեգրում են արաբերենը ինչպես իրենց լեզու, դա միայն կապված էր տարբեր տեսակի արդարությունների հետ, որոնք արել են արաբները, որին ոչ մուսուլմանները ծանոթ չեն: Դա հիմնված էր իսլամի հանդուրժողականության և կենսունակության վրա, որը անծանոթ էր ուրիշ կրոններին: » / Փոխադրված է Դոկ. Իմադ- դու- Դին- Խալիլի «Ի՞նչ են նրանք ասում Խալամի մասին» գրքից: / էջ.314 /

Դա նույնպես ասաց. «.....վաղ Խալիֆները շատ նշանակալի բարի էին մարդկանց վարչելու ձևով, Միրիայի, Եզիպոտոսի, Խապանիայի և ամեն ուրիշ երկրի, որ նրանք ենթարկեցրել են: Նրանք թողել են մարդկանց իրազործել իրենց օրենքները, կանոնները և հավատքները: Նրանք պարտադրվում էին միայն վճարել Զիջյե, իրենց պաշտպանության և խաղաղության համար: Իրականում, ազգերը երբեք չեն իմացել գթասիրտ ու համբերատար զավթիչներ, ինչպես Արաբները: »

Եթե խալամը տարածվել է պատերազմով, պարտադրված Մուսուլմաններին պաշտպանելու իրենց, ապա դա ակնհայտ է պատմությանը, մանավանդ համեմատելով ուրիշ քաղաքակրթություններին: Ինչն իրոք յուրահատուկ է խալամական զավթումներում, այն է, որ նա ազատել է Ճնշումից: Դա է հայտնի պատասխանները Մարգարեյի հետևորդների, որ նրանք տվել են Պարսկաստանի կայսրին, երբ նա հարցրեց, թե ինչն է բերել Մուսուլմաններին իր հողերը, որը նշված էր պատմության գրքերում: «Ալլահը ուղարկել է մեզ վերցնել, ով ցանկանում է ստրկությունից մարդկության, ուրիշ մարդու, դեպի ծառայություն ու երկրագում Ալլահի, այս աշխարհի սահմանումներից դեպի տարածություն, / որը խալամը բերում է այս և այլ աշխարհ /:

Ու կյանքի անարդարություններից / աշխարհի կառավարիչներից / դեպի Խալամի արդարություն: /Տես Իբն Քաթիր, Բիդայա ուա Նիհայա /:

Կոտորածների, բռնաբարությունների, թալանի, պատմական անարդարությունների ուղղակի հակասությունում, մենք չգտանք նմանատիպ հաշիվներ վաղ Խոլամական նվաճումների պատմության մեջ:

Թումաս Կարլայլը իր հայտնի դասախոսությունների շարքում, մեկնաբանեց իվամբ տարածումը հետևյալ բառերով. « Շատ է ասվել Սուհամենի և իր կրոնի սրով տարածման մասին: Կասկած չկա մենք կարող ենք հպարտանալ, որ քրիստոնեությունը տարածվել է խաղաղ ձևով, քարոզությամբ և համոզվածությամբ: Այս ամենով հանդերձ, եթե մենք վերցնենք այս քննարկելու ճիշտը և սխալը կրոնի, ապա կգտնենք ծայրահեղ սխալներ նրանում: Իրոք սուր, բայց որտեղ կգտնես քո սուրը: Ամեն նոր կարծիք, իր սկզբով մի մարդու կողմից է և փոքրամասնություն է: Այն միայն մի մարդու զիհում է ապրում: Ամբողջ աշխարհում միայն մի մարդ է հավատում դրան: Միայն մի մարդ է բոլոր մարդկանց դեմ: Այն որ նա վերցնի սուրը և պրոպագանդի, քիչ բան կտա նրան: Դու պետք է սկզբից վերցնես քո սուրը: Ընդհանուր առմամբ, բանը կտարածվի ինքն իրեն ինչպես կարող է: Մենք զգտանք քրիստոնեությունում այն, որ միշտ արհամարհել է սուրը, երբ մեկ անգամ ունեցել է: Չարմագնեսի խոսակցությունը Սաքտոնների հետ քարոզելով չէր: Ինձ քիչ է հետաքրքրում սուրը, ես թույլ կտամ պայքարել ինքն իրեն այս աշխարհում, պայքարել ցանկացած ձևով թրով, լեզվով կամ ուրիշ միջոցով: Կամ կմնա այդպես: Մենք կարող ենք թողնել այն քարոզել, պամֆլետել, կրվել ինքն իրեն ջանալ և շատ համոզված եմ այն կտեի երկար, որ գրավեն ոչինչ, որը արժանի է չէր գրավելու: Ինչը լավն է չի դրվի, այլ ինչը վատն է: Այս մեծ մենամարտում բնությունը ինքն է դատավոր և սխալ չի կարող անել: Բանը, որի արմատները խորն են դեպի բնությունը, որը մենք կոչում ենք ամենաճիշտը այն և ոչ թե ուրիշը, կամի, կծաղկի վերջում: » / Հերոսներ, Հերոսների երկրպագում և Հերոսականը Պատմության մեջ, դասախոսություն երկու, Ուրբաթ, մայիսի 8, 1840թ. /, / Heroes, Hero Worship and the Heroic in History; Lecture 2, Friday, 8th May 1840 /:

Որպես համեմատություն վերը ասվածին, եկեք վերցնենք որոշ հատվածներ Սուրբ Կտակարանից և կարդալ ինչ Հրեաները և Քրիստոնյաները պահում են, ինչպես սուրբ և աստվածային ուղղորդություն, պատերազմի իրականացման մասին և որը ուղեկցեց նրանց նվաճումների և ընդլայնել ժամանակները:

Մենք կարդում ենք Օրինաց Գրքում, «10 / Երբ դու գալիս ես մոտիկ քաղաքին կովելու դրա դեմ, ապա հայտարարի խաղաղություն առ այն:11 / Եվ այն կլինի, եթե դառնա պատասխանը խաղաղության և բացեն քեզ, ապա այն կլինի, որ բոլոր մարդիկ, ովքեր կգտնվեն այնտեղ, կլինեն վտակ քեզ և պետք է ծառայեն քեզ:12 /Եվ եթե այն լինի քեզ ոչ խաղաղ և պատերազմ քո դեմ, ապա պետք է պաշարես այն:13 / Եվ երբ Տերը, ձեր Աստվածը դնի այն քո ձեռքերում, ապա տիրի սրով ամեն մի արական սերի:14 / Բայց կանայք և փոքրերը և խոշոր եղջերավոր անասունները և բոլորը ինչ քաղաքում է, նույնիսկ ամբողջ փշացածը վերցրու քեզ և կեր ամբողջ փշացած բաները, որոնք քո թշնամիներինն է, որը Տերը, քո

Աստվածը տվել է քեզ:15 / Եվ արա այդ բոլոր քաղաքներին, որոնք հեռու են քեզանից, որոնք այդ ազգերի քաղաքները չեն:16 / Բայց այդ մարդկանց քաղաքները, որոնք Տերը, ձեր Աստվածը տալիս է ձեզ ժառանգություն, պահեք կենդանի:17 / Բայց դուք պետք է վերացնեք նրանց, Հիթիններին, Ամորիթներին, Քանանցիներին, Փերիզցիներին, Հիվիթներին և Զերուսիթներին, ինչպես Տերը, ձեր Աստվածը հրամայել է ձեզ: » / Օրինաց 20: 10- 17 /

Զերիքո քաղաքի զավթման և նրա բնակիչների ճակատագրերի մասին մենք կարդում ենք, « Մարդիկ կանչեցին և օգտագործեցին շեփորներ այնպես , որ պատը ընկավ իր տեղը, նրանք մտան քաղաք և սպանեցին իր բոլոր մարդկանց , տղամարդկանց, կանանց երեխաների և ծերերի, նույնիսկ կովերի, այծերի և ավանակների, օգտագործելով սրեր:» / Յուշ 6:20 /

«Մուքիդա և Լեբնե քաղաքներում նրանք արեցին նույնը ինչ Զերիքոյում» / Յուշ 10:28 /

Մաթեոսի Ավետարանում, մի մասում կապված Հիսուսի հայտարարության հետ, մենք կարդում ենք. «Մտածեք ոչ, որ ես եկել եմ ուղարկելու խաղաղություն երկրի վրա, ես եկել եմ ոչ թե ուղարկել խաղաղություն , այլ սուր:» / Մաթ. 10:35-37 և համեմատած Լուկասի 22:36 /

Ի՞նչ է այդ սուրը: Ո՞վ ունի իշխանություն բարձրացնելու այն: Սա պարզ չէ և բուռն վիճարկվում է: Միգուցե այն կրարձրացվի նրա երկրորդ գալստյամբ: Մինչ Կոստանտինը, վաղ քրիստոնյաները հետապնդվող փոքրամասնություն էին և ակնհայտորեն չեին կատարել բռնություններ և սպասում էին նրա անմիջական վերադարձին: Դրանից հետո, եթք Երրորդության Քրիստոնեությունը դարձավ պաշտոնական պետական կրոն Կոստանտինի ժամանակաշրջանից հետո, սուրը եռակցվել է պետությանը և քրիստոնյա կառավարիչները պատմության միջով վարել են բազմաթիվ պատերազմներ և զավթումներ դրա բողի տակ: Քրիստոնեական հնագանդության սկզբունքը որևէ իշխանության ուժն է, հիմնված Հիսուսի բովանդակված հայտարարությանը. «Մատուցեմ ձեզ Կեսարին:» Սա ընդլայնվել է քրիստոնյա աստվածաբանների կողմից, որպեսզի իրականացնեն աստվածային կանոնի իրավունքը և հետո նույնիսկ ազգային և աշխարհիկ կանոնները, հիմնված Փոլինի դոկտրինի վրա ինչպես ամրագրված է այս որոշմամբ. « Բոլորը պետք է ենթարկվեն իրենց դեկավարող իշխանությանը , քանի որ չկա իշխանություն, բացի որից Աստվածն է հաստատել: Իշխանությունները, որոնք գոյություն ունեն, հաստատված են Աստծո կողմից:»: / NIV, Romans/3:1/ Հռոմեացիներ/

Վերը նշված փաստերը և հայտարարությունները կհամեմատվեն Ալլահի Գրքի, Ղուրանի և Մարգարելի ուղղու/ Սուննայի/ ուղեցույցով, նախատեսելով ավելի ապացույցներ, որ իրոք Իսլամը խաղաղության կրոն է, չնայած այն փաստի , որ որոշ անհնազանդ Մուսուլմաններ, խոսքով և արարքով աղավաղել են Իսլամի պատկերը: Նաև չնայած թունոտ պրոպագանդայի, զրպարտության և ծիծաղելի սխալ տեղեկատվության կեղծմամբ և ներկայացման Իսլամի թշնամիների, իրենց արշավանքներում

Իսպամի և Մուսուլմանների դեմ: Մենք չենք ժխտում, որ շեղումներ և անարդարություններ տեղի ունեցան երբեմն որոշ Մուսուլմանների կողմից, բայց պատմական միտման ընդհանուր թափը մեր վկայությունն է, ինչպես նշվեց: Այս տողերում տեղին կլինի նշել մի քանի օրինակներ, մինչ նրանք ցույց են տալիս ընդհանուր օրինակ; Երուսաղեմի քրիստոնյա զավթիչները մորթեցին իրենց բոլոր հրեա և մուսուլման բնակչներին, մինչ Երուսաղեմի վերազավթումը Սալեհաղին-ալ-Այուբի կողմից եղավ առաքինության և վեհանձնության օրինակ: Մենք նույնպես ունենք Անդալուգիայի/ Մուսուլման Իսպանիայի/ և Անատոլիայի/ Փոքր Ասիայի/ հակադրությունները:

Քրիստոնյաները արտաքսեցին մուսուլմաններին և հրեաներին Իսպանիայից, կամ դրեցին նրանց սրի, կամ ստիպեցին ընդունել քրիստոնեություն, հայտնի «Ինկվիզիցիայի» ժամանակ: Սա է հարացուցը դեպի մուսուլմաններին վերաբերմունքը, քրիստոնեության իշխանության տակ: Նույն դարաշրջանում, երբ մուսուլմանները, հիմնականում Թուրքական ցեղերը, զրավեցին ինչ հիմա Թուրքիան է, նրանք համեմատաբար շատ ավելի համբերատար էին: Մինչև օրս Արևելյան Ռողափառ եկեղեցու նստավայրը մնացել է Ստամբուլում: Նշանակած արևելագետ Սըր Թոմաս Առնոլդը, մերժեց այս ոխակալ պրոպագանդան Իսլամի մասին ասելով.« ..... ցանկացած կազմակերպված ջանքեր, պարտադրելու իսլամի ընդունումը ոչ- մուսուլման բնակչությանը, կամ ցանկացած պարբերական հետապնդում մտադրված է դրոշմել քրիստոնյա կրոնը, մենք չենք լսում: Արդյոք խալիֆները ընտրել էին որդեգրել գործողության ուղղությունը, նրանք կարող էին մաքրել քրիստոնեությունը այնքան հեշտ, որքան Ֆերդինանդը և Իզաբելլան դուրս մղեցին խալամը Իսպանիայից, կամ Լուի տասնչորրորդը դարձրեց բողոքական քրեական Ֆրանսիան, կամ երբ հրեաները դուրս էին պահված Անգլիայից 350 տարի: Ասիայում արևելյան եկեղեցիները ամբողջովին կտրված էին քրիստոնեական միությունից, որի շնորհիվ, ոչ ոք չէր գտնվում մատ բարձրացնել նրանց անվան վրա, ինչպես հերետիկ համամիությունները: Այսպիսով այս եկեղեցիների գոյատևումը մինչ ներկա օրերը Մուհամեդի կառավարությունների հանդուրժող վերաբերմունքի ուժեղ ապացույցն է: / Սըր Թոմաս Ու. Առնոլդ: Իսլամի քարոզումը, Մուսուլմանական հավատքի պրոպագանդայի պատմությունը, Վեստմինսթեր Ա. Քոնսթաբլը և ընկ. Լոնդոն, 1896, էջ. 80 /:

Դժբախտ իրականությունը պատմության այն է, որ եվրոպացիները ավելի արագ քան իսլամական պատմական միտումները եկել են իշխել աշխարհը և որ արձագանքները ընդդեմ անընդմեջ կրոնական պատերազմների, Եվրոպայի քրիստոնեական սեկտաները ստեղծեցին ջերմոց ժամանակակից եվրոպական աշխարհիկի, հումանիզմի, ազգայնության, աթեիզմի, անաստվածության աճի բարձրացման և մենք տեսնում ենք, որ այս միտումները հիմքեր են հսկայական քաղաքական և սոցիալնտեսական ժանտախտների, որոնք աղտոտում են մարդկությունը մինչև օրս:

ՄԽԱԼ ՀԱՍԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ, ՈՐ ԱՇԽԱՐՀԻ ՆՎԱՃՈՒՄՆԵՐԸ ԻՍԼԱՍԱԿԱՆ ԶԱՎՃՈՒՄՆԵՐԻ ՆՊԱՏԱԿՆ ԵՆ:

Երրորդ և կապված մեղադրանքն է, որ իսլամական նվաճումների արագությունը, որոնք եկան հայտնի աշխարհ և որով մուսուլմանական հավատքը ի վիճակի էր տարածվել արևելք ու արևմուտք, միայն աշխարհիկ հաճույքների, հոչակի և փառքի համար է:

Թույլ տվեք ներկայացնել որոշ փաստեր, Մարզարեյի կենսագրությունից և իսլամական սկզբունքներից, պատմական արձանագրություններից: Մարզարե Մուհամեդը իր առաքելության սկզբում, ինչպես Մարզարե և Ալլահի առաքյալ, իր մարդկանց կողմից մոտեցվել է ամեն հնարավոր ձևով ետ կանգնելու և դադարեցնելու կոչը առ իսլամ: Բացի այդ ավելի շուտ նշվել է բաց հալածանքների և ճնշման փորձերը: Մարզարեյին ասեցին Քուրեյշ ղեկավարները. «Եթե դու կարիք ունես տիրանալու և տիրապետելու ամբողջ Արաբական Թերակղզին, մենք կհաստատենք դա քեզ համար: Եթե դու կարիք ունես ամուսնության, մենք առաջարկում ենք քեզ ազատ ամուսնանալ Արաբական Թերակղզու ամենագեղեցիկ կույսի հետ: »Մարզարեյին առաջարկեցին հարստության առավելություն, որը ոչ ոք չէր երազել ունենալ Արաբական Թերակղզում, բայց Նա մերժեց այս առաջարկությունը նույնպես: Քուրեյշ Արաբ Ղեկավարները արեցին իրենց բոլոր առաջարկները, պայմանով, որ նա դադարի կոչելու իր իսլամ կրոնին, և դադարի պատժել ու բացահայտել իրենց հեթանոս հավատքը, որպես հիմար կուռքերով ու սնոտիապաշտություններով: Մարզարեյի պարզ, ուղիղ և ազնիվ պատասխանը բոլոր իրենց փորձություններին և եկամտաբեր առաջարկներին լիարժեք և վերջնական մերժում էր: Մարզարեյի մի հայտնի շարադրումը գրառված է ինչպես հետևյալը

«Ալլահով, եթե նրանք ի վիճակի լինելու արևը իմ աջ և լուսինը իմ ձախ ձեռքում, որպեսզի ճնշեն ինձ թողնել կոչի առաքելությունը, ես չեմ: Ես երբեք չեմ հանձնվի, ոչ ել կրնդունեմ նրանց պահանջները, / բայց կշարունակեմ իմ առաքելությունը / մինչև կամ այս Կոչը / իսլամ կրոնի / դառնա գերիշխող և լայն ընդունված և գործող Արաբական Թերակղզում, կամ իմ գլուխը կիեռացվի իմ մարմնից:» / Իբն Զիշեմ, / Մուհամեդի կենսագրությունը, հատոր 1, էջ. 170 /

Մեկ ուրիշ փաստ արժանի հիշատակման այն է, որ նամակներում, որոնք Մարզարեն ուղարկում էր հայտնի թագավորներին, կառավարիչներին և ղեկավարներին հարևան երկրների, շատ պարզ էր: Նրանց թույլատրվում է պահել իրենց դիրքերը, ղեկավարությունը ունեցվածքը և

գերիշխանությունները, եթե նրանք ընդունեն Իսլամ և պահպանեն խաղաղություն և արդարություն:

Օրինակ, հետևյալ հայտնի նամակը Հերակլեսին. Հռոմեական և Բյուզանդական կայսերը, կարդացվում է հետևյալ ձևով : «Ալլահի անունով, Կարեկից և Գթասիրտ Մուհամեդից, ով Ալլահի ծառան է և Նրա Մարգարեն, Հերակլեսին / այդ ժամանակվա կառավարչին /: Խաղաղություն լինի նրան , ով հետևում է Ճիշտ ուղղուն: Սրանից հետո ես հրավիրում եմ քեզ հոր: Հետևաբար, եթե դու ցանկանում ես անվտանգություն , ընդունիր Իսլամ: Եթե դու ընդունես Իսլամ , Ալլահը կպարզեի քեզ կրկնակի և եթե դու մերժես անել այդպես, ամբողջ ազգի ոտնահարման պատասխանատվությունը կլինի քոնը:»

Ամենակարող Ալլահը ասաց.

«Ասա, Օ Գրքի Մարդիկ: Եկեք ընդհանուր պայմանների ինչպես մեր և ձեր միջև, որ մենք երկրպագում ենք ոչ ոքի բացի Ալլահից, որ մենք զուգադրում ենք ոչ մի գործընկեր Նրա հետ, որ մենք կանգնեցնում ենք ոչ մեր միջից , Տերեր և հովանավորներ ուրիշ Ալլահից: Եթե , հետո նրանք վերադառնան, ասա . Վկայություն տուր, որ մենք Մուսուլմաններ ենք / ով ենթարկվում է Ալլահի Կամքին:» (3: 64), / Բուխարի & Մուալիմ /

Ուղեկցող Էնեսը զեկուցեց այդ. « Ալլահի Մարգարեն երբեք չի մատնացուցվել մարդուն, ով ընդունեց Իսլամը, պարզև տալու, սակայն այդ կարելի էր: Մի անգամ մի մարդ եկավ և խնդրեց որսէ բան, եթե նա ընդունի Իսլամ: Մարգարեն առաջարկեց նրան / իսլամական գանձերից / ոչխարների հոտ, որը արածում էր մարգագետնում, երկու լեռների / Մեղինայի / միջև: Ինչպես այդպիսի, մարդը , ով ստացավ պարզելը, վերադարձավ իր մարդկանց մոտ և ասաց նրանց. Օ , իմ մարդիկ, ընդունեք Իսլամ, քանզի Մուհամեդը տալիս է այնպիսի պարզեներ, որ ընդունողը երբեք չի վախենա աղքատությունից:» « Բոլոր մարդիկ կապված այս մարդու հետ ընդունեցին Իսլամ և միացան մուսուլմաններին: » Էնեսը շարունակեց իր զեկուցում ասելով. « Մարդ կընդուներ Իսլամը միայն մատերիալիստական շահերով, բայց հենց որ նա կզգար Իսլամի քաղցրությունը, հավատքը կդառնար ավելի սիրելի այդ մարդու սրտին, ավելի քան ողջ աշխարհը և նրա ունեցվածքները:» / Բուխարի & Մուալիմ /:

Եկեք նույնպես քննարկենք հարստության չափը, որ Մարգարեն թողեց ինչպես ժառանգություն իր մահից հետո: Ամբ իբն ալ-Հարիթը զեկուցում է. « Մարգարեն իր մահից հետո ոչ դիրիամ կամ դինար / փողի անուն / սորուկ, սորկուի կամ ուրիշ բան, բացի իր սպիտակ ջորուց, զենքից և հողի կտորից, որը նա հայտարարում էր ինչպես Մուսուլմանների բարեգործություն:» / Մուալիմ /

Փաստորեն Մարգարելի անձնական զենքը կապված էր Հրեաների հետ ինչպես գրավական , զարու չափի դեմ, իր ընտանիքի համար, մահվան ժամանակ: Ի՞նչպես կարող է ցանկացած գիտակից մարդ, մեղադրել մարդու ինչպես Մարգարեն Մուհամեդն էր, որ նա մտածում էր մատերիալիստական

նվաճումների, ունեցվածքի, վաղանցիկ դիրքի և փառքի մասին: Կայսրերը , ազգայնական դեկավարները, նրանց գեներալները և զինվորները փնտրում են փառք, հող, ավար, բայց փաստերը վերը նշված, ապացուցում են, որ Ալլահի Մարգարեյի նպատակն էր տարածել Իսլամ կրոնը մարդկությանը խաղաղ ճանապարհով, նրանց շահերի համար և թողնել նրանց , մենակ փաստակել ապրուստը և լրացնեն իրենց մատերիալիստական կարիքները, որը ողջունվում է Իսլամի սահմաններով:

Մարգարեյի , ուղեկցորդները և նրա հետևորդները ցույց տվեցին իրենց ազնիվ , ճիշտ , առաքինի կյանքի օրինակով, որ նրանք չեն հետևում աշխարհիկ ունեցվածքին և արագ անցնող կյանքի հաճույքներին;

Ուիուդ ճակատամարտի ժամանակ Մարգարեն նշեց. «Կանգնեք , որ ձերք քերեք Դրախտ, որք այնքան ընդարձակ է, որքան բոլոր երկինքները և երկիրը դրած միասին:» Մարդ , որի անունն էր Օմար իբն ալ Ճիմամ, լսեց Մարգարեյի հայտարարությունը: Ինչպես այդպիսին, այս մարդը ուղղեց հարցը Ալլահի Մարգարեյին, «Օ, Ալլահի մարգարե, դու ասացիր, որ պարզեր Դրախտն է, որք այնքան մեծ է, որքան երկինքները և երկիրը դրված միասին:» Մարգարեն պատասխանեց դրականորեն: Ուղեկիցը ասաց. «Օրինվի այն, օրինվի այն:» Մարգարեն, խաղաղությունը և օրինանքը Ալլահի լինի նրան, հարցրեց մարդուն. «Ի՞նչը ձգուց քեզ ասել ինչ ասացիր:» Մարդը պատասխանեց. «Օ, Ալլահի Մարգարե, միակ հույսը ես տալիս եմ այն է, որ լինեմ Դրախտի բնակիչներից մեկը:» Մարգարեն, թող Ալլահի խաղաղությունը և օրինանքը լինի նրան, ասաց. «Իրոք, դու Դրախտի բնակիչներից մեկն ես:» Լսելով այս խոսքը Մարգարեյից , մարդը հանեց մի քանի խորմա իր պայուսակից ուտելու, մինչ կոիվը կսկսի: Բայց մարդը զցեց խորմաները օդ և ասաց. «Ալլահի անունով, եթե ես ապրեմ վերջացնելու ուտել այս խորմաները, դա կլինի շատ երկար կյանք: Նա վագեց կովելու իսլամի թշնամիներին իր ամբողջ հզորությամբ մինչ նա սպանվեց:» / Մուսլիմ /

Մարդ , որի անունը Շեղեդ- իբն-ալ Ճաղի էր, գեկուցեց , որ մի քեղվին եկավ Ալլահի Մարգարեյի մոտ և արտահայտեց իր հետաքրքրությունը խալամում: Շուտով քեղվինը ընդունեց Իսլամ: Քեղվինը արտահայտեց իր հետաքրքրությունը Ալլահի Մարգարեյին ներգաղթել նրա հետ Մեղինա: Եվ, Ալլահի Մարգարեն խնդրեց մուտումաններին հոգ տանել քեղվինին / որը նրանք արեցին:/ Մուտումանները տվեցին ճակատամարտ հեթանոսների հետ և որպես արդյունք հաղթեցին որոշ ավար: Ալլահի Մարգարեն բաժանեց ավարը իր ուղեկիցների միջև: Քեղվինին տրվեց մաս ավարից, ըստ իր մասնակցության ճակատամարտում: Քեղվինը հարցրեց. «Ի՞նչի համար է սա:» Ալլահի Մարգարեն ասաց. « Սա ավարի մասն է ճակատամարտում քո մասնակցության համար:» Քեղվինը պատասխանեց, « Ես չտվեցի քեզ իմ հավատարմության գրավականը աշխարհիկ նվաճումների համար: Փաստորեն , ես հետևեցի քեզ և ընդունեցի Իսլամ հուսալով, որ թշնամու նետք կվնասի իմ կոկորդը , հետո ես կմահանամ և կպարզեատրվեն Դրախտով:» Ալլահի Մարգարեն ասաց քեղվինի հայտարարությանը. « Եթե դու ճիշտ ես Ալլահի հետ , իրոք Ալլահը կլրացնի քո փափագը:» Ավելի ուշ

Ճակատամարտ եղավ, Բեղվինը դտնվեց մեռած նետը կոկորդին: Նրան վերցրեցին և բերեցին Մարգարեյին: Ալլահի Մարգարեն հետաքրքրվեց. «Դա նույն բեղվինը չէ:» Մարդիկ պատասխանեցին դրականորեն: Ալլահի Մարգարեն ասաց. «Իրոք, այս մարդը ճշմարիտ է Ալլահի հետ, հետևաբար, Ամենակարող Ալլահը ճշմարիտ է նրա հետ:»

Ալլահի Մարգարեն տվեց իր թիկնոցը որպես պատան, նահատակ բեղվինի համար: Սկսվեց թաղումը և նրանք առաջարկեցին թաղման աղոթք նրա հոգու, օգտագործելով հետևյալ խոսքերը նահատակի հոգու համար:

«Օ, Ալլահ, սա Քո ստրուկ ծառան է, ով ներզադթեց քեզ համար: Նա սպանվեց ինչպես նահատակ : Ես վկա եմ դրան:» / Նիսեյի /

Միջադեպը վկայություն է այս մարդու համար և նրա հատաքրքրությունները մերժելու ընդունել ամբողջ մասը ավարի. Փնտրելով լրիվ անկեղծություն միայն Ալլահի պարզեցի:

Օմար իբն Ալ-Խատաբը, հայտնի ճշմարիտ խալիֆը և Մարգարեյի ընկերակիցը, ուսմ զավթումները հասան աշխարհի հայտնի տարբեր տեղեր, ներառելով Հռոմեական և Պարսկական կայսրությունները, լսեց իր ստամոքսի գրգռոցը կապված որոշակի դիետայի հետ: Լսելով իր խոկ ստամոքսի գրգռոցը Օմարը բացականչեց, «**Օ, Իմ սիրելի ստամոքս, գրգռա կամ լոի: Ալլահով, դու չես լցվի մինչև բոլոր մուսուլմանները ունենան բավական ուտելու / և վայելեն որոշակի դիետա:» / Բայհաքի ին – ալ Սունան, 9 -42 /:**

Ավարը, որը Մուսուլմանները նվաճեցին իրենց զավթումներով, եական էր թույլ տալու առաջնորդել ծաղկուն և լավ կյանք, բայց զավթումների ետևի ճիշտ շարժիչը այն էր, որ կոչեն մարդկանց Խալամի և Ալլահի խոսքի, որը ապացուցված էր այն փաստով որ գրավված մարդկանց տրվում էր ընտրություն ընդունել խալամ, որպես կրոն և կյանքի ձև: Եթե նրանք անեն, նրանց կտրվի ուրիշ մուսուլմանների բոլոր իրավունքները: Այս ունիվերսալ մոտեցումը, այդ ժամանակ անհայտ էր աշխարհին, որը կառուցված էր ռասսայական և ազգային կայսրություններով, որտեղ որոշները համարվում էին ազնվական և մյուսները երկրորդական քաղաքացիներ, ծառաներ և ստրուկներ: Եթե նվաճված մարդիկ մերժեն խալամը և մնան իրենց կրոնին և չհայտարարեն պատերազմ մուսուլմաններին, նրանք պիտի վճարեն Զիզյա / Գլխահարկ /, հարկի սիմվոլիկ քանակ, որի փոխարեն խալամական կառավարությունը կպաշտպանի նրանց հարստությունը և ունեցվածքը: Ավելացրած դրան, գլխահարկ վճարողները կվայելեն բոլոր հասարակական պայմանները, որոնք հաստատվել են խալամական կառավարությամբ: Եվ նրանք չեն վճարի ուրիշ լրացուցիչ հարկ, մինչ մուսուլմանները, մյուս կողմից պետք է մուծեն Զարյե / պարտադրված բարեգործություն ըստ հարստության 2, 5% չափով: / Զածախ Զարյեն ավելի շատ էր, քան գլխահարկի քանակը: Եթե նվաճված երկրի ոչ մուսուլմանները մերժեն ընդունել տարբերակը և ընտրեն մնալ ուզմատենչ, ապա պատերազմը կլինի նրանց դեմ, որպեսզի տարածեն խալամի ուղերձը մարդկանց: Այս եական պատճառը անելու պատերազմ ոչ մուսուլմանների

դեմ , փաստ է , որ այդ ոչ իսլամական երկրների որոշ բնակիչներ ընդունեցին իսլամ և զիտեյին նրա սկզբունքները և առաքելությունը: Այս նպատակի համար, Ալլահը զիտի ավելի, Իսլամը պարտադրում է մուսուլմաններին հրահրել պատերազմ , որպեսզի հանձնեն Ալլահի ուղերձը ոչ մուսուլմաններին:

Իսլամի ամենամեծ գեներալներից մեկը, Խալեդ իբն-ալ-Վալեդը, ամենահայտնի և հաջողակ գեներալը, վաղ մուսուլմանների, մահացավ ունենալով միայն ձի , սուր և ծառա: Ո՞րտեղ կարող է որևէ մեկը գտնել մատերիալիստական կյանքի գիծ այսպիսի մարտիկի և գեներալի ժառանգության մեջ:

Իսլամական պատմության զբքերը ունեն բազմաթիվ մեջքերումներ բարձր դիրքի մարդկանց , ովքեր հաստատում են, որ աշխարհիկ նվաճումները վաղ մուսուլմանների համար չեր, նրանք հուսով էին Ալլահի պարզեցի Ամենաառաքինիի, իրենց անկեղծության մեջ կոչելու Իսլամի, Ալլահի Աստվածային կրոնի: Ինչպես պարզաբանել և խոստացել է Մարգարեն , եթք նա ասաց.

«Եթե միայնակ հոգի, տղամարդ կամ կին, առաջնորդվել է քո միջոցով դեպի Իսլամ, դա լավ է քեզ համար, քան կարմիր ուղտերի ընտրությունը / աշխարհի, այսինքն ամենամեծ կարողությունը Արաբների / :» / Մուսլիմ և ուրիշներ /

Կան ավելի հավաստի քանակ վաղ Մուսուլմաններից , ովքեր կամովի տալիս էին իրենց ամբողջ հարստությունը և պահածները , ինչպես բարեգործություն իսլամի համար: Քուրեյշ ցեղի վաղ անդամները հատկանշական էին այս առումով: Մյուսները զրկված էին իրենց հարստությունից, որովհետև նրանց ընտանիքները բոյկոտեցին նրանց բարկության մեջ, որ նրանք ներառվել են իսլամում: Մյուսների ունեցվածքը բռնազրավվել էր Մեդինա ներգաղթելուց հետո: Մյուսները ամբողջովին զրավվել էին Իսլամական պրոպագանդայի գործում և տվեցին իրենց ժամանակը և հարստությունը այս գործունեությանը: Որպես օրինակ մեծ և խարուսիկ ճակատամարտում, որի անունն էր ՆԱՀԱՎԱՆԴ, Մարգարեյի ուղեկիցը , որի անունն էր Ան -Նուման իբն Մուքքին ալ Մոզանին, առաջարկեց հետևյալ խոսքերը. «*O, Ալլահ, Փառք և Պատիկ քո Աստվածային կրոնին և դարձրու նրանց հաղթող ով հավատում է քեզ: O, Ալլահ, թույլ տուր ինձ լինել առաջին նահատակը մարտում: O, Ալլահ, պարզեցիր իմ աչքերին իրական հաճույք տեսնելու լավագույն նվաճումները, որ տալիս է Փառք ու Պատիկ Իսլամին: O, մարդիկ, դրեք հավատք Ալլահին, Նա իրոք կտա ձեզ Իր Գթասրտությունը:»*

Դուք տեսնո՞ւմ եք , որևէ մատերիալիստական կամ անձնական փառք այս խոսքերում: Միակ նպատակն է, փնտրել Ալլահի հաճույքը և անկերծ ցանկությունը կոչել ուրիշներին Իսլամի, իրենց շահերի համար:

Եզիպտոսի կառավարիչը, Մուքառիքիսը, ուղարկեց իր սուրհանդակին մուսուլման գեներալի, Ամր-իրն-ալ- Ասիի մոտ, ով նվաճեց Եզիպտոսը: Մուսուլման գեներալը բռնել էր Բաբելոնի ամրոցը պաշարման մեջ: Եզիպտական կառավարիչը ասաց իր լրտեսներին գեկուցել ինչ տեսել են: Նրանք ասացին. « Մենք նկատել ենք , որ նրանք գերադասում են մահը կյանքից: Նրանք գերադասում են լինել հեզ և համեստ, ավելի քան հպարտ և ամբարտավան: Մենք նկատեցինք , նրանք ոչ մի հետաքրքրություն չունեն աշխարհիկ նվաճումներում և ունեցվածքում: Նրանք նստում են գետնին և նրանց դեկավարները նստում են նրանց նման: Ոչ ոք չի տարբերի դեկավարը դեկավարվողից, տերը և ստրուկը: Նրանք համարյա նման են , անկախ իրենց դիրքից: »

Այս և շատ օրինակներ ցույց են տալիս , որ պատերազմի շարժիչները վաղ մուսուլմանների նպատակները չեին: Առաքելության եռանդն էր, առաջնորդել մարդկությանը, իրենց տներից շրջակա շրջաններ, կրելով Իսլամի տիեզերական ուղերձը:

ՄԻԱՅՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆԸ և ՊՐԱԿՏԻԿԱՆ ԻՍԼԱՄՈՒՄ

Իսլամը, ինչպես մենք նշեցինք, ավելի շուտ աստվածային կրոն է Ալլահին ենթարկվելու և Նրա լուսաբանված առաջնորդումը մարդու, ով փնտրում է խաղաղություն և սովորեցնում է գութ: Չնայած Իսլամը կոչ է անում խաղաղ համագործակցության բոլոր երկրների մարդկանց հետ, պատերազմի ներքաշվելը կարող դառնալ անհրաժեշտ ժամանակի ընթացքում, ինչպես վերջնական բուժամիջոց: Ալլահը սահմանափակել է պատերազմ գնալու դիմումը հինգ իրավիճակների: Այն չի կոչվում պատերազմ այլ կոչվում է «**Զիհեղ**» ըստ իսլամական տերմինաբանության, իմաստը զանալու հանուն Ալլահի: Պատերազմի և Զիհեղի էական տարբերությունը այն է, որ Զիհեղի նպատակն է պաշտպանել մուսուլմաններին և թույլ տալ նրանց իրավունքը բաժնել իսլամական հրավերքը առ Իսլամը և տարածել տիեզերական ուղերձը, ամենակարող և իմաստուն Ալլահի աստվածային խոսքը: Ինչ վերաբերվում է պատերազմի, դա կարող է լինել պաշտպանություն ազրեսիայի, օրինական պատճառ որոշակի պայմաններում: Բայց լայն և պատմական տեսանկյունից այն վարկում է ինչպես ազրեսիայի անարդար ազգային արյան կանչ գաղութարարականի, ինպերիալիզմի համար որպեսզի դեկավարվի և օգտագործվի մատերիալիստական և մարդկային աղբյուրները փառքի անվան և անբարտավանության համար: Իսլամը չի հաշտվում այս պատճառներից որևէ մեկի հետ և կարծում, որ բոլորը անօրեն են և արժանի են հատուցման: Կա միայն հինգ օրինական պատճառ Զիհեղի համար՝

1. Պաշտպանվել հարձակումից, որը արվում է ընդդեմ կյանքի, ունեցվածքի, հարստության, մուսուլման ազգի ար-անապատվության և ազգային սահմանների: Այս հիմնված է տարբերակի վրա, որը լուսաբանվել է Փառահեղ Ղուրանի «Կովեր հանուն Ալլահի, նրանց, ով կովում է Ձեր դեմ, բայց չտնահարեք սահմանները, քանի որ Ալլահը քի սիրում ոտնահարողներին» (2:190)

Այս նույնպես հիմնաված է Մարգարեյի սովորության վրա, ով ասաց « Ով սպանվում է մինչ փորձում է պաշտպանվել իր ունեցվածքը նահատակ է, ով սպանվում է մինչ փորձում է պաշտպանել իրեն նահատակ է և ով սպանվում է մինչ փորձում է պաշտպանել իր կրոնը նահատակ է և ով սպանվում է պաշտպանել իր ընտանիքը նահատակ է» /Թիրմիզի Աբու Դաուդ, Նիսայի & Իբն Մաջահ/

2. Պաշտպանվիր ընդդեմ ճնշման կամ նրանցից, ովքեր աջակցում են թույլերին և անպաշտպանների ճնշմանը: Այս տիպի Զիհեղը ունի պարզ պարտադիր մարդկային գործոն: Ամենազոր Ալլահը ասել է իր Փառահեղ Ղուրանում.

«Եվ ինչո՞ւ՝ դուք չպետք է կովեր հանուն Ալլահի և նրանց, ովքեր լինում են թույլ, ճնշվում և հալածվում են: Տղամարդիկ, կանայք և երեխաներ, ում լացն է. «**Օ, Տեր, Փրկիր մեզ այս քաղաքից, որի մարդիկ ճնշողներ են և բարձրացրու մեր համար, Քեզանից պաշտպան և բարձրացրու, մեզ համար Քեզանից օգնական**» (4:75) »

Այս իրամանը դիմադրելու ազրեսիային և հալածանքին նույնպես հիմնված է Փառահեղ Ղուրանի լուսաբանված տարբերակում: «**Նրանք, ովքեր հավատացին, ներգաղթեցին և կովեցին հանուն հավատքի իրենց ունեցվածքով և մարդկանցով հանուն Ալլահի, ինչպես նաև նրանք, ովքեր տվեցին նրանց ապաստան և օգնություն, սրանք բոլորը պաշտպաններ և ընկերներ են մեկը մյուսի: Իսկ նրանք, ովքեր հավատացին, բայց չարտագաղթեցին հանուն Ալլահի /, դու չունես պարտք պաշտպանելու, մինչ նրանք զալիս են աքսորի, բայց եթե նրանք փնտրեն քո աջակցությունը կրոնում, քո պարտքն է օգնել նրանց, բացի մարդկանց դեմ, ում եետ ունեք փոխադարձ համաձայնություն: Եվ հիշիր, որ Ալլահը տեսնում է ամեն ինչ, ինչ դու անում ես:» (8:72)**

3. Ի վիխիատուցում խախտման և հանդիսավոր կնքված դաշինքների, ուխտերի և պայմանագրերի ոտնահարման: Այս հիմնված է Փառահեղ Ղուրանի լուսաբանված տարբերակին, որը ասում է. «**Բայց եթե նրանք ոտնահարեն իրենց ուխտը և խայթեն քեզ, քո Հավատքի համար, կովիր անհավատ դեկավարներին, քանզի նրանց երդումները ոչինչ են նրանց և այսուհետ նրանք կզապվեն: Դու չե՞ս կովի մարդկանց հետ, ովքեր ոտնահարում են իրենց երդումները, որը հիմնված է հեռացնել Մարգարեյին և վերցնում են ազրեսիան հարձակվելու ձեզ: Դու վախենո՞ւմ ես նրանցից: Ոչ, դա Ալլահն է, ումից դու պիտի արդարորեն վախենաս, եթե ճշտորեն հավատում ես:» (9:12-13)**

4. Կարգապահական գործողությունները ընդդեմ այն մուսուլմանների, ովքեր թշնամանում և սկսում են այն, առանց արդար պատճառի և շարունակում են համարել այս ձանապարհին, ինչպես Ամենազոր Ալլահը ասում է. «**Եթե երկու կողմերը հավտացյալներից կովում են, դիր խաղաղություն նրանց մեջ, բայց եթե կողմերից մեկը ոտնահարում է սահմանները մյուսի դեմ, ապա պայքարիր ոտնահարողի դեմ, մինչ նա**

Կկատարի Ալլահի Հրամանը: Եթե դա կատարվի, դիր խաղաղություն նրանց միջև արդարորեն և եղիր ազնիվ ու արդար, քանզի Ալլահը սիրում է նրանց, ովքեր ազնիվ ու արդար են: » (49:9)

Այս տեսակի Զիհեղը ապացուցում է, որ նրա նպատակն է միշտ օրենքը և արդարությունը, այն վարփում է նույնիսկ մուսուլման հանցագործների դեմ:

5. Իսլամի կրոնի տարածման համար, երբ խաղաղ ճանապարհները անհնար են: Այս տիպը միայն վերջին կետն է այն բանից հետո, երբ խաղաղ պայմանագրերը ապացուցում են Մուսուլման դեկավարներին, որ խաղաղ ուղիները դարձել են անհնար: Առաջին քայլն է հրավերքը, որը կթույլատրի խաղաղ քարոզություն, հետևելով ուղղուն / սուննային / Մարգարեյի, երբ, ինչպես նշվել է, նա ուղարկել է նամակներ շրջակա կառավարիչներին, հրավիրելով Իսլամի: Եթե դեկավարը մերժում է այս հրավերքը, նրան և նրա մարդկանց առաջարկում են ելք դառնալ dhimmeeς, այսինքն մարդիկ, ոչ մուսուլման համայնք, որը դեկավարփում է իր կրոնական օրենքներին, հրամաններին և անվտանգությանը և վճարի Զիջե հարկ, զինվորական ծառայության համար: Միայն երբ ոչ մուսուլմանները մերժում են այս պայմանները, իիմք է դառնում բաց ճակատամարտի այն փաստի համար, որ նրանք դեմ են Իսլամի խաղաղ պրպագանդային: Մուսուլմանները պետք է սկսեն Զիհեղ նրանց դեմ, ովքեր ոչ միայն մերժում են Իսլամի միջազգային ուղերձը առ մարդկությունը առ այն, որ միայն Ալլահն է արժանի երկրպագվելու և Մուհամեդը նրա մարգարեն է, այլ նաև կանգնեցնում են տարածելու այս տիեզերական ուղերձը և իր պրոպագանդան խաղաղ ձևով: Իսլամը տիեզերական հավատք է և Ալլահի կրոն, Արարչի և Տիրոջ և այն որոշակի մարդկանց համար չէ, բայց բոլորի, ով կարող է սովորել իսլամի մասին և հնարավորություն ունի կամուլի ենթարկվել Ալլահին: Իսլամի ընդունումը և փոխումը առաքելություն չէ, որ Մուսուլմանը փնտրում է, քանզի առաջնորդումը Ամենախմաստուն Ալլահի ձեռքում է: Բոլոր մարդիկ պետք է հնարավորություն ունենան լսել լավի, եղբայրության, արդարության, սիրո, հավասարության և խաղաղության մասին, որը իսլամը սովորեցնում է: Ամենակարող Տերը մարդուն ասում է իր Փառահեղ Ղուրանում. «**Եվ կռվիր նրանց հետ, մինչ չկա այլև զայթակդություն, ճնշում կամ թշնամանք և այնտեղ գերակշռում է արդարությունը և հավատքը առ Ալլահ միասին և ամենուր: Բայց եթե նրանք դադարեն, իրոք Ալլահը տեսնում է ամեն ինչ, որ նրանք անում են:» (8:39)**

Եթե ցանկացած ժամանակ Իսլամի և մուսուլմանների թշնամիները դադարում են իրենց թշնամանքը և ազբեսիան և ընդունում են խաղաղության տարբերակները, մուսուլմանները պետք է դադարեն պատերազմը, սկսեն բանակցություններ և նրանց դառնում է անօրինական հետապնդել ցանկացած պատերազմական ուղղությունը նրանց դեմ: Ամենախմաստուն Ալլահը ասաց. «**Բացի նրանցից, ով միանում է խմբին, ում և ձեր միջև կա վերաբերմունք / խաղաղություն /, կամ նրանց ով մոտենում է քեզ սրտերով զապված կռվելու ձեզ հետ, ինչպես նաև կռվելու իրենց իսկ մարդկանց: Եթե Ալլահը ցանկանար, Նա կարող էր տալ նրանց ուժ ձեր վրա և նրանք կկռվեյին ձեր դեմ, հետևաբար, եթե նրանք դուրս զան ձեզանից և չկռվեն ձեր դեմ, բայց փոխարենք ուղարկեն ձեզ խաղաղության երաշխավորում, ապա Ալլահը**

բացել է ոչ մի ձանապարհ ձեր համար /շարունակելու պատերազմը նրանց դեմ /» (4:90)

Օրինական պատերազմական գործողությունների պատճառները նրանք են , ինչ նշեցին վերևում , ուրիշ տարբերակներ այս մասին հետևյալներն են: Ամենազոր Ալլահը ասաց. « **Նրանք հարցրեցին քեզ կռվի մասին Սուրբ Ամսում: Ասա. «Կորվը այն դրանում մեծ / մեղք / է, բայց ավելի / մեղք / է Ալլահի տեսանկյունից, կանխել մարդկության հետևելու Ալլահի ուղղին, չհավատալ նրան, կանխել մտնել Սուրբ Սովոր / Սեքքայում / և դուրս հանելը բնակիչներին և ֆիթնան / գայթակղությունը, կուռքերի պաշտելը և քաղաքացիական թշնամանքը / ավելի վատ է քան սպանությունը: »» (2:217)**

Ամենազոր Ալլահը ասաց. « **Եվ կռվիր նրանց հետ մինչև չկա այլևս ֆիթնահ / անհավատություն և պաշտում ուրիշների բացի Ալլահից / և / բոլոր և ամեն տեսակի /, պաշտումը Ալլահինն է: Բայց եթե նրանք դադարեն , թող լինի ոչ ոտնահարում , բացի բոնակալների դեմ: » (2:193)**

Ամենահզոր Ալլահը, ասաց. «**Նրանք , ովքեր հավատում են Ալլահի Ուղղու կռվին և նրանք ովքեր չեն հավատում կռվին Թաղրութի / Սատանայի, կուռքերի և բոնակալների / Ուղղուն: Այսպիսով կռվեք Սատանայի հետևորդների դեմ, Իրոք Սատանայի հիմքը տկար է: » (4:76)**

Մյուս ուրիշ տեսակի պատերազմները, որոնք բերում են ավերվածություն , մարդկային կյանքի կորուստներ, ունեցվածքի կորուստներ, համարվում են անօրինական և ազրեսիա Իսլամում: Պատերազմները, որպեսզի ցույց տրվի ուժ և առավելություն, նույնպես արգելված է իսլամում: Ամենազոր Ալլահը ասաց. «**Եվ մի նմանվեք նրանց, ովքեր սկսել են իրենց տներից գոռոզությամբ և հանդգնությամբ և նմանվեն մարդու և խոշնդրութեն մարդկանց Ալլահի ուղղուց, իրոք Ալլահը պարփակում է այն ամենը ինչ նրանք անում են: » (8:47)**

Չնայած իսլամը արգելում է կռվել առանց լուրջ պատճառների, այն ունի լուրջ կանոններ և դեկավարների, և զինվորների համար, / մուջահիդին /, և այն ուղեկցում է առաքինի Իսլամական էթիկայի, նույնիսկ դժվար ժամանակ: Մուսուլման կռվողներին թույլատրվում է թիրախ պահել և սպանել միայն նրանց , ովքեր կռվում են նրանց դեմ, կամ օգնում են ուրիշ մարտիկներին կռվում: Ինչ վերաբերվում է ծերերին, փոքրամասնություններին, կանանց , հիվանդ, վիրավոր մարդկանց կամ նրանց ովքեր մեկուսացել են երկրպագելու հավատքով, առանց բռնության, ապա այս բոլոր կարգի մարդիկ, ովքեր զինված չեն, չպետք է դառնան թիրախ կամ սպանվեն, կամ նույնիսկ անհանգստացվեն մուսուլման մարտիկների կռղմից: Նույնպես արգելված է սպանել թշնամի զինվորի, որը վիրավոր է և ընկած է մարտի դաշտում: Իսլամը արգելում է խեղել մարմինները: Ավելին, իսլամը արգելում է սպանել թշնամու անաստնները և ավիրել նրանց գյուղատնտեսական համակարգը, բացի որոշակի պայմաններից անհրաժեշտ, անհապաղ մարտի: Իսլամը արգելում է մտադրված աղտոտումը թշնամու ջրային աղբյուրների և ջրհորների: Իսլամը ենթադրում է այս գործողությունների բոլոր կետերը, որոնք անհանգստացնում են հասարակությունը և բերում են ոչ անհրաժեշտ դժվարությունների հասարակ մարդկանց:

Զիհեղը Իսլամում նշանակում է, Ալլահի խոսքի խաղաղ տարածում: Ինչպես Ալլահը ասել է իր Փառահեղ Ղուրանում, այս կյանքում Մուսուլմանի նպատակն է, փնտրել հանդերձյալ կյանք լավ գործերով: « **Բայց ձգտիր այն բանով, ինչ Ալլահը շնորհեց ձեզ, Տուն Հետոյի և մի մոռացիր քո պատշաճ մասը այս Աշխարհում:** Արա լավություն, Ալլահն է լավ ձեզ և մի փնտրիր շարության երկրում: Ինոք Ալլահը չի սիրում նրանց, ով չարություն է անում: » (28:77)

Մուջահիդինի համար կան հետևյալ բաները, ըստ Ալլահի Մարգարեյի ուղղության և ուսմունքի:

Ալլահի Մարգարեն ասաց, որ կա միայն մի օրինական մտադրություն Զիհեղի համար, եթե նա ասաց. « **Նա, ով ձգոում և պայքարում է, որ Ամենազերազույն Ալլահի խոսքը դարձնի, նա է, ով ձգոում և պայքարում է հանուն Ալլահի:**» /Բուխարի & Մուսլիմ /

«Երբ գտվեց սպանված կին այս մարտերից մեկում, Ալլահի Մարգարեն նշեց, որ այս մեկը կոիվ չէ և արգելեց սպանել կանանց և երեխաների:» / Մուսլիմ /

Նա նույնպես տվեց հետևյալ ուսուցումները. «**Սկսիր քո կոիվը Ալլահի անունով ընդդեմ նրանց, ովքեր հայտարարել են Ալլահին անհավատ վիճակ:** Սկզբում նրանց դեմ, բայց մի խախտեր ձեր համաձայնազրերը և ուխտերը: **Մի խեղեք սպանված մարտիկների մարմինները: Մի սպանեք նորածնի:**» / Մուսլիմ /

Եվ նա ասաց. « **Շարունակիր Ալլահի անունով, Մի սպանիր ծերի, ոչ ել երեխայի, ոչ ել կնոջ և մի գերազանցի պարտավորվածությունները:** » / Մալիք & Աբու Դաուդ /

Վսեմ ուղեկիցը, Աբու- Բեքր- աս -Սադիքը, առաջին Մուսուլման խալիֆը խսլամական պետության, տվեց հետևյալ խորհուրդը մուսուլման բանակին, ում նա ուղարկում էր ասելով. «*Սպասիր, մինչ կհեռանաս, ես կցանկանամ տալ քեզ հետևյալ խորհուրդները. Մի դաշաճանի կամ գործի նենգորեն, մի գողացիր պատերազմական ավարից, մինչ նա որոշակի է և օրինական բաժանված, Մի խախտիր քո խոստումները և ուխտերը քո թշնամիների հետ, Մի խեղի մեռած մարտիկների մարմինները, Մի սպանիր փոքր երեխայի, կնոջ, կամ ծերի, Մի կտրի կամ այրի արմավի ծառ/ կամ մեկ այլ ուրիշ ծառ ցանկացած պատճառով/, Մի կտրի պտղաբեր ծառ, Մի մորթի ոչխար, կով կամ ուղտ, բացի որպես քո ուտելիք, Դու կարող ես հանդիպել մարդկանց, ովքեր մեկուսացրել են իրենք իրենց Աստծոն երկրպագելու համար, թող նրան մենակ: Մի անհանգստացրու նրանց, կամ պատճառի որևէ կազմալուծում իրենց կյանքերին.» / Զեկուցված Աթ- Թաբարի, երկ.3, էջ. 226 և ուրիշներ: /*

Նույնպես Մուսուլմանները պետք է հայտարարեն պատերազմից առաջ կովի սկիզբը; Սա նրա համար է, որ Մուսուլմանները ոչ դաշաճաններ, ոչ ել անազնիվ մարտիկներ են: Իսլամը պարտադրում է ամենալավ

պատերազմական էթիկան և բարոյականությունը Մուսուլման մարտիկներին: Իսլամը պահանջում է լիարժեք հավատարմություն դեպի արդարությունը և ոչ մի ձնշում կռվող թշնամու:

Օմար իբն Աբդուլ – Ազիզին, թող Ալլահը գթա նրան, Ումեյադ Մուսուլման առաջին խալիֆներից մեկին, մոտեցավ մարտիկների պատգամավորություն Սամարդանդից, ովքեր բողոքեցին Մուսուլման դեկավարից, Քութեյրայից, ով վերցրել էր նրանց հանկարծակի գրոհով: Խալիֆը ուղարկեց նամակ տվյալ տարածքի կառավարչին, հրամայելով նրան նշանակել դատավոր, հետաքննելու այս դեպքը: Եթե դատավորը համարի, որ Մուսուլմանները պետք է դուրս գան քաղաքից և թողնեն այն վատահության խախտման համար, նրանք պիտի կատարեն այն: Սամարդանդի կառավարիչը նշանակեց դատավոր, ում անունն էր Զոմա իբն Հադեր ալ-Բաջի, ով տվեց դատավճիռ, որ մուսուլմանները պիտի թողնեն քաղաքը, որը նրանք գրավել են: Մուսուլման բանակի հրամանատարը պետք է սկզբում հայտարարի պատերազմ բացեիբաց և որոշակի հայտարարությամբ և մեկնարկի իրենց գրոհը Սամարդանդի մարդկանց վրա և տա նրանց հնարավորություն պատրաստվելու կրվի և խմանալ գրոհի պատճառը: Սամարդանդի մարդիկ տեսնելով մուսուլմանների ճիշտ գործը, որոշեցին չսկսել թշնամանքը և ընդունեցին Իսլամական կանոնի կետերը: / տես. «Ֆուտուհ-ալ-Բուլդեն» Նվաճված երկրները Բալաթուրիի կողմից, էջ.428 /

Ինչ վերաբերվում է պատանդներին և բանտարկյալներին, որը միշտ զգայուն խնդիր է կրվող կողմերի, Իսլամը ուղիղ արգելում է ահաբեկում, տանջանք, խեղում կամ սովամահություն: Իրոք, կերակրելը պատիվ է և պարզե, որը Ալլահի հետ է, ինչպես Նա ասաց. « **Եվ նրանք կերակրում են հանուն Ալլահի սիրո, կարիքավորի, որբի և բռնվածի, / ասելով / . Մենք կերակրում ենք քեզ միայն հանուն Ալլահի և մենք քեզանից չենք ցանկանում ոչ պարզե, ոչ շնորհակալություն: » (76 :8-9)**

Մուսուլման դեկավարը պահպանում է լիարժեք ազատություն, ազատելու բանտարկյալներին առանց որևէ փրկագնի կամ փոխարենը ազատել մուսուլման բանտարկյալներին պատերազմի: Սա հիմնված է Փառահեղ Ղուրանի լուսաբանված տարբերակի վրա: « **Այսպես, երբ դու հանդիպես / նաև պատերազմում / , խիմք իրենց պարանցին: Երկարությամբ , երբ դու լիովին զապել ես նրանց , կապիր ամուր կապ / նրանց վրա, եթե կենդանի եք բռնել: Այնուհետև / դուք կարող եք տնօրինել նրանց / կամ մեծահոգաբար կամ փրկագնով , մինչ պատերազմը դնում է իր բեռը / ըստ հաշտության պայմանագրի / : Ուստի / դուք իրամայված եք / , բայց եթե դա լինի Ալլահի Կամքը, Նա հաստատ կարող էր պարտադրել հատուցում նրանցից / Իրեն / , բայց Նա թույլ է տալիս ձեզ կովել / , որպեսզի փորձի ձեզ , մի միջոցը մյուտով: Նրանք , ովքեր սպանվում են Ալլահի ճանապարհին, Նա երբեք չի թողնի նրանց արարքները կորի: » (47:4)**

Ինչ վերաբերվում է պարտված ոչ մուսուլման բնակիչների, ովքեր գտնվում են գրավված երկրներում, ինչպիսիք են Գրքի մարդիկ, քրիստոնյաները և հրեաները, ապա նրանց պետք է վերաբերվել հարգանքով և

արժանապատվությամբ: Նրանց հարստությունը և ունեցվածքը ապահովված է ազրեսիայից և անարդար բռնազավթումից: Նրանք և նրանց կանայք երբեք չեն նվաստացվում ոչ մի ձևով: Նրանց տները և ունեցվածքը մնում է անվնաս: Կարծ ասած, նրանց վերաբերվում են արդար: Նրանց սկզբնական աստվածային հավատքը հարգվում է և եթե նրանք ընտրեն մնալ այդպես, նրանց պարտքն է հարգել և ենթարկվել իսլամական բնակիչներին և կրոնին, պահպանել հնազանդություն հասարակական ունեցվածքին, անվտանգությունը և կանոնին: Այս հիմնական է շատ ուսմունքների և տարբերակների վրա, ներառյալ ինչ Ալլահը ասել է. « **Նրանք /, նրանք են, ովքեր, եթե Մենք հաստատենք նրանց երկրում, կհաստատեն անդադար աղոթք, կտան կանոնավոր բարեգործություն, միանան ճշտին և արգելեն վատը, Ալլահի հետ է վերջը / որոշումը /, /բոլոր / գործերի:** »/22:41 /

Լավագույն օրինակներից, ով անրադարձել է այս ուսմունքին, երկրորդ Խալիֆ Օմար իբն Խատաբն էր, ով նվաճել էր Հռոմեական և պարսկական կայսրությունները: Երուսաղեմի Աելիայի բնակիչներին մտնելով հաղթական: Թաքարին զեկուցեց, որ նա գրեց հետևյալը: „ Ալլահի անունով, Ամենակարեկցող և Ողորմած: Սա անվտանգության ուխտ է, տրված Ալլահի ծառայի , Հավատացյալների ղեկավար Օմարից, Աելյայի մարդկանց: Նա սույնով, երաշխավորում է մարդկանց և ունեցվածքների անվտանգություն, իրենց եկեղեցիների և խաչերի, մեծ և փոքր և քրիստոնեության բոլոր հետևորդների: Արգելվում է, որ իրենց եկեղեցիները բնակվեն կամ քանդեն կամ նվազեցնեն վերաբերյալ իրենց եկեղեցիների կամ նրա տարածքները: Ոչ էլ իրենց խաչերը պիտի անտեսվեն կամ իրենց ունեցվածքները: Նրանք չպիտի պարտադրվեն հրաժարվել իրենց հավատքից և նրանցից ոչ ոք չպիտի վնասվի: Ոչ մի իրեա չի թույլատրվում ապրել նրանց հետ Աելիայում: Այելիայի մարդկանց վրա ընկնում է պարտավորվածություն վճարել ջիզե, ինչպես է Մադայնի մարդկանց վիճակը: Սրանցից ցանկացած մեկ, ով կթողնի Այելիան կտրամադրվի անձի և ունեցվածքի անվտանգություն մինչև նա հասնում է իր նպատակներին: Ով որոշում է մնալ Այելիայում, կտրամադրվի նույնը և կկիսեն Այելիայի մարդկանց հետ իրենց իրավունքները և կվճարեն ջիզյա: Նույնը վերաբերվում է Այելիայի մարդկանց, ինչպես նաև ցանկացած այլ անձի: Նրանք, ովքեր կցանկանան երթ կազմակերպել բյուզնդացիների հետ, կարող են գնալ և նրանք, ովքեր կցանկանան վերադառնալ իրենց մարդկանց, չեն պարտավորվում վճարել որևէ բան, մինչ ստանան իրենց բերքը: Ալլահը վկայում է այս պայմանագրի պարունակությունը, ինչպես նաև նրա Մարգարեն, իր հետևորդները և հավատացյալները: Սա վկայված է նաև Խալեդ-Իբն-Ալ-Վալիդի, Ամր-Իբն-Ալ-Ասի, Աբդուլ-Ռահմեն-Իբն-Ալ Առիֆի և Մուավիյահ-Իբն-Աբի- Սուֆյենի կողմից, մահապատժի ենթարկված տարվա 15 – Հիջրի:

Իրոք, ոչինչ չկա համեմատելի մարդկային պատմության դրոշմից: Մենք հավատում ենք, որ սա ազնվության, համբերության և արդարության լավագույն ձևն է , նվաճողից ղեպի գրավվածը: Նվաճողների մեծ մասը կողոպտում են պարտվածներին բոլոր իրավունքներից, ազատություններից, պատվից, ներառելով իրավունքը պաշտպանելու իրենց կյանքը, ստիպելով

նրանց աշխատել որպես ստրուկներ կամ երկրորդական կարգի մարդիկ, ովքեր ծառայում են նվաճողի շահերին: Օմար իրն ալ Խատարը, կարող էր հեշտությամբ թելադրել դժվար պայմաններ պարտված քրիստոնյաներին և հրեաներին: Բայց նա հետևեց Մարգարե Մուհամեդին իր առաքելությամբ, երբ նա գրավեց Մեքքան տարիների պատերազմից հետո Մեղինա շրջանի և Մեքքայի ժամանակի ճնշման առաքելության ժամանակ: Այս արդարության նպատակն է պրոպագանդել Ալլահի խոսքը և ոչ թե նվաճել ազգային և անձնական առավելություն: Այս օրինակները ցուցադրում են արդարություն, համբերություն և իսլամի գեղեցկությունը, Ալլահի աստվածային կրոնը տիեզերական և ուղղակի խաղաղության: Ալլահի օրենքները պիտի վերաբերվեն բոլոր մարդկանց առանց բացառության:

Ոչ մուսուլմանները, ովքեր ապրում են իսլամական դեկավարության ներքո, պետք է վճարեն Զիջե / այսպես կոչված գլխահարկ /, որը շատ չնշին է, սիմվոլիկ գումար, ոչ մուսուլման բնակիչների համար, ովքեր կամովին ընտրել են պահպանել իրենց նախկին հավատքը և կյանքը, իսլամական պետության կառավարությունում: Սրա հիմքը գտնվում է Ալլահի տարբերակում. «Կովիր ընդեմ նրանց, ովքեր չեն հավատում Ալլահին, ոչ է Վերջին Օրվանը, ոչ արգելեն, ինչ արգելված է Ալլահի կողմից և նրա Մարգարեյի, ոչ է ընդունել ճշտի կրոնը Գրերի մարդկանց միջից, մինչ նրանք վճարեն Զիջե կամովի ենթարկվածության և զգան իրենց զսպված: » (9:29)

Այս հարկը երեք տեսակի է, ինչպես հաշվված է ժամանակի արժույթով.

•Գլխահարկ հարուստ և Ճոխ մարդկանցից: Այս հաշվվում է ինչպես քառասուն ութ դիրիհամ արծաթ, որը վերցվում է ամեն անհատից տարեկան:

•Գլխահարկ միջին դասակարգի անհատներից, ինչպիսիք են վաճառականները, ֆերմերները և բիզնեսմենները: Այն համարժեք է քանչորս դիրիհամ արծաթի, որը վերցվում է ամեն անհատից տարեկան:

•Գլխահարկ բանվորներից, արհեստավորներից, ովքեր բիզնեսի մեջ են: Այն համարժեք է տասներկու դիրիհամի արծաթ, որը վերցվում է ամեն անհատից տարեկան:

Զիջեյի հարկը պարտքն է ոչ մուսուլմանի, ով ապրում է իսլամական կառավարությունում, ինչպես ենթարկություն նրան, քանի որ սիմվոլիկ վճարը երաշխավորում է, որ նրանց պատիվը, հարստությունը և կյանքը կլինի պաշտպանված իսլամական կառավարությամբ արտաքին թշնամիների և բռնության, ու որովհետև նրանք ազատվում են զինվորական ծառայությունից: Այս պաշտպանությունը ներառում է բոլոր պարտավորությունները և իրավունքները, որոնք համաձայնեցվել են պայմանագրով: Մուսուլմանները ունեն լրացուցիչ պարտավորություններ, ինչպիսիք են ծառայել բանակում և վճարել Զաքյե և ուրիշ տեսակներ սադաքեյի / բարեգործության /:

Խալեղ իբն ալ Վալեղը, մուսուլման գեներալներից մեկը, իր կոչում դեպի ոչ մուսուլմանները, ասել է. «Ես տվել եմ ձեզ իմ խոստումը վստահության, ընդունել զիսահարկը և դրա փոխարեն, պաշտպանել ձեզ բոլոր հնարավոր չարիքներից / որից մենք պաշտպանում ենք /: Եթե մենք հաջողության հասնենք պաշտպանության առաջարկում, մենք կվերցնենք զիսահարկը: Եթե ոչ, դուք չեք վճարի մինչև կարողանանք ապահովել ձեզ այս պաշտպանությունը:» / Բալաթուրիսի պատմություն /

Լ. Վեսիա Վազլիերին, իր «Պաշտպանելով Խալամը» գրքում ասում է. «Նվաճված մարդիկ, իսլամական կառավարությամբ, տրվել են ամրողական ազատություն պահպանելու և ներկայացնելու իրենց հավատքը և սովորությունները, ապահովելով որ անձը, ով ընտրել է այս տարրերակը և չի ընդունել իսլամ, ինչպես կյանքի ձև, կվճարի արդար զիսահարկ իսլամական կառավարությանը: Ոչ մուսուլմանները ապրելով իսլամական կառավարությունում, վճարում են այսպիսի հարկ, ընդհանուր պաշտպանության համար, որը առաջարկել է իսլամական կառավարությունից և տարածում է իր իսկ մարդկանց համար:»

Պետք է հիշել, որ երեք տեսակի Զիգեյի հարկը, վաստակող անդամների համար է, մինչ ոչ մուսուլմանների ուրիշ դասակարգերը, ինչպիսիք են աղքատները, փոքրամասնությունները, կանայք, վանականները, ռաբիները, եկեղեցականները, կույրերը և հաշմանդամները դուրս էին այդ զիսահարկից: Նրանց կարիքները, պաշտպանությունը անվճար էր, որը վճարվում էր իսլամական Գանձարանից:

Օրինակ, մի անգամ Օմար իբն ալ Խատաբը նստած էր, երբ ծեր հրեա անցավ, ինդուլով մարդկանց տալ ողորմություն, բարեգործություն: Օմարը հարցրեց անհատի իրավիճակի մասին և նրան տեղեկացրեցին, որ մարդը ապրում էր, ինչպես ոչ մուսուլման իսլամական կառավարության պաշտպանության տակ և նա վճարում էր զիսագին: Օմարը հայտարարեց. «*Մենք արդար չենք եղել քեզ: Մենք պարտադրել ենք զիսահարկ քեզ և վերցնում էինք այսպիսի հարկ, երբ դու երիտասարդ և կարող էիր և հիմա մենք չենք ապահովում քեզ բավարար սոցիալական հոգածությամբ/ երբ դու ծեր և անկարող ես:/»*

Որպես արդյունք, Օմարը վերցրեց մարդուն իր տուն, կերակրեց և առաջարկեց համապատասխան հագուստ: Նա հրամայեց Մուսուլման Գանձապետին. «Նայիր այս մարդու վիճակը և ուրիշ նմանատիպ վիճակներ և տուր նրանց բավարար եկամուտ իսլամական Գանձարանից և իրենց ընտանիքներին:»

Ամենակարող Ալլահը ասաց իր Ղուրանում. «*Ողորմությունը աղքատ, չքավոր, կարիքավորի համար է, նրանք ովքեր աշխատում են տնօրինել / ֆոնդերը /, նրանք ում սրտերը / վերջերս / հաշտվել են / ճշմարտությանը /, նրանք ովքեր զերության և պարտքի մեջ են հանուն Ալլահի և անցորդների համար է: Հետևաբար ձեռնադրվում է Ալլահի կողմից և Ալլահը լի է գիտելիքներով և իմաստությամբ :» (9:60)*

«Աղքատ են Մուսուլմանները, կարիքավոր են Գրքի մարդիկ», / Աբու Յուսեֆ –ալ-Քարաջ, Էջ. 126 /

Խալեղի Իբն ալ Վալեղի խոսքում, թող Ալլահը օրինի նրան, Իրաքի Հիրաքարի ոչ մուսուլմաններին գրում է. «Որևէ ոչ մուսուլման, ով ապրում է խլամական կառավարության պաշտպանության տակ, ով ծերանում է և դառնում է անունակ աշխատելու, կամ դառնում է հիվանդ կամ դառնում է սնանկ այնպես, որ կհամարվի բարեգործվելու իր մարդկանց հավատքում, այլևս չի պահանջվի վճարել զլիազին: Այսպիսի անհատներ կապահովեն իրենց էական կարիքները իրենց ընտանիքների հետ խլամական Գանձարանից: » / Աբու Յուսեֆ, Ալ Քարաջ. Էջ.144 /

Գերմանացի գիտնական Լիլ Լիխտենշթադթերը իր « Իսլամը և Ժամանակակից դարաշրջանը» գրքում ասում է.« Տարբերակները տրված Պարսկաստանի , Հռոմի կամ Արևմուտքի , իլլամի տարածման ժամանակ, սպանվելը կամ ընդունելը իսլամը չէր: Փաստորեն, տարբերակը կամ ընդունել Իսլամ, ինչպես կյանքի ձև, կամ վճարել զլիազին / պաշտպանության փոխարքեն /: Սա ողջունելի ծրագիր էր, որին ավելի ուշ դիմեց Անգլիան , Ելիզավետա թագուհու գահակալման ժամանակ: » / Իսլամը և Ժամանակակից Դարը, Էջ.67: Դիտել նաև, Ահմեդ Շալաֆի « Համեմատական կրոնների ուսմունքներ », հատոր 3 Էջ. 174 /:

Ոչ մուսուլմանները ունեյին ամբողջական պաշտպանություն և հարգանք իրենց իրավունքների: Ալլահը ասում է Փառահեղ Ղուրանում. «Կարող ե լինել, որ Աստված կպարզենի սեր և ընկերություն ձեր միջև և նրանց , ում դուք պահում եք որպես թշնամի: Աստված ունի ուժ ամեն ինչի վրա , և Աստված ամենաներող և գրասիրտն է: Աստված չի արգելում ձեզ վերաբերվել նրանց , ովքեր չեն կովել ձեր դեմ ձեր Հավատքի համար, կամ քշել ձեզ ձեր տներից, բարի և արդար: Քանի , որ Աստվածը սիրում է նրանց , ովքեր արդար են: Աստված միայն արգելում է ձեզ խնդրել այն մարդկանց , ովքեր կովում են ձեր Հավատքի դեմ և քշում են ձեզ ձեր տներից և աջակցում են ուրիշներին, ովքեր քշում են ձեզ, ընկերություն և պաշտպանություն: Նրանք, ովքեր թերվեն դեպի նրանք / այս պայմաններում/ անում են սխալ:» (60:7-9)

Ալլահի Մարգարեն ասաց.

«Անձը , ով սխալվում է ուխտ անողի , կամ փշացնում է իր իրավունքը կամ գերծանրաբեռնում է նրան կամ ուժով վերցնում է որևէ բան նրանից, ես կլինեմ նրա մեղադրողը Դատաստանի Օրը: » / Աբու Դաուդ & Նիսե /

Ալլահի Մարգարեն ասաց. « Մեկը, ով սպանում է ուխտ անողի , երբեք չի նշի Դրախտի բույրը և նրա բույրը գտնվում է քառասուն տարվա հեռավորության վրա:» / Բուխարի /

Որպես եզրահանգում , մենք կցիտենք Ուիլ Դուրանթից, Զիգեյի մասին , ով ցիտում է արևելացետ Վելիխորանթից « Դիմայի մարդիկ, քրիստոնյաները, զրահաղաշտները, իրեաները և սարիա, հաճույք էին ստանում համբերության

աստիճանով Ումեյաղների կառավարության ընթացքում, որը երբէք չի համեմատվի այսօրվա քրիստոնյա երկրներում: Նրանք ազատ էին անելու իրենց սովորույթները: Նրանք պահպանում են իրենց եկեղեցիները և սինագոգները և միայն պարտքն է հազնել հատուկ գույն և վճարում են հարկ ամեն մարդու համար իրենց եկամտից: Այս գումարն է երկու, չորս դինար: Այս հարկը վերաբերվում էր ոչ մուտումաններին, ովքեր կարող էին գնալ պատերազմ: Ամեն դեպքում վանականները, կանայք, երեխանները, ստրուկները, կույրերը, հաշմանդամները, ծերերը հեռու էին այդ հարկից: Դիմիսը ազատված էր զինվորական ծառայությունից դրա փոխարեն: Նրանք նույնպես ազատված են Զաքեյից, որը 2,5% տարեկան եկամուտից և կառավարությունը պետք է պաշտպանի նրանց:» / Պատմությունը Քաղաքակրթության, Երկ.12, Էջ. 131 /:

ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ ՀՐԱՄԱՅՈՒՄ ԵՆ ԳԹԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ և ՄԵՂԱԴՐՈՒՄ ԵՆ ԱԳՐԵՍԻԱՆ

Իսլամ աստվածային կրոնը, կրոն է խաղաղության, գթասրտության, համբերության, բարության և բարեգործության: Այն դեմ է վայրենության, բռնության և դաժանության, որպեսզի պաշտպանել խաղաղություն և արդարություն: Ամենաբարեզործ Ալլահը պնդում է, որ բոլոր մուտումանները հետևեն Ալլահի Մարգարեյի ուղղուն, այսպես. «**Ալլահը գթասրտության մասն է, որ դու վերաբերվես նրբորեն նրանց հետ: Լինեք դաժան կամ սառնասիրտ, նրանք կհեռանան ձեզանից : Այսպիսով, ուշադրություն մի դարձրեք իրենց մեղքերին և խնդրեք, որ Ալլահը ների նրանց և խորհրդակցեք գործերում: Ճետո, երբ դուք որոշում եք կայացրել, դրեք ձեր վստահությունը Ալլահի վրա: Քանզի Ալլահը սիրում է նրանց, ովքեր դնում են իրենց վստահությունը նրա մեջ: » (3:159)**

Ամենախմաստուն և Վսեմ Ալլահը նկարագրում է Մուհամեդի առաքելությունը , ինչպես գթասրտություն բոլորին, երբ Նա , Ամենաբարձրյալը ասաց. «Մենք ուղարկել ենք քեզ, ինչպես Գթասրտություն բոլոր արարածների համար:» (21:108)

Իսլամի ուսմունքը կոչում է բոլոր մուտումաններին ցուցադրել գթասրտություն և բարություն բոլոր անմեղ և խեղճ մարդկանց: Ալլահի Մարգարեն ասաց.

«**Բարի և Գթասիրտ մարդիկ կստանան Գթասիրտ Տիրոց, Ամենակարող Ալլահի Գութը: Եղիր գթասիրտ երկրի վրայի մարդկանց և Ալլահը ,**

Ամենակարողը, Ով երկնքում է, կպարզեի քեզ իր գութը:» / Թիրմիզի / Եվ ուրշ տարբերակում նա ասաց. «Ամենակարող Ալլահը, կինի Գթասիրտ, զթասիրտ մարդկանց: Եղիր զթասիրտ առ նրանց, ովքեր երկրի վրա են և Նա, ով երկնքում է, կինի Գթասիրտ ձեզ:» / Թիրմիզի & Աբու Դաուդ /****

Ալլահի Մարգարեն ասաց. «**Ուրիշներին բարի լինելը լավ է ամեն պարագայում և եթե բարությունը հեռացվում է / մարդկանց կյանքից / իրավիճակը դառնում է վատ և վատագույն:» / Մուսլիմ /**

Ալլահի Մարգարեն, թող գութը և օրինանքը Ալլահի լինի նրա վրա, ասաց. «**Նա, ով զրկված է համբերատարությունից և քնքությունից, փաստորեն զրկված է ամեն լավից:» / Զեկուցված Մուսլիմից /**

Մարգարեն ասաց. «**Եթի համբերատարությունը ավելացվում է որևէ բանի, այն զարդարում է այն և եթի այն դուրս է մղվում ինչ-որ բանից, այն թողնում է այն թերի:» / Մուսլիմ /**

Ալլահի Մարգարեն ասաց Ասաջ Աբդուլ-Քեյսին, թող Ալլահը զթա նրան, «**Դու ունես երկու հատկություն, որը Ալլահը սիրում է, քաղցրություն և հանդուրժողականություն:» / Մուսլիմ / Ավելին իալամը պահանջում է, որ գութը և բարի վերաբերմունքը պիտի լինի բոլորին, նույնիսկ Մուսուլմանների թշնամիներին, ովքեր վերցվել են Զիհեղի ժամանակ, ինչպես Ալլահի Մարգարեյի, հրամանն եր, եթի նա ասաց. « Եղիր բարի և զթասիրտ պատանդներին :» / Տես Ալ-Մուջամալ-Քըֆիր, Հաղիթների Մեծ Բառարան, 22/393:/**

Եթե Մարգարեն հրամայեց այս Մուսուլմաններին կապված թշնամինների, ովքեր կովում են նրանց դեմ, ապա վերաբերմունքը խաղաղ մարդկանց, բնականաբար, կինի ավելի լավ: Երբեք չպիտի վերցվի կյանքը անարդարորեն: Ինչպես ասաց Ալլահը. «**Սի վերցրեք կյանք, որը Ալլահը տվել է, բացի միայն պատճառից: Եվ, եթե որևէ մեկը սպանվում է սխալմամբ, Մենք տալիս ենք նրա ժառանգին իշխանություն / պահանջել Քուիսաս կամ ներել /, բայց թող նա չգերազանցի պարտավորվածությունները կապված կյանքի վերցնելու, քանզի նրան օգնում են / օրենքով /:» (17:33)**

Այս թեմայի հետ կապված, շատ բան կներկայացվի, բայց այստեղ թույլ տվեք նշել, որ իսլամական զթասրտությունը և բարությունը կապված մարդկային կյանքերի հետ չի սահմանափակվում միայն մարդկանցով, բայց ներառում է կենդանիներին և բոլոր կենդանի արարածներին:

Ալլահի Մարգարեն, թող խաղաղությունը և օրինանքը Ալլահի լինի նրան, նկատեց, որ մեկը խփում էր փոքրիկ թռչունի հաճույքի համար և հետո, թողնում է այն մեռնելու, առանց պատճառ, որից Նա ասաց. «**Այս փոքրիկ թռչունը կաղերսի իր գործը Ամենակարող Ալլահի դեմ, Դատաստանի Օքը, ասելով. «Օ, Տեր իմ, այս մարդը սպանեց ինձ առանց պատճառի, օգուտի իմ մահվանից / ինչպես որսալ ուտելիքի համար, ինչը թույլատրվում է:»» / Ահմեդ & Նիսե /**

Ուղեկից Աբդուլա- իբն- Օմարը, զեկուցեց, որ անցավ մի խումբ երիտասարդ մարդկանց կողքով, Քուրեյշ ցեղից, ովքեր բռնել էին թռչունի և դրել էին որպես թիրախ: Նա ասաց. «**Ո՞վ է դրել այս թռչունին , որպես թիրախ:** Թող Ալլահի անեծքը իջնի նրան , ով արեց այդ: Ալլահի Մարգարեն ասաց. « Ամենակարող Ալլահը անիծում է մարդուն, ով բռնում և դնում է ցանկացած կենդանի արարածի ինչպես թիրախ: »»/ Բուխարի & Մուսլիմ /:

Ալլահի Մարգարեն հրամայեց մուսուլմաններին ցույց տալ բարություն ամեն գործում, նույնիսկ երբ մորթում են կանդանու ասելով. «**Ամենակարող Ալլահը սահմանում է կատարելություն ամեն գործողությունում:** Եթե դու սպանում ես, եղիր կատարյալ սպանության մեջ: Եթե դու մորթում ես կենդանու մսի համար, կատարյալ արա քո մորթելու գործողությունը: Սրիր քո դանակը և լավ, բարի և գթասիրտ եղիր կենդանուն , դու պատրաստվում ես մորթելու: Տուր մորթվող կենդանուն լավագույն հարմարությունը դու կարող ես, մինչ մորթում ես: » / Մուսլիմ /

Ալլահի Մարգարեն ասաց. « **Մինչ մարդ ճամփորդում էր վայրի ձևով, նա ծայրահեղ ծարավեց:** Նա փնտրեց շուր և գտավ ջրհոր և կարողացավ իջնել ջրհորի հատակը , ջրին հասնելու: Մինչ նա ոչինչ չուներ հասնելու ներքև վերևից, որտեղ շուրն էր, նա տանջվեց շատ, որ հասնի ներքև, բայց փաստորեն կարողացավ հանգցնել իր ծարավը և դուրս եկել ջրհորից: Հասնելով մակերեսին նա գտավ շուն, ով իր լեզուն հանել էր դաժան ծարավից: Մարդը մտածեց ինքն իրեն. » Այս շունը իրոք տառապում է նույն դժվարությունը ես տառապեցի դաժան ծարավից: « Եվ մարդը իջավ ջրհոր նորից , ատամներով պահելով իր մի կոշիկը, լցրեց կոշիկը ջրով և բերեց ետ ծարավ շանը: Շունը խսեց և զնաց: Ամենակարող Ալլահը զնահատեց այս մարդու գործողությունը և ներեց նրա նախորդ մեղքերը:» Ունկնդիրներից մեկը, ով լսեց Մարգարեյի հայտարարությունը , հետաքրքրվեց. / Օ, Ալլահի Մարգարե, Մենք կպարզեատրվենք կենդանիներին բարի և գթասիրտ լինելու համար/: Ալլահի Մարգարեն պնդեց. « **Ճշմարիտ կա օրինված պարզ բարի և գթասիրտ լինելու համար ամեն կենդանի արարածի, ով ունի խոնավ լյարդ:**» / Բուխարի /

Կինը արժանացավ Ալլահի բարկությանը և տույժին և դարձավ Դժոխքի կրակների բնակիչներից մեկը, կատվին դաժան վերաբերվելու արդյունքում: Ալլահի Մարգարեն ասաց. «**Մի կին կդառնա Դժոխքի կրակի բնակիչ, կատվին դաժան վերաբերմունքի արդյունքում:** Նա կապեց կատվին վերև և չառաջարկեց նրան ուտելիք, ոչ կ թողեց նրան ուտել իր շրջակայրից:» / Բուխարի & Մուսլիմ /

Մարգարեյի հրամանների ցուցակը մուսուլմաններին լինելու բարի , գթասիրտ , նույնիսկ կենդանիներին , անվերջ է: Մենք միայն տվեցինք մի քանի օրինակ: Ուրիշ օրինակներ են նաև, երբ Ալլահի Մարգարեն ասաց , երբ անցնում էր ավանակի կողքով, ով դաշված էր դեմքին.« **Թող Ալլահի անեծքը իջնի մարդու վրա , ով տեղադրեց այս դաշվածը ավանակի երեսին :**» / Մուսլիմ /

Ալլահի Մարգարեն ասաց, եթք անցնում էր ուղտի մոտով , որը ծայրահետ նիհար էր սովից. «Եղեք խոհեմ և ազնիվ Ալլահի պատվիրաններին կապված այս կենդանիների հետ , ովքեր չեն կարող արտահայտել իրենց կարիքները խոսքով: Քշիր նրանց, մինչ պահում ես նրանց լավ վիճակում և մորթեք և կերեք նրան , մինչ պահում ես լավ վիճակում: »/ Աբու Դաուդ /

Եթե սա գթասրտություն և բարություն է կենդանիներին, ինչ կասեք մարդու մասին, ում տրվել է հարգանք , պատիվ Ալլահի բոլոր արարածների վրա: Ալլահը պատվել է մարդուն ուրիշների վրա և թվարկում է Իր առատաձեռնությունը մարդկությանը. «Մենք պատվել ենք Ադամի որդիներին և տրամադրել ենք նրանց փոխադրամիջոց երկրում և ծովում, տվել ենք նրանց կենսաապահովման բաներ լավ և մաքուր և շնորհել ենք նրանց հատուկ շնորհներ, դարձնելով նրանց վեր և բարձր մաս Մեր Արարման:» (17:70)

Իրոք երթարկվելով Ալլահին և հետևելով իր առաքյալների առաջնորդումներին մարդը պատված է , բայց իր շնորհարկվելով, ընկնում է անպատվության մեջ, ամոթալի և զազրելի արարքներով:

ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ԸՆԴԱՆՈՒՐ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ ԱԶԱԿՑՈՒՄ ԵՆ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆԸ

Որպեսզի խաղաղությունը լինի ճշմարիտ, այն պետք է ենթարկվի մարդու գործունեության բոլոր ոլորտներին, լցնելով կյանքի կարիքները հավասարակշռված և ճիշտ կերպով: Իսլամական օրենքները և ուսմունքները ներառում են հետևյալ սկզբունքները , օրինական ցուցումները և ուղղությունները, ներկայացված որպես օրինակներ, որոնք նպատակ ունեն նպաստել ընդհանուր և պարզապես խաղաղության

Հարգանք մարդու կյանքի

Իսլամը արժեքավորում է ամեն մարդկային կյանք և նրա պաշտպանության համար հարկադրում է մահվան տուգանքը / Քիսաս /, կանխամտածված անմեղ սպանության համար: Պատահական և չմտածված սպանությունը ունի ուրիշ տույժ, որը կոչվում է /Դիյահ/ // արյան գումար //, որոշակի գումար , որը տալիս են սպանվածի ժառանգներին, որպես փոխհատուցման գումար: Այս արյան գումարը հավասար է սպանված անձի

կորստին, բայց սա ֆինանսական փոխհատուցում է վնասին, որ նրանք տառապել են սիրելիի կորստից: Քավությունը / քաֆարահ / , պետք է կատարվի մարդասպանի կողմից ազատելով ստրուկի կամ կատարելով շարունակական պաս երկու ամիս, քավելու սխալի մեղքը: Եթե մարդասպանը չի կարող պաս պահել օրինական պատճառով, նա պետք է կերակրի վաթսուն աղքատ մարդ լավ ձաշով: Այս քավությունը պաշտանմունքի մի գործողություն է, որով մեղք գործողը փնտրում է Ամենակարող Ալլահի ներողամտությունը իր անմտածված սպանության մեղքի համար: Այս բոլորը արվում է ցուցադրելու մարդկային կյանքի սրբությունը: Իսլամը նախատեսում է դաժան պատիժ դիտմամբ սպանելու մարդկային հոգի, մինչ եթե պոտենցիալ մարդասպանը գիտակցում է, որ նա կսպանվի պատժով ոճրի համար, միգուցե նրանք կմտածեն կրկնակի, մինչ կգործեն ոճիր: Եթե պատիժը լիներ ավելի պակաս, քան խիստ հատուցումը, հանցագործները կշարունակեն իրենց ոճիրները կշարունակեն իրենց ոճիրները: Նույնը վերաբերվում է մեծ և մարմնական պատիժներին, որոնք կոչվում են ՀՈՒԴՈՒԴ / սահմաններ / խալամում: Մեծ պատիժները խալամում արդյունավետ են, կարևոր և ազնիվ պատճառով և պահպանել մարդկային կյանքի անվտանգությունը, ինչպես Ամենահիմաստուն և Ամենահզոր Ալլահը ասել է իր Փառահեղ Ղուրանում. «**ՔԻՍԱՍՈՒՒ/ Հատուցման Օրենքի Հավասարությունը, կա Կյանք քեզ համար, Օ, հասկացող մարդ, որ դու կարող ես զավել քեզ / մեղքից/ » (2:179)**

Եվ Ալլահը ասաց. « **Այդ հաշվում, Մենք ձեռնադրում ենք Խրայելի Երեխաներին, որ եթե մեկը սպանում է մարդու - եթե դա լինի ապանության կամ չարիքի տարածման համար երկրի վրա, այն կյինի ինչպես նա սպանում է ամբողջ մարդկությունը և եթե որևէ մեկը փրկում է կյանք, դա կյինի ինչպես նա փրկել է ամբողջ մարդկային կյանքը: Հետո, չնայած եկավ նրանց մոտ Մեր մարզարեները պարզ նշաններով, դեռ, նույնիսկ դրանից հետո շատերը նրանցից շարունակեցին գործել ծայրահեղություն երկրում:» (5:32)**

Ավելին, դաժանացած հանցագործներին սպառնում է հավիտենական պատիժ դժոխքի կրակներում, նվաստացման և անվերջ տանջանքի մշտական բնակավայր, Ալլահի բարկության տակ հանդերձյալ կյանքում: Ամենահիմաստուն և Հզոր Ալլահը ասաց. «**Եթե մարդ սպանում է Հավատացյալի մտադրված, նրա փոխհատուցումն է Դժոխք, մնալ այնտեղ / հավերժ / և Ալլահի անեծքն ու բարկությունը նրա վրա և ահեղ պատիժ է պատրաստված նրա համար »: /4:93/**

Աբու Բաքրան գեկուցեց. «**Ես լսեցի Ալլահի Մարզարեն ասում է .» Եթե երկու մուսուլման կովում են /հանդիպում/ միմյանց իրենց սրերով, երկուսը և մարդասպանը, ինչպես նաև սպանվածը կզնան Դժոխքի կրակներ: » Ես ասացի. «**Օ, Ալլահի Մարզարե, նորմալ է մարդասպանի համար, բայց ինչո՞ս սպանվածը: Ալլահի Մարզարեն պատասխանեց.» Նա հաստատ, ուներ մտադրություն սպանել իր ուղեկցին: » / Բուխարի /****

Իհարկե, եթե մարդիկ անկեղծ ապաշխարհեն, ապա Ալլահի Գութը և Ներողամտությունը կլինի մեղսագործներին:

Մարդկային կարգավիճակի հավասարություն

Բոլոր մարդիկ հավասար են, սա վերաբերվում է և կանանց, և տղամարդկանց: Եթե Ամենազոր Ալլահը ստեղծեց առաջին մարդուն, Աղամին, խաղաղությունը և օրինանքը Ալլահի լինի նրա վրա, մեր մեծ նախապապին և ամբողջ մարդկության հորը, նա նույնպես ստեղծեց մեր նախատատին, Եվային: Մարդկությունը էականորեն մեկ ընտանիք է և մի ցեղ, այս պատվարժան զույգից: Մարդիկ սկսեցին տարբերվել դրանից հետո, իրենց հավատքով և ենթարկվածությամբ կամ անհավատքով և անենթարկվածությամբ: Ամենազոր Ալլահը ասաց Փառահեղ Ղուրանում. «**O, Մարդկություն, Մեծարիր Պահապան Տիրոջը, ով ստեղծեց քեզ մի անձից և ստեղծեց իր զույգին և նրանց երկուսից ցրեց անհամար տղամարդ և կանայք, վախեցիր Ալլահից, Որի միջոցով դու պահանջում ես քո փոխադարձ իրավունքները և մեծարիր արգանդները / որոնք ծնեցին ձեզ /, քանզի Ալլահը ամենադետն է ձեզ:» (4:1)**

Ալլահի Մարգարեն ասաց. «**Բոլոր մարդիկ Աղամի երեխաներն են և Աղամը ստեղծվել է փոշուց:** »/Ահմեդ/

Քանի որ փոշին տարբեր զույներից և գծերից է, մարդ նույնպես զարգացել է տարբեր զույներից և գծերից: Մարգարե Սուհամեդը ասաց. «**Ալլահը ազատել է քեզ անտեղյակության բերից, հայրերի և նախնիների հանդեպ իր հպարտությամբ: Դուք բոլորդ Աղամից եք և Աղամը փոշուց է: Չկա տարբերություն Արաբի և ոչ Արաբի միջև, ոչ սև մարդու և կարմիր մարդու բացառությամբ բարեպաշտությամբ:» / Աբու Դաուդ/**

Մարդիկ հավատում են իսլամական միաստվածության, ինչպես տրվել է Աղամին և խոսում են նույն լեզվով: Ինչպես Ամենազոր Ալլահը ասաց իր Փառահեղ Ղուրանում. «Մարդկությունը, բայց մեկ Ումմա էր/ ազգ և համայնք /, սակայն տարբերվում է / հետագայում /: Դա չէր լինի / որոշակի / բառ, որը զնաց առաջ ձեր Տիրոջից, իրենց տարբերությունները կլուծվեն իրենց միջև: » (10:19)

Մարդ սկսեց տարբերել և տարբերությունների պատճառները ներառում է քանակի աճը, ներգաղթը երկրի տարբեր շրջաններ, տեղական լեզվի և բարբառների զարգացումը և ուրիշ գործոններ:

Մինչ դեռ Իսլամը տալիս է մարդուն լինել հավասար Ալլահի Օրենքների դեմ անկախ զույնից, ցեղից, լեզվից, հավատքից, երկրից: «**O, Մարդկություն. Մենք ստեղծել ենք քեզ մեկ / զույգ / տղամարդուց և կնոջց և դարձրել ենք ձեզ ազգեր և ցեղեր, որ դուք կարողանաք իմանալ միմյանց / ոչ թե դուք արհամարհեք իրաք /: Իրոք ձեզանից ամենապարժանը նա է Ալլահի**

հայացքում, / նա Ե/, ով ամենաառաքինին է ձեզանից: Եվ Ալլահը ունի լիարժեք գիտություն և լավ տեղեկացված է / բոլոր բաներով/ ::» (49:13)

Եվ սովորությունում մենք կարդում ենք , որ Ախշան , թող Ալլահը գոհանա նրանով, զեկուցեց. « **Քուրեյշները շատ անհանգստացած էին Մարզումիա կնոյ համար, որ գործել էր գողություն և զարմացավ**, ով կմիջնորդի նրա համար Ալլահի Առաքյալին: Որոշները ասացին ՈՒսամա իբն Զեյնը, որը նրա սիրելին էր և կհամարձակվեր անել այդպես: Այսպիսով Ուսաման խոսեց նրա հետ այդ մասին և մարզարեն ասաց նրան. «Դու միջնորդո՞՞մ ես, երբ մեկ քրեական օրենքը սահմանված Ալլահի կողմից բռնացած է:» Հետո նա կանգնեց և դիմեց մարդկանց ասելով.« Մարդիկ, մինչ դուք կավիրեք , որովհետև , երբ ազնիվ մարդը նրանց միջից գործում է գողություն, նրանք կթողնեն նրան , բայց երբ թույլ մարդը իրենցից գործում է գողություն , նրանք կիրազործեն օրինական պատիճ նրա վրա: Ալլահով, եթե Ֆաթիման, Սուհամեդի դուստրը գործի գողություն, ես կկտրեյի նրա ձեռքը: »»/Բուխարի & Մուսլիմ /

Բոլոր մարդիկ ազատության և պատասխանատվության հարցերում նույնապես հավասար են: Օմար-իբն-Խատաբը արեց հայտարարություն այս փաստի շուրջ տասնչորս դար առաջ, երբ նա հայտարարեց մեղավոր մուսուլմանին, ով սխալվել էր ոչ մուսուլմանի հանդեպ: « Դու ստրկացրե՞լ ես որոշ մարդկանց , չնայած նրանց մայրերը ծնել են նրանց ազատ: » Յուրաքանչյուր մարդ իսլամի հայացքում ունի ազատության հետևյալ ձևեր ինչպիսիք են.

Մտրի և Կարծիքի Ազատություն

Ալլահի Մարզարեն , Ալլահի խաղաղությունը և օրինանքը լինի նրան, իրամայեց մուսուլմաններին հայտարարել ճշմարտություն, արտահայտել ազնիվ կարծիք, խուսափել վախեցնելու ուրիշներին, ինչպես նա ասաց.« **Մարդ, ով գիտի ճշմարտությունը և չի հայտարարում այդ, շահակիր սատանա է :** » / Թիրմիզի /

Մուտրի ազատություն շահելու հարստություն , հանածոներից և երկրի բնական աղբյուրներից:

Ամենազոր Ալլահը ասաց. « **Այդ Նա է, Ով արել է երկիրը կառավարելի ձեզ համար , այսպիսով , առարկիր նրա մանրէներին և վայելիր Պահպանությունը, ինչ Նա տրամադրում է./ Դուք կվերադառնաք /, Նրան Հարության համար:** » (67:15)

Օրինական եկամուտների և սեփականության ազատության մուտքը:

Իսլամը իրախուսում է բոլորին աշխատել շահավետ առևտրում և ունենալ ազատ մուտք օրինական եկամտի: Օրինակ Ժառանգությունում

Ամենազոր Ալլահը ասաց. « **Ինչ թողնվել է ծնողներից և նրա մոտիկներից կա մաս և տղամարդուն, և կնոջը, արյոք ունեցվածքը մեծ է, թե փոքր, վերջնական բաժին:** » (4:7)

Սովորելու և սովորեցնելու ազատությունը:

Իսլամը պաշտպանում է հասարակության ամեն անդամի ուսման ազատությունը: Ալլահի Առաջյալը ասաց. « **Փնտրել գիտելիք, պարտադիր է ամեն Սուսուլմանի :**»/Բայհարի /

Փաստորեն, իսլամը դասակարգում է մոնոպոլիզման գոծընթացը կարևոր, օգտակար և իսլամական գիտելիքները, թաքցնել այն ուրիշներից և չկիսվել դրանցով, աններելի արարք է, որը դարձնում է կատարողին Ամենազոր Ալլահի պատժի և բարկության ստացողը: Ալլահի Մարգարեն ասել է.« **Գիտակ մարդք, ում կխնդրեն կիսել գիտությունը ուրիշների հետ և մերժում է անել այդ և թաքցնում է իր տեղեկությունը, կունենա կրակի զենք ու զրահ դրված Դատաստանի Օրը :**» / Աբու Դաուդ & Թիրմիզի /

Ազատություն, ընդունել իրավունք դեկավար դիրքի հասարակության մեջ, եթե անձը ունի անհրաժեշտ որակներ:

Հնարավորությունը և արդյունավետությունը հիմնական չափանիշ է ունենալու դեկավար պաշտոն իսլամական հասարակությունում, անկախ գույնի և ցեղի: Օրինակ Ալլահի Մարգարեն ասաց. «**Եթե անձը նշանակված է, Սուսուլմանական գործերի դեկավար, ապա նշանակում է անձ ըստ հայեցողության, անկախ որակավորումների, նա կարժանանա Ալլահի անեծքին և բարկությանը: Ամենազոր Ալլահը չի ընդունի նրա որևէ գործողություն և այդպիսի մարդք կլինի Դժոխքի կրակներում:**»/ Հակիմ /

Շատ ուրիշ ազատություններ երաշխավորված են իսլամական համակարգում և միայն մի քանիսը նշվեցին: Ազատությունը հաճախ անօգուտ բառ է, մինչ իրական ազատությունը չի լինի, եթե մարդ ստրուկ է իր ցանկություններին, կամ ստրուկ ուրիշների ցանկություններին և փնտրում է լրացնել այդ անբարոյական և անօրինական ձևերով: Մարդը գայթակղվում է այս կեղծ ազատությամբ, հրապուրված Սատանայով, մարդկության անհծված թշնամով, ով նախանձով ատում է մարդկային ցեղը և ով երդում է տվել Ալլահին սպասել իր զորքով, իր զենքով պայքարել երբ և ինչպես հնարավոր է: Ամենազոր Ալլահը ասաց. « **Օ, Աղամի երեխաներ, Թող Սատանան չիրապուրի ձեզ նույն ձեռվ ինչպես նա արեց ձեր ծնողներին արտաքսելու Դրախտից, մերկացնելով իրենց շորերից, որ բացահայտի իրենց ամոթը: Իրոք նա և իր ցեղը դիտում են քեզ դիրքից, որտեղ դու չես կարող տեսնել նրանց / թակարդ զցելու ձեզ:/ Իրոք մենք դարձել ենք Չարազործներին ընկերներ նրանց, ով չի հավատում:**» (7:27)

**Միությունը և անձեռնամիելիությունը Ալլահի կրոնի ամբողջ
մարդկության համար:**

Ինչպես տիեզերական կրոն Ալլահից ամբողջ մարդկությանը, Իսլամը նպատակ ունի լուսաբանելու ռասիզմի, ազգայնամոլության, կոնֆլիկտ ստեղծող իրավիճակների խնդիրները: Իսլամը Ալլահի կրոն է, ինչ տրվել է մարդկանց, որպես միաստվածություն, նույնիսկ չնայած կարող է տարբերվել կախված մարդու իրավիճակներից: Նույն հիմնական առաքելությունը տրված է Ադամ Մարգարեյից մինչև վերջին Մարգարե Մուհամեդը: Ամենազոր Ալլահը ասում է Փառահեղ Ղուրանում. « **Ալլահը հաստատել է ձեզ համար նույն կրոնը, որ նա հրամայել է Նոյին /նույնապես /, որը մենք ուղարկել ենք ոգեշնչում ձեզ և այն, ինչ մենք հրամայել ենք Աբրահամին, Մովսեսին, Հիսուսին, այն է, որ դուք պիտի մնաք անսասան Կրոնում և սարքեց ոչ մի ստորաբաժանում դրանում: Ճանապարհը , որում դուք կանչում եք նրանց դաժան է նրանց համար, ովքեր երկրպագում են ուրիշ քան Ալլահն է: Իրոք, Ալլահը ընտրում է Իրեն նրանց , ումով Նա գոհանում է և առաջնորդում է Իրեն նրանց ,ով թերփում է դեպի Ղա/ :» (42:13)**

Ամենակարող Ալլահը նույնապես ասաց. « **Մենք ուղարկել ենք ձեզ լուսաբանում, ինչպես Մենք ուղարկել ենք այն Նոյին և Մարգարեներին նրանից հետո: Մենք ուղարկեցինք լուսաբանում Աբրահամին, Իսահակին , Իսմայիլին Հակոբին և Յեղերին, Հիսուսին, Հովհաննեսին , Սհարոնին, Այուբին և Սողոմոնին և Դավիթին մենք տվեցինք Սաղմոսներ: Որոշ Մարգարեներից մենք պատմել ենք պատմություն և ուրիշների մասին , Մենք չենք և Սովուսին Ալլահը խոսեց անմիջապես: Մարգարեները տվեցին լավ նորություն , ինչպես նաև զգուշացում , այնպես , որ մարդկությունը, Մարգարեների գալուց հետո, կունենա ոչ մի հայտարարություն Ալլահի դեմ , քանզի Ալլահը Բարձրյալն է Հզորությունում և Իմաստունը: » (4:163-165)**

Եվ Ալլահը ասաց. «**Դա փաստ և պատճառաբանություն էր մեր մասին, որ Մենք տվել ենք Աբրահամին /օգտագործել / մարդկանց դեմ. Մենք բարձրացնում ենք , ում մենք ուզում ենք աստիճան առ աստիճան, քանի որ ձեր Տերը լի է իմաստությամբ և զիտությամբ: Մենք տվեցինք նրան Իսահակին և Հակոբին, բոլորին Մենք առաջնորդեցինք և նրանցից առաջ Մենք առաջնորդեցինք Նոյին և իր սերունդներից Դավիթին, Սողոմոնին, Այուբին, Հովսեփին, Մովսեսին, Սհարոնին , ուստի Մենք պարզեատրում ենք նրանց ,ով բարիք է արել: Եվ Զաքարիան և Հովհաննեսը և Հիսուսը և Էլիասը, բոլորը գտնվում են Առաքինի դիրքում:» (6:83-86)**

Մարդու գոյատևման Տերը, Ալլահը , Ամենազորը ուղարկել է նրանց բոլորին նույն կոչով. « **Օ, իմ մարդիկ: Պաշտեք Ալլահին , Դուք չունեք այլ Աստված բացի Նա:» (11:50, 61,84 ....)**

Ամենակարող Ալլահը ասաց. « **Ասա, մենք հավատում ենք Ալլահին և լուսաբանմանը տրված մեզ և Աբրահամին , Իսմայիլին , Իսահակին , Հակոբին և Յեղերին և որ տրված է Մովսեսին և Հիսուսին և որ տրված է բոլոր**

Մարգարեներին իրենց Տիրոջից, մենք տարբերություն չենք դնում ոչ մեկի կամ մյուսի մեջ, նրանցից և մենք ենթարկվում ենք Ալլահին, /Բալամին / :» (2:136)

Որպես այսպիսին, ամեն մուտքաման պարտավորված է հավատքով և հանգանակությամբ, հավատալու բոլոր առաջալներին և Մարգարեներին, , հավատան Աստվածային Գրերին և Գրերին, լուսաբանված և ուղարկված նրանց: Հարգել և պատվել ամեն Աստվածային Օրենք տրված Ալլահից, նախորդներին և հավատալ նախորդ Գրքի հետևորդների եղբայրությանը, ով խրախուսում է Մուհամեդի առաքելությունը: Իսլամի Ուղերձը, որը տրվել է Մուհամեդին, վերջին Աստվածային Ուղերձն է մարդկությանը, ինչպես ասել է Ալլահը. «**Մուհամեդը հայր չէ, որևէ ձեր մարդու, բայց / նա / Ալլահի Մարգարեն է և վերջինը Մարգարերից և Ալլահը ունի լիարժեք գիտություն բոլոր բաների :**» (33:40)

Այսպես Վերջին Աստվածային ուղերձը իսլամի, ինչպես լուսաբանվել է Մարգարե Մուհամեդին, Ալլահի խաղաղությունն ու Օրինանքը լինի նրա վրա, չեղյալ է հայտարարում բոլոր նախորդ ուղերձները: Ոչ մի դեպքում չեղյալ հայտարարելը չի մերժում նախորդ ուղերձները, բայց նրանք այլսա արդյունավետ չեն: Այսուհետև, միայն Իսլամն է կրոն ընդունելի Ալլահին, Գերազույն Տիրոջը, ինչպես Ամենախմաստունը ասաց. «**Եթե որևէ մեկը ցանկանում է կրոն ուրիշ քան Իսլամն է / ենթարկությունը Ալլահին /, եթեք չի ընդունվի նրանից և Այս կյանքից հետո, նա կինի նրանց շարքերում, ով պարտվել է:**» (3:85)

Իսլամը կոչում է նախորդ Աստվածային Ուղերձի հետևորդներին հավատալ Իսլամի ուղերձին, լուսաբանված Մուհամեդին, ինչպես ասել է Ամենակարող Ալլահը. «**Այսպիսով, եթե նրանք հավատան նույնին, ինչ դուք եք հավատում, ապա նրանք / ճիշտ են /, առաջնորդված են, բայց եթե նրանք թեքվեն, նրանք միայն խարկանքի մեջ են և Ալլահը կինի բավարար ձեր համար ընդդեմ նրանց: Եվ նա լսողն ու իմացողն է :**» (2:137)

Եվ ալլահը Ամենամեծն ու հոյակապը ասաց. «**Նրանք, ովքեր մերժում են Ալլահին և նրա Մարգարեներին և նա, ով ցանկանում է բաժանել Ալլահին իր Մարգարեներից, ասելով. « Մենք հավատում ենք որոշներին, բայց մերժում ենք ուրիշներին,» Եվ , ով ցանկանում է վերցնել ուղղություն կես ճանապարհին, Նրանք անհավատներ են ճշտի և Մենք պատրաստել ենք անհավատներին նվաստացուցիչ պատիճ :**» (4:150-151)

Բոլոր տեսակի անհավատությունները կտրականապես մերժվում է Ալլահի կողմից. «**Ինչ վերաբերվում է նրանց, ով բաժանում է իրենց կրոնը և դառնում են սեկտանտներ, դու պիտի չունենաս ոչ մի մաս նրանց ամենաքիչը, նրանց գործը Ալլահի հետ է. Նա վերջում կպատմի նրանց ճշմարտությունը ամեն ինչ արել են: Նա, ով արել է բարիք կունենա /պարզ/ / տաս անգամ շատ իր հաշվին. Նա ով արել է չարիք միայն կվարձատրվի ըստ իր շարիքի, ոչ մի սխալ պիտի լինի նրանց: Ասա.՝ Իրոք, իմ Տերը առաջնորդել է ինձ ուղղու, որը ուղիղ է, ճշտի կրոնը, Ճանապար/**

ուղղի/ Աքրահամի, Ճիշտը հավատքում և նա իրոք չի գուգակցել աստվածներ Ալլահի հետ: Ասա. Իրոք, իմ աղոթքը և զոհաբերության ծառայությունը, իմ կյանքը և իմ մահը /քոլորը / Ալլահինն է, Աշխարհների Տիրոջը և Պահապանին, Նա չունի գուգրներ: Սա ես հրամայվել եմ և ես առաջինն եմ նրանց միջից, ով ենթարկվում է Ալլահին /իսլամին:/» (6:159-163)

Իսլամը նույնպես ձգտում է հարգել այն մարդկանց զգացմունքները, ովքեր տարբեր են կրոնում և մեղադրում են վիրավորական լեզու ընդդեմ նրանց, ով տարբերվում է մուսուլմաններից հավատքով, ինչպես Ալլահը հրամայել է. «**Մի հայիոյի նրանց, ում նրանք կոչում են Ալլահի դեմ, չինի նրանք հայիոյեն Ալլահին իրենց անտեղյակությամբ չնայած: Դրանով Մենք արել ենք գայթակղից ամեն մարդու իր խոկ արարքները: Վերջում, նրանք կվերադառնան իրենց Տիրոջը և մենք հետո կասենք նրանց ճշմարտությունը այն ամեն ինչ նրանք արել են: » (6:108)**

Իսլամը հրամայում է Մուսուլմաններին գրավել ոչ մուսուլմաններին դեպի իրենց հավատքը իր գեղեցկությամբ, վերաբերմունքով, առաջնորդությամբ, ինչպես դեմ են առաջնորդման, որ միայն Ալլահն է տեղափորում նրան, ում ուզում է: Ամենակարող Ալլահը ասաց Ղուրանում. «**Ասա, Ճիշտը ձեր Տիրոջից է, Թող նա , ով ցանկանում է հավատալ, հավատա, նա ով կարող է մերժել ու չհավատալ, քանի որ չարիք գործողներին Մենք պատրաստել ենք Կրակ, որի/ ծուխը և հրերը /, ինչպես պատ է և վրանի առաստաղ, կտանի նրան, եթե նրանք աղերսեն օգնություն, նրանք կվարձատրվեն զուր, ինչպես հալած արույր, որը կշոգեխաշի իրենց երեսները. Ինչ անհամար է թախտը թիկնելու վրան:»(18:29)**

Իսլամը արտահայտում է արդարություն և տալիս է այն, նույնիսկ հավատացյալներին: Ամենազոր Ալլահը ասում է Փառահեղ Ղուրանում. «**Հիմա հետո, այդ պատճառով կոչիր / նրանց Հավատքի / և կանգնիր անսասան, ինչպես դու հրամայված ես , ոչ էլ հետևիր իրենց զուր ցանկություններին, բայց ասա. «Ես հավատում եմ Գրքին, որը Ալլահն է ուղարկել և ինձ հրամայված է դատել արդար ձեր միջև: Ալլահը մեր Տերն է և ձեր Տերը, մեզ համար/ պատասխանատվություն է / մեր արարքներին և ձեզ համար / պատասխանատվությունը / ձեր արարքների, չկա մրցակցություն ձեր և մեր միջև / այս բանում /: Ալլահը կբերի մեզ միասին և դեպի Նա է / մեր / վերջնական նպատակը: »»(42:15)**

Իսլամը տվեց մարդուն լիովին ազատություն ընտրության , կապված հավատքի հետ: Նրանք կարող են ընդունել կամ մերժել հավատք: Իսլամը տվեց ազատություն Գրքի և նախորդ Գրերի մարդկանց պահպանել իրենց հավատքը: Իսլամը մերժում է քանդումը եկեղեցիների և սինազոգերի: Իսլամը արգելում է կոտրել և ավիրել քրիստոնյաների խաչը: Ալլահի Մարգարեն ասել է կապված նախորդ Գրերի մարդկանց. «**Թող նրանց մենակ հավատքի գործերում:** » / Թաքարի / Իսլամը տալիս է նախորդ Գրերի մարդկանց իրավունքներ, ինչպես նրանց օրենքներն են թելադրում, ուտել խմել և հագնել, ինչ նրանց կրոնը թույլատրում է նրանց: Իսլամը նույնպես

թույլ է տալիս նրանց իրագործել իրենց կրոնը ամուսնության, հարաբերությունների, ամուսնալուծության և ուրիշ հարաբերություններում:

Ցուցադրելով գործնական օրինակ Օմար իրն ալ Խատաֆը, երկրորդ խալիֆը դիմեց այդպիսի դրույթների, եթե նա եկավ Երուսաղեմի Հարության եկեղեցի և ժամանակը Սուսուման աղոթողների մտնել: Օմարը թողեց եկեղեցի և զնաց դուրս և առաջարկեց աղոթքը եկեղեցուց դուրս և տեղեկացրեց եկեղեցու վանականին. «Եթե ես առաջարկելի իմ աղոթքը Եկեղեցու ներսում, որոշ մուսուլմաններ կարող են հայտարարել ապագայում, որ Եկեղեցին տեղ է, որտեղ Օմարը աղոթել է և վերցրել է այն ինչպես պատճառ ավիրելու Եկեղեցին և դարձնել Սզկիք նրա տեղում:» /Զեկուցված Իմամ-իրն Զարիր աթ-Թաբարիի Պատմությունից: /

Օմարը առաջարկեց վատահության խոստում ինչպես հետևյալն է, «*Սա անվտանգության խոստումն է առաջարկված Օմար- իրն- ալ Խատաֆի Հավատացյալների դեկավարի կողմից Լեայի բնակչներին, որպես խաղաղություն: Օմարը տալիս է իր խոստումը ունենալու խաղաղություն և անվտանգություն իրենց կյանքերին, հարստության, եկեղեցիներին, խաչերին և բոլոր իրենց անվանումներին: Նրանց եկեղեցիները չպետք է գրավել ավիրել, փոքրացնել չափերը, չսահմանափակել քրիստոնյաներին սեփականաշնորհել ունեցվածք եկեղեցիների շուրջ: Քրիստոնյաներից չպիտի վերցվի անօրինական ձևով և որ քրիստոնյաները չպիտի ստիպվեն իրենց կամքին դեմ/ ընդունել իսլամ:» /Զեկուցված Իմամ-իրն-Զարիր- աթ-Թաբարիի պատմությունից :/*

Պտղաբեր համագործակցության խրախուսում Մուսուլմանների և Գրքի Սարդկանց միջև /հետև և քրիստոնյաներ/

Համագործակցությունը հիմնված է ընդհանուր հետաքրքրության և հարգանքի վրա և նպատակ ունի ծառայելու ամբողջ հասարակության հետաքրքրություններին: Ամենակարող և Իմաստուն Ալլահը հայտարարել է ինչպես ընդհանուր կանոն:

«Օգնեք միմյանց արդարությամբ և երկյուղածությամբ և մի օգնեք մեկը մյուսին մեղքում և թշնամությունում և վախեցիր Ալլահից, քանզի իրոք Ալլահը ուղիղ է պատժում:» (5:2)

Իսլամը հորդորում է իր հետևորդներին ունենալ իմաստալից և անկեղծ երկխոսություն նրանց հետ, ովքեր տարբեր են իրենց կրոնում ինչպես Ամենահիմաստուն Ալլահը հրամայել է. «**Մի վիճիր Գրքի Սարդկանց հետ, բացի ավելի լավ բաների համար, մինչ դա կլինի նրանց հետ, ովքեր պատճառում են վնաս և ասում են.՝ Մենք հավատում ենք Լուսաբանմանը, որը եկել է մեզ և որը եկել է ձեզ, մեր Աստվածը և ձեր Աստվածը Մեկն է և նրանց ենք մենք ենթարկվում»: (29:46)**

Փաստորեն մոտեցումը, որով Իսլամը կոչում է մարդկանց իր հավատքի, որը հիմնված է արդար երկխոսության վրա և բերում է մարդկանց միասին դեպի Ամենազոր Ալլահի Խոսքը և դեպի նրա Ուսմունքը և

Աստվածային Ուղերձը ինչպես Ալլահը ասել է. «**Ասա, Օ Գրքի Մարդիկ, Եկեք համաձայնության ընդհանուր կետերի, ձեր և մեր միջն, որ մենք պաշտում ենք ոչ ոքի բացի Ալլահից, որ մենք չենք դնում զուգընկեր Նրա հետ և որ մենք չենք կանգնեցնում մեր միջից Տերեր և տիրակալներ քան Ալլահն է: Եթե հետո նրանք ետ շրջվեն ասա. «Վկայիր, որ մենք ենթարկվում ենք Ալլահին /Իսլամին:/»» (3:64)**

Անկեղծություն և մաքրություն ուրիշներին խորհուրդ տալու

Ալլահի բոլոր մարգարեները տվեցին անկեղծ խորհուրդներ իրենց մարդականց և անկեղծ խորհուրդը և մտադրությունների մաքրությունը իսլամի տարբերվող գիծն է: Մարգարեն, խաղաղություն և օրինանքը Ալլահի լինի նրա վրա, ասաց, ինչպես նշում է Արու Հուրեյրան. Ալլահի Մարգարեն, Ալլահի օրինանքը և խաղաղությունը լինի նրան, մի անգամ ասաց. «**Ով, ձեր միջից, կկրի իմաստության հետևյալ խոսքերը, գործիք նրանց և սովորեցրու նրանց դեպի ուրիշները, ով նույնպես կգործի նրանց վրա »», Արու Հուրեյրան, թող Ալլահը գոհանա նրանով, պատասխանեց դրականորեն: Դրա հիման վրա Ալլահի Մարգարեն, թող Ալլահի խաղաղությունը և Օրինանքը լինի նրա վրա, բռնեց Արու Հուրեյրայի ձեռքը, թող Ալլահը գոհանա նրանով, և հաշվեց հինգ կետ, ինչպիսիք են. 1. Խուսափիր ասեն ինչից, ինչ Ալլահի կողմից արգելված է, դրանով դու դառնում ես Ամենակարող Ալլահի լավագույն պաշտողը: 2. Ընդունիր, ինչ Ալլահը կանխտրոշել է քեզ համար, դրանով դու կիհնես հարուստ մարդ: 3. Լավ եղիր հարեաններիդ, դրանով դու կդիտվես որպես հավատացյալ: 4. Սիրիք ուրիշներին այն, ինչ կսիրես քեզ համար, դրանով դու կդիտվես որպես մուսուլման: 5. Նվազեցրու քո ծիծաղը, քանզի շատ ծիծաղը պատճառ կդառնա սրտին մեռնելու:» /Թիրմիզի/**

Իմաստը կոչում է բոլոր մուսուլմաններին տալ իմաստալից, անկեղծ խորհուրդ բոլոր մարդկանց: Սա հիմնված է Ալլահի Մարգարեյի հայտարարության վրա. «**Խալամը խորհրդի կրոն է: »Մարդիկ տեղեկացան, «Օ, Ալլահի Մարգարե, Ում պիտի առաջարկվի խորհուրդ: Ալլահի Մարգարեն, թող Ալլահի Օրինանքը և Խաղաղությունը լինի նրա վրա ասաց. « Ալլահին. Նրա Գրքերին, Մարգարեյին, Մուսուլմանների դեկավաներին և Մուսուլմանների ընդհանուր մարմնին :»» /Մուսլիմ/**

Այս սովորույթի բացատրությանը կարող ենք ասել. Ալլահին մաքուր խորհուրդը Միայն Նրան պաշտելն է ամբողջ սրտով, մերժել որևէ մրցակից նրան, կռապաշտել, հիշել Ամենակարող Ալլահին իր գեղեցիկ ածականներով և Օրինված անուններով, ընդունել ամբողջովին, որ Ալլահը միայն պատասխանատու է արարածների գործերին, հավատալ, որ ինչ

Ալլահը ցանկանում է, տեղի կունենա և ինչ Նա չի ուզում, երբեք տեղի չի ունենա և հետևել Ալլահի պատվիրաններին և դադարել բոլոր գործողությունները, որ Նա արգելել է: Ալլահի Գրքի խորհուրդը այն է . որ հաստատ հավատալ Աստվածային Գրերին , Իր Մարգարեյին , Սուհամեդին և ընդունել բոլոր օրենքները այնտեղի: Ալլահի Մարգարեյի մաքուր խորհուրդն է , երթարկվել ինչ նա հրամայում է, հեռանալ ինչից նա խուսափում էր, հավատալ նրա խոսքերին, սիրել և հարգել նրան , պատասխանել նրա կոչին , ուղղություններին և պրոպագանդել այդ մարդկանց մեջ: Մաքուր խորհուրդը կապված Մուսուլմանների ղեկավարությանը այն է , հավատալ ղեկավարներին մինչ նրանք չեն կոչում կանոնների , որով չեք ենթարկվի Ալլահի և Նրա Մարգարեյի պատվիրաններին, օգնել նրանց առաջնորդելու իրենց լավ բաների, չընդվզել և չկրվել նրանց դեմ, քանի դեռ նրանք հետևում են իալամին և նրա կանոններին իրենց կառավարմամբ և առաջարկել նրանց մաքուր և բարի խորհուրդ: Մաքուր խորհուրդը Մուսուլմաններին, այն է, որ ուղեկցեն նրանց դեպի լավը և հոգևոր և աշխարհիկ գործերում: Օգնել նրանց հասնել իրենց նպատակներին, պաշտպանել անհարմարություններից և ցանկանալ նրանց այն, ինչ կցանկանան իրենց և ատել պատճառել նրանց վնաս , ինչպես կատի վնասել իրեն:

Խրախուսել բարին և արգելել չարը

Մուսուլմաններին հրամայվում է հաստատել խրախուսելի բան , որը առաջնորդում է դեպի լավը և արգելում է չարիքը հիմնված մարդու հնարավորությունների, գիտության և հեղինակության, որպեսզի ապահովեն խաղաղություն և կայունություն համայնքում և հասարակության մեջ և պայքարեն կորուպցիայի, ձնշման և «Զունգիների Օրենքի» դեմ: Ամենախիմաստուն Ալլահն ասաց.«**Օգնեք մեկը մյուսին արդարությամբ և երկյուղածությամբ և մի օգնեք մեկը մյուսին մեղքում և թշնամության մեջ. և վախեցեք Ալլահից, իրոք Ալլահը խիստ է պատժի մեջ: »(5:2)**

Ալլահի Մարգարեն ասաց.«**Ով տեսնում է չարիք պիտի ուղի այն իր ձեռքով, եթե ընդունակ չէ, ուրեմն թող ուղի այն լեզվով, եթե մարդ ընդունակ չէ նույնիսկ դա, ապա ամենաքիչը պիտի շխավանի այն իր սրտում ;» /Մուսլիմ/**

Մարգարեն արեց համեմատություն այն մարդկանց մասին, ով անում է չարիք և վնասում է ուրիշներին իր մեղքերով: «**Օրինակը , ովքեր պահպանել են Ալլահի սահմանները և նրանք ոչ, նման են մի խումբ մարդկանց , ովքեր ճամփորդում են նավով: Նավաստիները որոշեցին պառակտել քշողներին , այնպես , որ մի մասը նրանցից գնաց վերին տախտակամած մինչ մյուս մասը գնաց ներքեակ տախտակամած: Եթք**

ներքեսի տախտակամածի մարդիկ ցանկանան ստանալ ջուր գետից, նրանք ստիպված էին գնալ վերին տախտակամած և հարցնել նրանց: Նավի ներքեսի տախտակամածի զբաղողները որոշեցին փոս անել իրենց մասի նավի պատին: Եթե վերին տախտակամածի մարդիկ թույլ տան նրանց իրազրծել իրենց ծրագիրը, նրանք բոլորը կխեղղվեն և կսուզվեն ջրում: Բայց եթե վերին տախտակամածի մարդիկ մերժեն թողնել նրանց փոս անել և սահմանափակեն նրանց, նրանք բոլորը կփրկվեն:» /Բուխարի / Ամենակարող Ալլահը տեղեկացրեց, որ իր զայրույթը իշնում է նախորդ ազգերի վրա, ինչպես արդյունք իրենց մերժման հետևել բարիքին և մերժել չարիքը: «**Ոչ կ նրանք միմյանց անարդարությունները, որոնք նրանք սովորել են գործել. Չարիքը իրոք արարքներ են, ինչ նրանք արել են:**» (5:79)

Խոլամի պաշտման ձևերը իրախուսում են եղբայրություն և արժեքներ.

Խոլամուս պաշտման բոլոր ձևերը համահունչ են բնությանը և ներկայացնում են եղբայրություն և խաղաղություն: /**ՇԱՇԱԴԵՆ** / հավատքի վկայությունը /, **ՍԱԼԱԹ** / աղոթք /, **ԶԱՔՅԵ** / բարեգործություն /, **ՍԱՌԻՄ** / պաս/, **ՀԱԶ** / ուխտագնացություն /, **ԱՄՐ-ԲԻԼ-ՄԱՐՈՒՖ-ՈՒՄ ՆԱՇԻ ԱՆԻԼ-ՄՈՒՆՔԱՐ** / հրամայել բարիք և մերժել չարիքը, Զիհեղ/պայքար / պարտադիր են բոլոր մուսուլմաններին, ովքեր ի վիճակի են լրացնել պահանջները, ըստ իրենց ունակությունների: Դառնալ մուսուլման ուղղակի պետք է հայտարարել վկայություն հավատքի **LA ILAHA ILLALLAH MUHAMMAD -UR -RASULULLAH** / Չկա աստված բացի Ալլահից և Մուհամեդը նրա մարգարեն է /:

Միասնական աղոթքում մուսուլմանները կանգնում են իրար կողք շարքով, առանց դասակարգման և տարբերության նրանց մեջ: Զարյեն ներկայացնում է վեհանձնություն և սոցիալական համագործակցություն հասարակության աղքատների և հարուստների միջև: Պասը օգնում է հասկանալ բոլոր մարդկանց հիմնական կարիքները և դեկավարել հիմնական ֆիզիկական ցանկությունները: Հաջը մեծ հավասարություն է, մինչ բոլորը հագնում են պարզ, սպիտակ զգեստ և ներկայացնում են նույն ծեսերը հիշելու Մարգարե Աբրահամին և Մեքքայի փառաբանումը: Խրախուսել լավը և մերժել չարիքը և «Զիհեղը» իր սահմանումով նշանակում է պահպանել և ներկայացնել ամենը ինչ բարի է և պայքարել չարիքի և բարոյական կորուպցիայի դեմ:

**ԲՈԼՈՐԻ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅՈՒՆ Է ՓԱՏՐԵԼ ՕԳՏԱԿԱՐ
ԳԻՏԵԼԻՔ**

Ալլահը ասաց. « Նա է, ով պաշտում է նվիրված գիշերվա ժամերին տարածելով իրեն, կամ կանգնած / պաշտելով/, ով վերցնում է ուշադրություն հանդերձալ կյանքի և ով դնում է իր հույսը իր Տիրոջ Գրության վրա / ինչպես, ով չի /: Ասա, նրանք հավասար են, նրանք ովքեր գիտեն և նրանք ովքեր չգիտեն: Դա նրանք են, ովքեր ապրում են ըմբռնումով, որ ստանան հորդոր: » (39:9)

Ալլահի Մարգարեն ասաց. «Փնտրել զիտելիք պարտադիր է ամեն մուսուլման :» /Թիրմիզի. Իբն Մաջահ & Բայհաքի /:

ՇՐՋԱԿԱՅԻ ՊԱՇՏՈԱՆՈՒԹՅՈՒՆ և ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Իսլամը հրամայում է Մուսուլմաններին պաշտպանել շրջական և զգուշացնել ընդեմ ավերումի և աղտոտման: Ընդհանուր կանոնն է ինչպես Ալլահը ասաց.« Մի գործիք չարիք երկրի վրա , եթե այն սահմանված է և կոչ ենք անում Նրան / Ալլահին աղոթքում/ վախով և կարոտով, քանզի Ալլահի գործը միշտ նրանց մոտ է, ով բարիք է անում :»(7:56)

Նույնպես Ամենակարող Ալլահը ասաց. «Կա մարդու տեսակ , ում ելույթը այս աշխարհի կյանքի կարող է ապշեցնել ձեզ և նա կոչ է անում Ալլահին վկայել ինչ կա իր սրտում , բայց նա ամենավիճելին է թշնամիների: Եթե նա թեքում է իր մեջքը , նրա նպատակն է տարածել չարիք ամենուր երկրի միջոցով և ավիրել մշակաբույսերը և եղերակոր անասունները: Բայց Ալլահը չի սիրում չարիք»: (2:205-5)

Ամենաբինական աղբյուրները մաքուր ջրի , օղի և պարարտ հողի պաշտպանված են ընդհանուր բարիքի: Օրինակ , Մարգարեն հրամայել է ջրի պահպանման ասելով մուսուլմաններին չկորցնել ջուր լվալու և լվացվելու ժամանակ, նույնիսկ, եթե մարդ օգտագործում է հոսող գետի ջուր և նա արգելում է մարմնի մասերի լվալը ավելի քան երեք անգամ ասելով.« Նա , ով ավելացնում է դրա վրա,/ավելի քան երեք / անում է սխալ և անարդարություն :» / Նասսե /

Ալլահի Մարգարեն արգելեց մարդկանց միզել լճացած ջրերում:
/Մուսլիմ /

Իսլամը նույնպես արգելում է մարդկանց դնել որևէ աղբ հասարակական անցումների կենտրոնում կամ ընտրված ստվերուտ տեղերում , որը մարդիկ օգտագործում են հանգստանալու:

Սոցիալական խնդիրները ներառում են աջակցություն որբերին , կարիքավորներին և աղքատներին.

Ամենակարող Ալլահը ասաց.«Տուր լրիվ չափ , երբ դու չափում ես և կշռիր կշռի հավասարակշռությամբ , որը ուղիղ է , որը ամենահամապատասխանն է և ամենաձեռնտուն է վերջնական որոշման:» (17:35)

Ալլահի Մարգարեն ասաց.«**Որբի հովանավորը և ես Դրախտում այսպես ենք / և նա պահեց իր երկու մատները, ցուցամատը և միջնամատը, իրար նշելով ինչքան մոտ են նրանք /»: /Թիրմիզի/**

Ալլահի Մարգարեն ասաց. «**Ալլահով, մարդ չի դառնա հավատացյալ մինչև նա սիրի իր եղբոր համար, ինչ նա սիրում է իր համար:**» /Մուսավիր/

Չիրքի սկզբունքները.

Չիրքերը իսլամում երկու տեսակի են:

Անձնական ձիրք. Այս տեսակը նվիրված է անձի սերունդներին, ովքեր ներկայացնում են այսպիսի ձիրք: Օժտված անձի սերունդները և ընտանիքի անդամները կիմնեն բարեկեցիկ և նրանք կարիք չեն ունենա խնդրել ուրիշներին նվիրաբերել նրանց: Այս տեսակը ունի համաձայնեցում, ամեն դեպքում, միջոցների ֆոնդը կտրվի հասարակական հետաքրքրություններին, բարեգործական աշխատանքների առ դոնորի վերջին սերունդի մահով:

Հասարակական ընդհանուր ձիրք

Այս տեսակը նվիրված է բարեգործական աշխատանքների, ինչպիսիք են հիվանդանոցների, դպրոցների, ճանապարհների, հասարակական գրադարանների, մզկիթների, որբանոցների, համայնքային կենտրոնների, ծերանոցների և ուրիշ շահավետ ծրագրերի հետ: Այս բոլորը ընդհանուր հասարակական հետաքրքրություններ են համայնքի և հասարակության համար:

ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԸ ԳՈՎԱԶԴՈՒՄ ԵՆ ՀԱՍԱԿՈՂՄԱՆԻ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅՈՒՆ

Իսլամական էթիկայի ամբողջ ծածկագիրը փնտրում է գովազդել և հաստատել խաղաղություն, ուրախություն ամբողջ հասարակության մեջ: Այս ծածկագիրը միավորում է եղբայրությունը և բոլոր շահավետ բաները,

որոնք հաստատում են խաղաղություն և արգելում են ամեն տեսակի գործողություն, որը տալիս է թշնամություն, ատելություն և չարիք մարդկանց մտքերում: Հետևաբար, եթե հասարակության անդամները դիմում են խաղամական էթիկայի, նրանք վայելում են խաղաղություն, անվտանգություն, հանգստություն և երջանկություն, որին նրանք բնականաբար ջանում են և ձգտում: Խաղամական բարոյականության բոլոր արժեքները դարձնում են ավելի լավ մարդ և մեծացնում են մարդուն առաքինի բնավորությամբ, որը հիացնում է բոլորին: Այդ գծերից են պարզությունը, ճշմարտությունը, առաքինությունը, համբերությունը, բարությունը: Խաղամի բարոյականությունը արմատախիլ է անում ամեն վատ ,գործողություն, վերաբերմունք, որը չի գոհացնում Ամենազոր Ալլահին, Արարչին և մարդկության Տիրոջը և որոնք անօրինական են: Եթե Մուսուլմանը անում է որևէ արգելված գործողություն, նա դատապարտում է իրեն պատճի այս աշխարհում ըստ խաղամական օրենքի կամ Ալլահի Բարկությունը կլինի հանդերձյալ կյանքում:

Ինչպես ժամանակակից արաք գրող Ամիր-աշ-Շուակին հայտնեց , բացատրելով, որ ազգերը ոչինչ է , բայց իրենց բնավորությունները և բարոյականությունները. Եթե ազգի բարոյականությունները դադարում են, ազգը դադարում է :

ԽԱՍՏ ՀՐԱՄԱՅՈՒՄ Է ՀԱՎԱՏԱՑՅԱԼՆԵՐԻՆ ՊԱՇՊԱՆԵԼ ՀԵՏՆՅԱԼ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ և ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՆՊԱՍԵԼ ԽԱՂԱՂՈՒԹՅԱՆԸ

Խալամը կարգադրում է ճշմարտություն

Ամենակարող Ալլահը ասաց. «Օ,դու ով հավատում է : Վախեցիր Աստծոց և եղիր նրանց հետ, ովքեր ճշմարիտ են:» (9:119)

Ամենակարող Ալլահը ասաց. «Եվ նա ով բերում է ճշմարտություն և նա , ով հաստատում և աջակցում է այն- այսպիսիք են մարդիկ , ովքեր աստվածավախ են:» (39:33)

Խալամը կարգադրում է արդարություն

Ամենակարող Ալլահը ասաց. «Ալլահը իրամայում է արդարություն, անել բարիք և մեծահոգություն, ազգ ու տակին և նա արգելում է ամեն

ամոթալի արարք , անարդարություն և ընդվզում: Նա հրահանգում է ձեզ , որ դուք կարող եք ստանալ նախազգուշացումը: » (16:90)

Արդարությունը և ձիշտը հրամայված է և պահանջված ամեն իրավիճակներում, եթե մեկը ուրախ ու բավարարված է և եթե մեկը տխուր ու անբավարարված է, ինչպես և մուսուլմանների , և ոչ մուսուլմանների հետ: Ալլահը Ամենակարողը ասաց. «**Օ, դու ով հավատում է : Ամուր կանգնեք Ալլահի համար, ինչպես վկանեք արդար գործի և թող ուրիշների ատելությունը ատիպի քեզ թեքվել չարից և չբաժանվել արդարությունից: Եղիր արդար, որը բարեպաշտության կողքն է. Եվ վախեցեք Ալլահից: Քանզի Ալլահը լավատեղյակ է այն ամենին, որ դուք անում եք:» (5:8)**

Եվ Նա ասաց. «**Օ, դու, ով հավատում է : Կանգնիր արդարության համար, ինչպես վկանեք Ալլահին և նույնիսկ ինչպես դեմ ձեզ, կամ ձեր ծնողների, կամ ձեր ազգի և արդյոք դա լինի աղքատներին կամ հարուստներին:** » (4:134)

Իսլամը հրամայում է այլասիրություն

Մարդասիրությունը և բարյացակամությունը իրական այլասիրության անկեղծ արդյունքներ են և Մարզարեյի ուղեկցորդները , թող Ալլահի Օրինանքը և Խաղաղությունը լինի նրան , առանձնակի արժանի էր այս գծին, առաջարկելով իրենց օգնությունը և աջակցությունը ուրիշներին, միայն հանուն Ալլահի: Ամենակարող Ալլահը ասաց. « **Եվ արա բարիք . Իրոք , Ալլահը սիրում է նրանց , ով բարիք է անում:» (2:195)**

Ալլահը ասաց.« **Բայց նրանք , ովքեր նրանցից առաջ ունեցել են տներ / Մեղինայում/ և ընդունել են Հավատք ,ցույց են տալիս իրենց ջերմությունը ինչպիսիք եկել են նրանց մոտ ապաստանի համար և չզբաղեցնեն ցանկություն իրենց սրտերում բաների համար , որոնք տրվել են / վերջիններիս /, բայց տուր նրանց նախապատվություն իրենց վրա , նույնիսկ չնայած աղքատությունը նրանցն էր/ շատ, սեփական/: Եվ նրանք , ովքեր փրկվել են իրենց իսկ հոգիների ազահությունից, նրանք , նրանք են , ովքեր հասել են բարզավաճման:» (59:9)**

Ալլահի Մարզարեն ասաց. «**Արա լավություն նրանց համար, ովքեր արժանի են անելու նրանց համար, և նաև նրանց համար , ովքեր արժանի չեն անելու իրենց համար: Եթե անողը անի լավություն նրանց համար, ով արժանի է դրան, դա լավ ու իիանալի է և եթե ոչ, անողը ինքը նրանցից է , ով արժանի է լավին:» /Թիրմիզի/**

Իսլամը հրահանգում է եղբայրություն

Ալլահը ասաց.« **Իրոք հավատացյալները եղբայրներ են.....:» (49:10)**

Ալլահի Մարգարեն ասաց. «Մի նախանձեք մեկը մյուսին, մի արժեզրկեք զները վերահսկելով մեկը մյուսին և մի մտեք առևտրային գործարքի, երբ ուրիշները մտել են այդտեղ / գործարք/, բայց եղիք դու, օ Ալլահի ստրուկներ, ինչպես եղբայրներ: Մուտումանը եղբայր է ուրիշ Մուտումանի, նա ոչ ճնշում է նրան, ոչ կ նայում է ներքև նրան, ոչ կ նվաստացնում է: Երկյուղածությունը այստեղ է / և նա մատնանշեց իր կրծքին երեք անգամ /: Բավական չարիք է Մուտումանի համար, պահել իր եղբայր մուտումանին անհարզալից: Մուտումանի բոլոր բաները անձեռնամիսելի են իր հավատքով եղբոր համար . նրա արյունը , ունեցվածքը և պատիվը :» / Մուսլիմ /

Ալլահի Մարգարեն ասաց. «Մուտումանը եղբայր է Մուտումանին: Նա չպետք է ոչ դավաճանի , ոչ խարի նրան, ոչ բողնի նրան առանց աջակցության: Ամենը ինչ պատկանում է Մուտումանին, անձեռնամիսելի է Մուտումանի համար, իր պատիվը , արյունը և ունեցվածքը: Երկյուղածությունը այստեղ է / և նա ցույց տվեց իր կրծքավանդակին երեք անգամ/: Բավական է Մուտումանի համար, գործել չարիք արհամարհել իր Մուտուման եղբորը:» / Թիրմիզի /

Իսլամը հրահանգում է պահպանել առարինի ընկերություն.

Մուտումաններին խորհուրդ է տրվում նվաճել լավ ընկերակցություն և խուսափել վատից: Ալլահի Մարգարեն ասաց. « **Բարու և չարի ուղեկիցների օրինակն է , ինչպես մի մարդ , ով կրում է մշկայուղ և դարրինը , ով փշում է կրակ իր վառարանում: Մշկայուղի կրողը կամ կտա քեզ դրանից , կամ կարող ես գնել նրանից կամ ամենաքիչը դու կստանաս օծանելիքի հոտը նրանից: Ինչ վերաբերվում է դարրինին, ով փշում է կրակ , դու կամ կայրես քո հազուստները , կամ կանանցստացվես նրա կրակի կայծերից , կամ ամենաքիչը դու կստանաս վաս հոտ եկող նրանից և նրա աշխատանքի վայրից:» / Բուխարի & Մուսլիմ /**

Իսլամը հրահանգում է հաշտեցում և խաղաղաբարություն

Հաշտեցումը հրահանգվում է ամեն ժամանակներում և մանավանդ , երբ կա լուրջ վտանգ հարաբերություններում , որ կարող է ուղորդել մեծացնելու հակամարտությունը: Ամենակարող Ալլահը ասաց. «**Հավատացյաները եղբայրներ են, այսպիսով արա խաղաղություն և հաշտեցում քո երկու / պնդմամբ / եղբայրների և վախեցիր Աստծուց, որ դու կարողանաս ստանալ Գութ:**» (49:10)

Ամենակարող Ալլահը ասաց. «**Նրանց գաղտնի խոսակցությունների մեծամասնությունում չկա բարիք , բայց եթե մեկը համոզում է բարեգործության, արդարության կամ հաշտեցման արարքի մարդկանց միջև / ապա գաղտնիությունը թույլատրելի է/ , նրան , ով անում է այս փնտրելով**

Ալլահի լավ գոհությունը, Մենք շուտով կտանք պարզ ամենաբարձր անժեռի:» (4:114)

Իսլամը հրահանգում է հաստատել լավ բնավորություն և բարոյականություն.

Լավ վարքը և բակույականությունը էական է լավ հասարակության համար; Ալլահի Մարգարեն ասաց. «Լավագույն Հավատացյալներից են այն անձիք, լավագույն բարոյականություններով և վարվելաձևով և նրանք, ովքեր ամենաբարին են իրենց ընտանիքներին:» /Թիրմիզի/

Եվ Նա ասաց. «Ես ուղարկվել եմ միայն կատարելագործելու լավ վարքը:» /Մելիք, Ահմեդ & Ալ Բազար/

Իսլամը հրահանգում է առարինություն

Առարինությունը մարդկանց բերում է մոտ իրար և թույլ է տալիս առարինի մարդուն գրավել սեր և հարգանք ուրիշների: Ալլահի Մարգարեն ասաց. «**Ամենակարող Ալլահը սիրում է երկու զիծ, լինել լավ ուրիշներին և լինել առարինի նրանց: Նմանապես, Ամենակարող Ալլահը ատում է երկու զիծ, լինել զծուծ և տհաճ մարդկանց:/ Մյուս կողմից/, Եթե Ամենակարող Ալլահը, լավություն է անում մարդու, Նա կվերցնի նրան օգնելու ուրիշներին հասնելու նպատակների և իրականացնելու իրենց կարիքները:» /Բուխարի & Մուսլիմ/**

Առարինության չափանիշը Իսլամում նշված է Փառահեղ Ղուրանի տարբերակում. «**Սի կապիր քո ձեռքը քո պարանոցին / ինչպես Ժամ/, ոչ կ ձգիր այն առաջ դեպի ամենաառավելագույն կետը/ լինելով շռայլ/ այնպես, որ դու դառնաս մեղադրելուն արժանի և աղքատ :**» (17:29)

Չափանիշը դրված է ձգել մարդկանց անցնել սահմանները: Ամենակարող Ալլահը ասաց. «**Եվ ցույց տուր ցեղին իրենց հասանելիք իրավունքները ինչպես նրանց, ովքեր կարիքի և ցանկության մեջ են և ճամփորդին, բայց մի վատնիր քո հարատությունը շռայլ ձևով: Իրոք, շռայլողները Չարազործների եղբայրներն են և Չարազործը անշնորհակալ է իր Տիրոջը:» (17:26-27)**

Իսլամը հրահանգում է Մուսուլմաններին թարգնել սիսակները և ձնշումները ուրիշներին.

Ալլահի Մարգարեն ասաց. «**Ով մեղմում է Հավատացյալի դժվարությունները այս աշխարհում, Ամենակարող Ալլահը կմեղմի իր դժվարությունը և փորձությունը Դատաստանի Օրը: Եվ մեղմում է ժամկետները / ֆինանսապես/ ոլորված մարդու, Ամենազոր Ալլահը**

կմեղմացնի նրա դժվարությունները երկուսում, և այս աշխարհում, և մյուս: Ով թաքնում է Մուսուլմանի թերությունները այս աշխարհում, Ամենազոր Ալլահը , կթաքցնի այդ մարդու թերությունները այս աշխարհում և մյուս: Ամենազոր Ալլահը կշարունակի օգնել ստրուկ ծառային այնքան երկար, որքան մարդ տարածում է իր օգնությունը և աջակցությունը իր Մուսուլման եղբորք:» /Մուսլիմ/

Իսլամը խրախուսում է համբերություն.

Մարդիկ խրախուսվում են լինել համբերատար, ներկայացնելու իրենց կրոնական և աշխարհիկ պարտականությունները խուսափելու չարիքներից: Ամենակարող Ալլահը ասաց իր Փառահեղ Ղուրանում. « **Այժմ սպասիր համբերությամբ քո Տիրոջ հրամանին, քանզի իրոք, դու Մեր աշքերում ես և նշիր բարձր գնահատումը քո Տիրոջ մինչ կանգուն ես:**» (52:48)

Իսլամը նույնպես համոզում է և խրախուսում Մուսուլմաններին լինել համբերատար այն բաներին , ինչ կանխորոշված է , ինչպիսիք են վախը, աղքատությունը, սովը, աղբյուրների պակասը, հիվանդությունները: Ամենակարող Ալլահը ասաց.« **Համոզված եղեք , որ Մենք կփորձենք ձեզ որևէ բանով վախի և սովի , որոշները ունեցվածքի կամ կյանքի կորուստներով կամ մրգերով/ ձեր աշխատանքի/ , բայց կտա լավ լուրեր նրանց, ովքեր համբերություն են ներկայացնում: Ով ասում է , երբ վշտացած է փորձությամբ. «Մենք պատկանում ենք Ալլահին և նրանն է մեր վերադարձը:» Նրանք , նրանք են , ում վրա / իշնում է / իրենց Տիրոջ Օրինանքը և Գույքը և նրանք են , ովքեր ընդունում են առաջնորդություն:»(2:155-157)**

Ամենակարող Ալլահը նշել է համբերատար մարդու պարզեց Փառահեղ Ղուրանում այսպես. «**Ասա, Օ, իմ ծառաներ, ովքեր հավատում են: Վախեցեք ձեր Տիրոջից: Լավն է / պարզ/ նրանց համար, ովքեր լավություն են անում այս աշխարհում: Ընդարձակ է Ալլահի երկիրը: Նրանք ովքեր համբերատար պնդում են, իրոք կստանան պարզեց առանց չափերի:**» (3:10)

Գթության և ներողամտության մասն է կառավարել բարկությունը և ներել ուրիշներին նույնիսկ , երբ մարդ ի վիճակի է վրեժ լուծել, որը ուժեղացնում է հարաբերությունները և կապերը մարդկանց միջև և ստեղծում է ավելի լավ միջավայր հասարակությունում: Ալլահը խոստանում է մեծ պարզեց կառավարելու բարկությունը: Ամենազոր Ալլահը ասաց Փառահեղ Ղուրանում. «**Եղեք արագ ներման մրցավագրում ձեր Տիրոջից և Պարտեզի, ինչի լայնքը այն է երկնքի և երկրի պատրաստված առաքինությունների համար: Նա , ով անց կացրեց / հանուն Ալլահի/ և բարգավաճման , և ձախողում է զայրույթը և ներում է , քանզի Ալլահը սիրում է նրանց , ով բարիք է գործում :**» (3:133-134)

Նույնպես Ամենակարող Ալլահը հրամայում է մուսուլմաններին իրագործել առաքինություն, ամեն ժամանակ և ամեն իրավիճակում և

չվերադարձնել չարիք , երբ քեզ են վերաբերվում չարիքով: Ամենազոր Ալլահը ասաց. «Չարիքը և Բարիքը հավասար չեն , քշել Չարիքը նրանով ինչ ավելի լավ է , հետո դա կլինի , որ մեկը ձեր մեջ և նրա, ում միջն կար ատելություն , կլինի ինչպես նա քո ընկերն ու մերձավորն էր»: (41:34)

Բոլոր օրինակները միայն նշույներ են , ինչ խլամը հրամայում է մուսուլմաններին իրագործել իրենց անձնական և հասարակական կյանքում հանուն Ալլահի: Ղուրանը, Ալլահի Գիրքը, և Ալլահի Մարգարեյի Սուննան, թող Ալլահը օրինի նրան, ներկայացնում են լրացուցիչ մանրամասներ և հրամաններ կապված դրանց և ուրիշ բարձր ու առաքինի բարոյականությունների:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ ԱՐԳԵԼՎԱԾ ԻՍԼԱՄՈՒՄ , ՈՐՈՆՔ ՕԳՆՈՒՄ ԵՆ ՆՊԱՍՏԵԼ ԽԱՂԱՋՈՒԹՅԱՆԸ

Խլամը մեղադրում է հետևյալ գործողությունները և խիստ արգելում է իրենց իրականացումը խաղաղության և անվտանգության ուղղում և վերացնում է թշնամությունը, ատելությունը, ազահությունը, դժգոհությունը, որոնք հակամարտությունների և բռնությունների հիմքերի պատճառներ են:

Բազմաստվածությունը և կռապաշտությունը

Բազմաստվածությունը և կռապաշտությունը պատճառ են հակամարտության, քանզի ցեղերը, ազգերը տոհմերը մրցում են ճանաչման գերիշխանության , կապված առասպելաբանության և գաղափարագիտության հետ: Եթե բոլոր մարդիկ պաշտեն Ալլահին, միակ Աստծուն, ապա բռնության մեծ արմատը կվերանա: Ամենավեմ Ալլահը ասաց.« Եվ հարցրու նրանց Մեր Մարգարեներից, ում մենք ուղարկել ենք ձեզանից առաջ. «Մենք արե՞լ ենք այլ Աստվածներ պաշտելու համար բացի Ալլահից:»»(43:45)

Ամենաիառահեղ Ալլահը ասաց.« Եվ Մենք չուղարկեցինք մարգարե ձեզանից առաջ, բացի որ Մենք պարզաբանել ենք նրան, որ չկա Աստված արժանի պաշտելու բացի Ինձանից , այսպիսով պաշտեք Ինձ:» (21:25)

Ալլահը Ամենակարող ասաց.« Եվ իրոք , Մենք ուղարկել ենք ամեն մի համայնքից Մարգարե / ասելով/ ”Պաշտիր Ալլահին / միայն / և խուսափիր Թաղութից/ Սատանայից , կուռքերից, բռնակալներից:» (16:36)

Ամենակարող Ալլահը ասաց.« Նրանք , ովքեր հավատում են Ալլահի ճանապարհի պայքարին և նրանք չեն հավատում Թաղութին/ Սատանային, կուռքերին, բռնապետներին/, պայքարի ճանապարհին: Այսպիսով պայքարեք Սատանայի հետևորդների դեմ; Իրոք , Սատանայի այուժեն տկար է:» (4:76)

Կախարդությունը և հմայությունը ամեն ձևերով.

Այս արգելքը հիմնված է տարբեր վկայությունների վրա , ինչպիսին է Ալլահի ասածը, «Բայց ոչ մեկը այս երկուսից/ երեշտակներից Հարութ և Մարութ/ սովորեցրեց որևէ մեկին/ կախարդություն/, մինչ նրանք ասել են,/ զգուշացրել նրանց/. «Դրոք, մենք արահետ ենք, այսպիսով դարձեք անհավատ:»» (2:102)

Եվ Ալլահի Մարգարեյի հաղիթում ասվում է . « **Խուսափեք յոթ ավերիչ բաներից: Մարդիկ տեղեկացան. Օ, Մարգարե Ալլահի, որո՞նք են այս ավերիչ բաները» Նա ասաց.« Դրանք են զուգակցելով ուրիշին Ալլահի պաշտմանը, կախարդության և հմայության բոլոր տեսակները, անմեղ հոգի սպանելը առանց որևէ օրինական պատճառի, գործ ունենալը տոկոսի և վաշխառություն, ուտելը և չարաշահումը որբերի միջոցների, ճակատամարտից փախնելը, կեղծ մեղադրելը անմեղ կին հավատացյալին շնանալու մեջ, դավաճանությունը կամ անբարոյականությունը և կաշառակերությունը:» /Բուխարի & Սուսլիմ/**

Ազրեսիա և Ճնշում

Ալլահն ասաց.«**Մեղադրանքը միայն նրանց դեմ է, ով ճնշում է մարդուն սխալ արարքով և ամբարտավան ձևով ուժնահարում են սահմանից դուրս երկրի, չենթարկվելով ճշտին և արադարությանը, այսպիսի մարդկանց համար կլինի ծանր պատիճ:» (42:42)**

Ամենակարող Ալլահը ասաց. «**Ասա, Բաները , որ իմ Տերը իրոք արգելել է, դրանք են ամոթալի արարքները թե բաց, թե փակ , մեղքեր և ոտնձգություններ ճշտի և արդարության դեմ, դնել գործընկերներ Ալլահին, որի համար նա չի տվել իշխանություն և ասել բաներ Ալլահի մասին, որի համար դու չունես զիտելիք:» (7:33)**

Ամենակարող Ալլահը նույնպես ասաց. «**Եթե մեկը հեթանոս բազմաստվածներից խնդրի ձեզանից ապաստան, շնորհիր այն նրան, այնպես, որ նա կարողանա լսել Ալլահի խոսքը և հետո պահիր նրան այստեղ, որտեղ նա կարող է ապահով լինել: Դա նրա համար է , որ նրանք մարդիկ են առանց զիտելիքների:» (9:6)**

Ալլահի Մարգարեն ասաց.« **Զգուշացեք անարդարությունից, քանզի ճնշումը կլինի խավար Հարության Օրը և խուսափիր ժլատությունից, որովհետև այն խավարեցրեց նրանց, ով քեզանից առաջ էր: Այն հրահել է նրանց թափել արյուն և վերաբերվել անօրինականին ինչպես օրինական:» /Մուսլիմ/**

Ալլահի Մարգարեն ասաց.« **Ալլահը ոգեշնչում է ինձ, եղիր խոնարհ այնպես, որ ոչ մեկ չճնշի ուրիշի և ոչ ոք չպարծենա հպարտությամբ մյուսի վրա:» /Մուսլիմ/**

Ալլահի Մարգարեն ասաց.«Ալլահը Փառահեղ և Բարձրյալ ասաց,՝ Իմ ծառաներ, ես արել եմ ճնշումը անօրինական Ինձ համար և անօրինական ձեր համար, այսպիսով մի գործեք ճնշում մեկը մյուսի դեմ:» /Մուսիմ/

Իսլամը համոզում է աջակցել երկուսին էլ, և ճնշողին, և ճնշվողին կանգնեցնելով ճնշման աղբյուրը. Ալլահի Մարգարեն ասաց.« Աջակցի և արա օգնություն քո եղբորը անկախ նա ճնշվող է կամ ճնշող:» Մարդ, ով լսեց այս, տեղեկացավ, ես կարող եմ հասկանալ աջակցել իմ եղբորը, եթե նա ճնշված է, բայց ի՞նչ կարծիքի եք, եթե նա ճնշող է:՝ Ալլահի Մարգարեն պնդեց.« Աջակցիր նրան կանգնեցնելով նրան ճնշումից, սա է ճանապարհը աջակցելու / ճշում / ճնշողին:» /Բուխարի/

Հասարակության բոլոր օրինական անդամները, անկախ դիրքից կամ հավատքից իրավունք ունեն կյանքի իրավունքների լրիվ պաշտպանության, ունեցվածքի և հարստության: Օրինակ Ալլահի Մարգարեն ասաց.« Նա, ով սպանում է /անօրինականորեն/ ոչ մուսուլման քաղաքացու Խալամական կանոնում, չի շնչի Դրախտի հոտը: Դրախտի հոտը կարելի է շնչել քառասուն տարվա հեռավորությունից:» /Բուխարի/

Ոչ բարի վերաբերմունք ծնողներին, երեխաներին և նմաններին

Սա հիմնված է լուսաբանված տարբերակում.«**Քո Տերը որոշել է, որ դու պաշտես ոչ ոքի, միայն Իրեն, և դու լինես բարի ծնողներին:** Եվ, եթե մեկը կամ երկուսը նրանցից հասնեն տարիքի իրենց կյանքում, մի ասա նրանց որևէ խոսք արհամարհանքի, ոչ էլ քշիր նրանց, բայց դիմիր նրանց պատվով: Եվ բարությունից դուրս իջեցրու նրանց խոնարհության թեր և ասա, Իմ Տեր Տուր նրանց քո գթասրտությունը, ինչպես նրանք նվիրել են ինձ մանկությունում:» (17:23-24)

Եվ Ալլահի Մարգարեն ասաց. « Երջանկությունը և վախը Ալլահի ծնողների երջանկությունից է և վախ իրենց երեխայի և դժբախսության և վախը Ալլահի դժբախսությունից է և սարսափ ծնողների իրենց երեխաներից:» /Թիրմիզի/

Իսլամը սովորեցնում է բարյացակամություն բոլոր նմաններին: Այս հիմնված է Փառահեղ Ղուրանի տարբերակում. « Ճեսո, կարելի՞ է սպասել ձեզանից, եթե ձեզ դնեն իշխանության, որ դուք կանեք չարիք երկրում և կկտրեք կապերը ազգ ու տակի հետ: Այս մարդիկ են, ում Ալլահը անիծել է, Նա դրաձրել է նրան խոլ և կուրացրել է տեսողությունը:» (41:22-3)

Սա նույնպես հիմնված է Ալլահի Մարգարեյի սովորության վրա. « Մարդ, ով կոտրում է ընտանեկան կապերը չի մտնի Դրախտ:» /Բուխարի & Մուսիմ/

Կոտրել կապերը ընտանիքի և ազգի հետ, ենթադրում է շատ բաներ, մտերմիկ փոխադարձ այցելությունների բացակայություն, անտարբերություն

կարիքավոր բարեկամներին և անտարբերության տարածում աջակցելու ֆինանսապես և սոցիալապես աղքատ ընտանիքի անդամներին:

Իսլամը խրախուսում է բարեգործություն հարուստից աղքատին: Բարեգործական աջակցությունը հարուստ ընտանիքից աղքատին, կրում է կրկնակի պարզեցնելու և երկուսն էլ բարեգործություն է: Մյուս կողմից էլ ընտանեկան կապերի հաստատման ձև: Եթե մարդը աղքատ է և ի վիճակի չէ տալ ֆինանսական աջակցություն բարեկամին, Ալլահը պարզեցնելում է նույնիսկ նրա այցը, հոգալը և մտերմությունը, քանզի դրանք բարեգործության տեսակ և լավ արարքներ են: Ալլահի Մարգարեն ասաց. «**Հաստատիր լավ կապ քն ընտանիքի անդամների և մոտիկ բարեկամների հետ, նույնիսկ այն փոքր բաներով, ինչպիսիք են ողջունելը նրանց և հարցնելը գործերից և առողջությունից:» /Բազար & Թաքրանի/**

Դավաճանություն, շնանալ, զրպարտություն և այլն

Հայտնի փաստ է, որ շատ կորիվներ, վեճեր և սպանություններ տեղի են ունենում «սիրո եռանկյունիներից», որտեղ մարդիկ կրվում են իրենց օրինական կամ անօրեն սեքսուալ զուգընկերների համար: Իսլամը կտրել է բոլոր ձանապարհները առ անօրինական սեքսուալ կապերի, ներկայացնելու առաքինություն և մաքրություն հասարակության մարդկանց և խաթանելու վեճը, ապօրինածին երեխաները և արհեստական դադարեցումները հղիության: Ամենակարող և Բարձրյալ Ալլահը ասաց, «**Մի մոտեցիր երեք դավաճանության, քանզի դա ամոթալի / արարք/ է և չարք ճամփա, բացելով ճամփան / շատ ուրիշ չարիքների /»: (17:32)**

Եվ Նա ասաց. «**Նրանք, ովքեր զրպարտում են ողջախոհ կնոջը, անհամեստ, բայց հավատալով անիծված են այս կյանքում և հանդերձալ, նրանց համար է ծանր Պատիճ:» (24:23)**

Ամենաբարձրյալ և Ամենազոր Ալլահը ասաց. «**Նրանք, ովքեր սիրում են / տեսնել / զգվելի գործողություն Հավատացյալների մեջ, կունենան ծանր Պատիճ այս կյանքում և Մյուս Ալլահը զիտի և դու չգիտես:» (24:19)**

Ալլահի Մարգարեն համոզեց երիտասարդի անօրինականությունը, անօրեն սեքսուալ հարաբերություններում հետևյալ խոսակցությունում: «**Երիտասարդը եկավ Ալլահի Մարգարեյի մոտ և ասաց. «Օ, Ալլահի Մարգարե, թույլ տուր ինձ / որոշակի թույլտվությամբ / գործել շնություն / դավաճանություն: Մարդիկ սկսեցին նկատողություն անել նրան խստորեն, բայց Մարգարեն նստեց նրան մոտիկ և ասաց. «Դու կցանկանա՞ն այդ քո մոր համար: «Նա պատասխանեց» Ոչ, հանուն Ալլահի, թող Ալլահը դարձնի ինձ զոհողություն քեզ համար:» Ալլահի Մարգարեն ասաց. «Եվ այսպիսով մարդիկ, չեն հավանում դա իրենց մայրերի համար:» Նա ասաց. «Դու կցանկանա՞ն այսպիսով համար:» «Ոչ» նա պատասխանեց: Ալլահի Մարգարեն ասաց. «Եվ այսպիսով, մարդիկ չեն հավանում դա իրենց դուստրերի համար:» Նա ասաց. «Դու կցանկանա՞ն դա քո հորաքույրների**

համար:» «Ոչ», նա պատասխանեց: Ալլահի Մարգարեն ասաց.« Եվ այսպիսով մարդիկ չեն հավանում դա իրենց հորաքույրների համար:» Նա ասաց.« Դու կցանկանա՞ս դա քո մորաքույրների համար:» «Ոչ» նա պատասխանեց: Ալլահի Մարգարեն ասաց. « Եվ այսպիսով մարդիկ չեն հավանում դա իրենց մորաքույրների համար:» Հետո Մարգարեն, Ալլահի օրինանքը և խաղաղությունը լինի նրան, դրեց իր ձեռքը երիտասարդին և ասաց. «Օ, Ալլահ, ներիր իր մեղքը և մաքրիր իր սիրտը և դարձրու նրան ողջախոհ / ամբացրու նրա ժումկալությունը սեքսուալ մեղքերից:/» / Զեկուցված Իմամ Ահմեդից, սովորույթից ասված Աբու Ումամայից /:

Այստեղ մենք գտնում ենք օրինակ Ալլահի Մարգարեյից, ով համբերատար համոզում էր այս մարդուն արդարություն, քանզի ոչ ոք չի ցանկանա իրեն օգտագործել, ապա ինչպես պետք է նա թողնի իրեն օգտագործել ուրիշներին: Ուսկե կանոնը, ինչպես կոչված է, արտահայտված է Մարգարեյի սովորույթում. «**Ոչ ոք ձեզանից չի հավատա, մինչև նա չսիրի իր եղբոր համար այն ինչ նա սիրում է իրեն համար:**» /Բոլխարի & Մուսլիմ/

Արքեցուցիչներ և խաղամոլություն.

Ինչպես հայտնի է, հարբեցող անհատները ավելի են հակված գործելու հանցանքներ, քան սթափ անհատները: Խաղամոլությունը նույնպես հակամարտության պատճառ է: Ամենակարող Ալլահը ասաց. «**Օ, ոոոք, ովքեր հավատում եք, արքեցուցիչները, խաղամոլությունը և նետերով շեղումը Սատանայի զզվելի ձեռքի գործն են, խուսափիր բոլոր այս/զզվելի արարքներից / բաներից, որ կարողանաք բարգավաճել: Սատանայի ծրագիրն է հարուցել թշնամանք և ատելություն ձեր միջև արքեցուցիչներով և խաղամոլությամբ և խանգարել ձեզ Աստծոն հիշելուց, աղոթքներից. Դուք չե՞ք մնա ձեռնպահ:**» (5:90-91)

Գողություն, թալան, անօրեն ձեռքբերումները ունեցվածքի և հարստությանը

Այսպիսի գործողությունները ստեղծում են ատելություն, զայրույթ և զրգում են հակամարտություն հասարակության մեջ, առաջնորդելով քառոսի անապահովության: Ալլահի Մարգարեն ասաց. «**Ով վերցնում է մուսուլմանի իրավունքը, Ալլահը, Ամենակարողը, կպատճառի նրան ապրել Դժոխքի կրակներում Դատաստանի Օրը և սահմանափակում է նրան մտնել Դրախտ: Ուղեկիցներից մեկը, ով այդ ժամանակ ներկա էր հետաքրքրվեց, «Օ, Ալլահի Մարգարե, Ի՞նչ է եթե գործը, որը մարդ անում է աննշան է: Ալլահի Մարգարեն ասաց. « Եթե նույնիսկ գործը այնքան աննշան է, ինչքան փայտե ատամի խոզանակը / Արաք ծառի ճյուղից /» /Մուսլիմ/**

Մենաշնորհությունը և Արգելափակումը

Մարգարեն ասաց. «**Միայն մեղավորն է մենաշնորհ անում / ուտելիք և ուրիշ բաներ հասարակական կարիքների/ :**» /Մուսիմ/

Ունեցվածքի սխալ օգտագործումը և սննկացնելը որբերին

Որբերը թույլ են և ի վիճակի չեն կառավարելու իրենց ֆոնդերը: Որբի պահապանը պատասխանատու է իմաստուն կառավարելու ֆինանսները և գործերը իր խնամակալ որբի ըստ իր կարողության: Ալլահը զգուշացնում է ասելով. «**Նրանք , ովքեր անարդար ուտում են որբերի ունեցվածքը, ուտում են կրակ իրենց մարմիններում, շուտով նրանք կինեն հարատև բոցավառ կրակում:**» (4:10)

Իշխանության չարաշահում

Մուսուլման կառավարիչը կամ ցանկացած անձ , ով ունի իշխանություն պիտի լինի արդար և ազնիվ իր մարդկանց հետ և չպետք է վատություն անի կամ դավաճանի նրանց ցանկացած ձևով:

Ինչպես Ալլահն ասաց. «**Մի մտածիր, որ Ալլահը անուշադիր է գործերին այն մարդկանց, ով սխալ էր անում: Նա միայն տալիս է նրանց հետաձգում Օրվան, երբ աշքերը կրարանան սարսափով:**» (14:42-43)

Ալլահի Մարգարեն ասաց. «**Եթե Ալլահը վստահում է մարդուն իշխանությամբ, բայց անձը վստահված չի ներկայացնում իր լավագույնը, հնարավոր խորհուրդը իր ենթականերին, այսպիսի մարդը չի թույլատրվի մտնել Դրախտ:**» /Բուխարի/

Տանջանք

Ուղեկից Հիշեմ իրն Հակիմ իրն Հիզեմը , մի անգամ անցնում է Նաբաթկաս խմբի հետ Լեվանթում ,որոնց ստիպել էին մնալ արևի տակ: Նա ասաց. «**Ի՞նչ է պատահել այս մարդկանց:** «**Նրանք ասացին. Նրանց բանտարկել են, որովհետև նրանք չեն վճարել Զիզե:» Հիշեմը ասաց. « Ես վկա եմ , որ ես լսել եմ,» որ Ալլահի Մարգարեն ասաց.« Ալլահը տանջում է նրանց , ով տանջում է մարդկանց այս կյանքում:» Նա ասաց. « Եվ նրանց կառավարիչը, Ումեյր իրն Սադը այդ ժամանակ Պաղեստինում էր , այսպիսով նա գնաց նրա մոտ և տեղեկացրեց նրան , ով փոխարձակ ձևով ասաց իր հրամանները , այնպես , որ նրանք ազատվեցին :» /Մուսիմ/**

Կեղծ վկայություններ և երդումներ

Կեղծ վկայությունները մեծ մեղքեր են : Փաստորեն , եթե մարդ դիտմամբ պնդում է կեղծ վկայության , նա կհամարվի իսլամական քազավորությունից դուրս: Ամենակարող Ալլահը ասաց. «Նրանք , ովքեր չեն վկայում սուտ և եթե նրանք անցնում են դատարկության , անցիր այդ արժանի, /խուսափումով/:» (25:72)

Ալլահի մարգարեն ասաց. «Տեղեկացնե՞մ ձեզ ամենասարսափելի մեղքերը:» Ուղեկցորդները ասացին այս: Ալլահի Մարգարեն ասաց. « / Ամենասարսափելի մեղքերն են / զուգակցել ուրիշներին պաշտելու Ալլահին և լինել վատ և անհնազանդ քո ծնողներին:» Ալլահի Մարգարեն հենված էր գետնին, հետո նա նստեց ուղիղ և ասաց. «.....և տալ սուտ հայտարարություն և տալ սուտ վկայություն:» Ալլահի Մարգարեն շարունակում էր կրկնել վերջին հայտարարությունը, մինչև ուղեկցորդները ցանկացան, որ նա կդադարի կրկնել այն:» /Բուխարի /

Այս տիպի երդումը մտադրված է և արված է ապահովել որոշ անօրինական նպատակներ: Այս երդումը կոչվում է ԳԱՀՄՈՒ /GHAMOOS /, / ներքաշող /, քանզի այն ներքաշում է երդում տվողին Դժոխքի կրակը: Ամենակարող Ալլահը ասաց. «Ինչ վերաբերվում է նրանց, ովքեր վաճառում են հավատքը, որի համար պարտական են Ալլահին և իրենց իսկ սուրբ գրավադրված խոսքը մի փոքր գնով, նրանք չեն ունենա բաժին Կյանքից հետո: Ալլահը չի խոսի նրանց հետ կամ նայի նրանց Դատաստանի Օրը, ոչ էլ կմաքրի նրանց / մեղքերից/, նրանք կունենան ծանր Պատիժ:»

Այն նույնպես հիմնված է Ալլահի Մարգարեյի սովորության վրա. «Ով վերցնում է ուրիշ Սուսուլմանի իրավունքը իր աջ ձեռով / այսինքն սուտ երդումով /, կվերազրվի Դժոխքի կրակներին և կզրկվի Դրախտի մուտքից :« Մարդը հարցրեց , նույնիսկ եթե բանը , որ նա վերցնում է իր մուսուլման եղբոր իրավունքից չնշի՞ն է :» Ալլահի Մարգարեն ասաց, « Նույնիսկ, եթե Սուսուլման եղբոր իրավունքը ատամի խազանակ է / Արակ ծառի ճյուղից /» : /Մուսլիմ /

Դավաճանություն և համաձայնագրերի վստահության խզում .

Իսլամը հրահանգում է Սուսուլմանին լինել ազնիվ: Իսլամը հրամայում է լրացնել խոստումները և զգուշացնում է ընդդեմ կոտրելու խոսքը և պատվազրկելու պայմանագրերը: Իսլամը պնդում է լրացնել բոլոր վստահությունները ճիշտ մարդկանց և զգուշացնում է ընդդեմ մերժման, նույնիսկ աննշան չափով, որը մարդը վստահել է: Ամենագոր Ալլահը ասաց. «Օ, դուք , ովքեր հավատում եք, Մի դավաճանեք Ալլահի վստահությունը և Մարգարեյի և ոչ էլ դրժիր իմացյալ բաները վստահված քեզ: » (8:27)

Իսլամը հայտարարում է պահել գաղտնիքներ, ինչպես վստահության գործողություն: Ալլահի Մարգարեն ասաց. «Եթե մարդ ասում է որևէ բան, ուրիշ մարդու և ստացվում է այսպիսի հայտարարությունը դառնում է վստահություն լսողին:»/ Թիրմիզի & Աբու Դաուդ /

Հետևաբար, իսլամը դասակարգում է փնտրել խորհրդակցություն, ինչպես նաև վստահություն: Ալլահի Մարգարեն ասաց. «Խորհուրդ տրված անձը, վստահված է / այսինքն ինչ -որ նա լսում է մարդուց փնտրելով նրա խորհրդատվությունը և ազնիվ կարծիքը և խորհուրդը /: » / Թիրմիզի & Աբու Դաուդ / :

Իսլամը նպաստում է արժանահավատության: Ալլահի Մարգարեն ասաց. «Չկա հավատք անձի համար, ով անարժանահավատ է : Չկա կրոն այն անձի համար, ով խախտում է իր հավատարմության խոստումը :» / Ահմեդ & Բայհարի /

Մարգարեն ասաց. «Եթե անձը ունի չորս արատ, նա կդասակարգվի ինչպես լրիվ փարիսեցի: Եվ եթե մեկը ունի որևէ արատ չորսից, նա կինի մասնակի փարիսեցի, մինչ նա կրուժի իրեն արատից. ստել երբեւ նա խոսում է, կոտրել խոստումը, դավաճանել վստահություն, խախտել ուխտը :» / Բուխարի & Մուսլիմ /

Ըստ ուրիշ խոսքերի զեկուցված Մուսուլմանից, «Մարդը կդասակարգվի այսպիսի, նույնիսկ, եթե նա պահպանում է իր ամենօրյա աղոթքները, հետևում է Ռամադանի պահքին և հայտարարում է, որ նա մուսուլման է:»

Զրպարտել և բամբասել

Բամբասելը դա նշելն է բաներ մարդու մասին, որ նա ստում է, որ իմանան, նույնիսկ երբ այսպիսի փաստերը ձիշտ են: Այս տեսակի գործողությունները վտանգում են մարդու պասիվը և արժանապատվությունը, որին հարձակվում են, բերում են ատելություն և արհամարհանք մարդկանց մեջ, որոնք կարող են ուղղորդել բռնության: Զրպարտանքը ներառում է հայտարարել սուս լուրեր և զրպարտություն: Ամենակարող Ալլահը ասաց. «Վայ, ամեն / տեսակի / սկանդալ երևակայողի և բամբասողի :» (104:1)

Ալլահի Մարգարեն ասաց. «Դու զիտե՞ս ինչ է բամբասելը: Այդ ժամանակա ներկա ուղեկցողները ասացին, Ալլահը և իր Մարգարեն զիտեն ավելի լավ: Ալլահի Մարգարեն ասաց. «Դա է, նշել որևէ բան անձի ետևից, որը նա արհամարհում է ուրիշների համար, իմանալ իր մասին:» Ուղեկցորդներից մեկը տեղեկացավ. Օ, Ալլահի Մարգարե, Իսկ ինչ, եթե կետը բարձրացված նրա ետևում, իրոք գոյություն ունի նրա մեջ, սա եի՞ կհամարվի բամբասանք: Ալլահի Մարգարեն պատասխանեց. «Բամբասելը դա է, նշել արատ, որը գոյություն ունի նրա մեջ, մինչդեռ, եթե նա չունի այսպիսի արատ, ապա դա զրպարտանք է :» / Մուսլիմ /

Անուն դնելը և ուրիշներին ծաղրելը.

Ալլահը ասաց Փառահեղ Ղուրանում. «**Օ, դուք, ովքեր հավատում եք, թող ոչ մի մարդ ձեր միջից ծաղրի ուրիշներին, դա կարող է լինել որ / վերջինս / ավելի լավն է քան / առաջինը / , ոչ թող որևէ կին ծաղրի ուրիշի, կարող է լինել, որ / վերջինս / ավելի լավն է քան / առաջինը / , ոչ անվանարկիր, ոչ էլ եղիր հեզնական իրար նկատմամբ, ոչ էլ կոչեք միմյանց հարձակողական ածական անուններ. շարիքը, իրոք անուն է նշելու թուլությունը, մարդու հավատալուց հետո և նրանք, ովքեր չեն դադարեցնում / իրոք/ սխալ են անում : » (49:11)**

Ատելություն, Արհամարհանը և Վրդովմունք Ուրիշների դեմ:

Այսպիսի արատները դրդում են գործել վրեժով ամեն հնարավոր ձևերով: Ալլահի Մարգարեյին հարցրեցին. «**Օ, Ալլահի Մարգարե, Ո՞վ է մարդու լավագույն տեսակը:» Ալլահի Մարգարեն ասաց.« Ամեն տաք սիրու անձ և ամեն ճշմարիտ անձ: » Ուղեկցորդները, ովքեր ներկա էին, բարձրացրեցին հարց Ալլահի Մարգարեյին ասելով. Օ, Ալլահի Մարգարե, մենք զիտենք ճշմարիտ մարդու, բայց ի՞նչ է տաք - սիրու մարդը:» Ալլահի Մարգարեն ասաց.« Նա բարեպաշտ, մաքուր մարդ է, անմեղ մեկը առանց ազրեսիայի և ճնշման ուրիշների իրավունքների վրա, մարդ, ով չունի ատելություն կամ նախանձ իր սրտում ուրիշների նկատմամբ: » /Թիրմիզի/**

Ալլահի Մարգարեն նկարագրեց նախանձի արդյունքները այսպես. «**Նախանձը և խանդը ուսում են լավ արարքները, ինչպես կրակն ուսում է փայտը :» /Աբու Դաուդ /**

Սոցիալական բոյկոտը / եթե խիստ պայմանների տակ է/

Ալլահի Մարգարեն ասաց. «**Սի բոյկոտեք մեկը մյուսին, մի թեքեք ձեր մեջքերը մեկը մյուսին, մի ատեք մեկը մյուսին, մի նախանձեք մեկը մյուսին, դուք բոլորդ պիտի լինեք / ճիշտ / ստրուկ- ծառաներ Ալլահի, ինչպես միաբանություն: Սուսուլմանին չի թույլատրվում բոյկոտել իր մուսուլման միաբանին ավելի քան երեք /օր / :» /Բուխարի & Մուալիմ /**

Եվ մյուս տարբերակում ասվում է .«**Սուսուլմանը չի թույլատրվում բոյկոտել իր մուսուլման եղբորը Ժամանակահատվածում, գերազանցելով երեք գիշեր, մեկը մյուսին հանդիպելով, ամեն մեկը թեքվելով մի ուղղությամբ և զգուշանալով մեկը մյուսից: Երկուսից լավագույնը նա է, ով նախաձեռնում է ողջույն մյուսին:»**

Անեծք և Վիրավորական Լեզու

Ալլահի Մարգարեն ասաց. «Մարդիկ , ովքեր անիծում են , չեն բույլատրվի վկայել կամ միջնորդել Դատաստանի Օրը:» /Մուսլիմ/

Իսլամը արգելում է նույնիսկ անիծել թշնամիներին և խրախուսում է Մուսուլմանին աղոթել այսպիսի մարդկանց առաջնորդմանը ճիշտ և ուղիղ ուղղու: Սա իմանված է Ալլահի Մարգարեյին, ում մի անգամ հարցրեցին, «Օ, Ալլահի Մարգարե, Դու չպե՞տք է աղոթես հեթանոսների և կոսապաշտների դեմ:» Նա ասաց. «Ես միայն առարկած եմ, ինչպես գութ / մարդկության համար / և ես չեմ առարկած անիծել ուրիշներին: » /Զեկուցված Մուսլիմից/

Ժլատություն և Գծուծություն

Իսլամը ենթադրում է հարստությունը, ինչպես վստահություն, որ Ալլահը վստահել է մարդուն կյանքի որոշակի ժամանակահատվածում, որպեսզի օգտագործվի իմաստուն և ծախսվի ըստ Ալլահի պատվիրանների, ապրելու համար, եական կարիքների, առաքինի գործերի և բարեգործության համար: Ալլահի Մարգարեն ասաց. «Դավաճան , Ժլատ և գծուծ մարդը պարծենում է ժամանակով և կրկին իր նվիրատվությամբ և օժանդակությամբ ուրիշ կարիքավոր և աղքատ անհատներին, երբեք չի մտնի Դրախտ:» /Թիրմիզի/

Ալլահի Մարգարեն զեկուցեց , որ զգուշացրել է հասարակության ավերիչ հետևանքների մասին, երբ Ժլատությունը դառնում է ընդհանուր , ասելով. «Զգուշացեք Ճնշումից: Ճնշումը մթություն է Դատաստանի Օրը. Զգուշացեք ազահությունից և Ժլատությունից , քանզի այն ավիրել է մարդկանց քեզանից առաջ: Ժլատությունը և ազահությունը ստիպեց մարդկանց / ձեզանից առաջ / թափել իրենց իսկ մարդկանց արյունը և ոլորեց նրանց անել անօրեն բաներ , ինչ արգելված էր և անօրինական:» /Մուսլիմ/

Անմիտ և Ճոխ Ծախսը

Ալլահը հրամայել է մուսուլմանին ձեռնպահ լինել Ճոխությունից: « Կեր և խմիր, բայց մի վատնիր ավելցուկ, Իրոք Նա չի սիրում չափից դուրս:» (7:31)

Ամենակարող Ալլահը ասաց.« Եվ ցույց տուր ազգին , իրենց իրական իրավունքները և / նույնպես / նրանց, ովքեր ուզում են, և ձամփորդներին և մի վատնիր / քո հարստությունը/, շռայլ ձևով: Իրոք շռայլողները դեմք եղբայրներն են և Սատանան անշնորհակալ է իր Տիրոջը / ինքը / : » (17:26-27)

Ալլահի Մարգարեն ասաց.« Ամենակարող Ալլահը արգելում է ձեզ լինել չենթարկվող ձեր մայրերին , մերժել տալ աղքատներին և կարիքավորներին հանուն Ալլահի, խնդրել մարդկանց բարեգործություն, եթե իրոք դու կարիք չունես և աղջիկներին կենդանի թաղել: Ալլահը նույնպես չի հավանում

Ճեզ լինել բամբասանք ստեղծող, հաճախ խնդրել մարդկանց տալ Ճեզ և ծախսել ֆոնդերը հիմար ձևով:» /Բուխարի & Մուսլիմ/

Չափազանցում և Ծայրահեղականություն

Ամենակարող Ալլահը ասաց. « **Ալլահը մտադրում է ամեն հնարավորություն Ճեզ. Նա չի ցանկանում դնել Ճեզ դժվարության մեջ: /Նա ուզում է Ճեզ / ավարտել սահմանված ժամկետը և փառաբանել նրան, որ նա Ճեզ առաջնորդել է, որ գուցե դուք կլինեք շնորհակալ:» (2:185)**

Ալլահի Մարգարեն ասաց. « **Առաջարկիր լավ բաներ և մի հետապնդիր մարդկանց հեռու: Մեղմիր մարդկանց կյանքը և մի դարձրու այն դժվար և անտանելի նրանց համար:» /Բուխարի & Մուսլիմ/**

Ալլահի Մարգարեն ասաց. «**Զգուշացեք դուրս գնալուց կրոնի սահմաններից: Մարդիկ Ճեզանից առաջ ավերվել են գնալով ծայրահեղության կրոնում:** » /Նիսե, Իբն Մաջահ, Իբն Քուզայմա & ալ-Հակիմ/

Գոռոգությունը և կեղծ հպարտությունը

Ամենակարող Ալլահը ասաց. « **Եվ մի փշիր քո թշերը / հպարտությամբ/, մարդկանց, ոչ կը քայլիր հանդուզն երկրով, քանզի Աստված չի սիրում ամբարտավան պարծենկոտի: Եվ եղիր չափավոր Ճեր քայլերում և իշեցրու Ճեր Ճայնը, քանզի հնչունների խսությունը առանց կասկածի ավանակի գոռց է:** » (31:18-19)

Ալլահի Մարգարեն ասաց. «**Անձը, որի սիրու պարունակում է գոռոգության մի ատոմի քաշ, չի մտնի Դրախտ:» Ուղեկիցներից մեկը, ով ներկա էր այդ ժամանակ ասաց Ալլահի Մարգարեյին, «Օ, Ալլահի Մարգարե, Ճեզանից մեկը սիրում է հազնել լավ հագուստ և լավ կոշիկներ/ դա ամբարտավանություն է /:» Ալլահի Մարգարեն ասաց. « **Ամբարտավանությունը ճիշտը մերժելն է և ունենալը արհամարհանք ուրիշների նկատմամբ :** » /Մուսլիմ/**

Ալլահի Մարգարեն նույնպես ասաց.« **Ալլահը Դատաստանի Օրը չի նայի մեկին, ով հագնում է իր շորերը գոռոգաբար:** » /Բուխարի & Մուսլիմ/

Բոլոր Անարդար Գործողությունները Առաջնորդում են Վեճի, կոիվների և Պայրարի մարդկանց միջև.

Ամենակարող Ալլահը ասաց.« **Եվ, ամուր բռնեք բոլորը միասին, Պարանվ, որը Ալլահը ձգել է Ճեզ համար և մի բաժանվեք Ճեր միջից: Եվ իիշիր երախտագիտությամբ Ալլահի լավությունը քո վրա, քանի որ դուք թշնամիներ եք և Նա լցրեց Ճեր սրտերը սիրով, այնպես որ Նրա շնորհիվ**

դուք դարձաք եղբայրներ: Եվ դուք կրակով փոսի եզրին կիք և Նա փրկեց ձեզ դրանից: Այսպիսով Ալլահը դրեց իր նշանները պարզ ձեզ , որ դուք կարողանաք առաջնորդվել : » (3:103)

Հետևաբար , Իսլամը արգելում է ամեն տեսակի կասկածելի և չար մտքերը ուրիշների մասին: Ամենակարող Ալլահը ասաց.«**O, դուք , ովքեր հավատում եք: Խուսափեք կասկածից այնքան շատ, որքան կարող եք, քանի որ կասկածը որոշ պարագաներում մեղք է և մի լրտեսեք իրար, ոչ կը խոսեք հիվանդագին իրարից, մեջքերի ետևում : Ձեզանից մեկը կհավանի ուտել իր մեռած եղբոր միսր : Ոչ, դուք կզարշեք դրանից: Եվ վախեցեք Ալլահից , քանզի Ալլահը Ամենազբաժիշտն է ու Վերադարձնողն է: » (49:12)**

Ալլահի Մարգարեն ասաց.« **Խուսափիր կասկածից, քանզի կասկածը / առաջնորդում է / ամենասխալ ճառերի, ինչ մարդ երբնէ կարող է անել :** » /Բուխարի /

Փաստերի սխալ ներկայացում և սուտ գեկուցում.

Ամենակարող Ալլահը ասաց. «**O, դուք , ովքեր հավատում եք, եթե թույլ մարդ զալիս է քեզ մոտ , որևէ նորությունով , համոզվիր դրա ճշմարտությանը , որպեսզի չլինի դու վնասում ես մարդկանց ակամա և հետո դառնալ զղումով, այնի համար , ինչ դու արել ես: » (49:6)**

Զայրույթի պատշաճություն, Զդայնության պոռքկումներ և Ճնշող ու վիրավորող լեզվի օգտագործում.

Այսպիսով մուսուլմանին իրամայված է միշտ դեկավարել բարկությունը: Ամենակարող Ալլահը ասաց. «**Նրանք , ովքեր խուսափում են մեծ հանցանքներից և ամոթալի արարքներից և նույնիսկ երբ նրանք բարկացած են, նրանք ներում են:** » (42:37)

Ալլահի Մարգարեն ասաց. « **Ուժեղ մարդը նա չէ, ով ըմբշամարտում է, բայց ուժեղ մարդը փաստորեն նա է, ով կառավարում է իրեն բարկության պահին: » /Բուխարի & Մուսլիմ /**

Ալլահի Մարգարեն ասաց.« **Հավատացյալը նա չէ, ով հարձակվում է ուրիշների ամբողջականությանը, անիծում է ուրիշներին, օգտագործում է վատ լեզու և տհաճ է իր ճառում ուրիշների հետ: » /Թիրմիզի /**

Աբու Հուրեյրան , թող Ալլահը գոհանա նրանով, գեկուցեց. Մարդ հարցրեց Մարգարեյին տալ խորհուրդ և նա ասաց ,« **Մի բարկացիր :« Մարդը կրկնեց մի քանի անգամ և նա պատասխանեց/ ամեն անգամ/ » Մի բարկացիր » /Բուխարի /**

Խնդրություն և վնասակար ուրախություն ուրիշների տառապանքների վրա.

Ալլահի Մարգարեն ասաց. «Մի ցուցադրիր որևէ ուրախություն , տեսնելով քո եղբոր ողբերգությունը: Ալլահը կիխնի զթասիրտ վերջինիս և կվշտացնի քեզ այդպիսի խնդիրներով:» / Թիրմիզի/

Անպատեհ բաներ, որոնք չեն վերաբերվում նրան .

Ալլահի Մարգարեն ասաց. «Լավ մուտուման լինելու նշաններից մեկն է թողնել այն , ինչ նրան չի վերաբերվում: » / Զեկուցված Թիրմիզիից /

Անարդար կառավարում և դատապարտում.

Օրենքները սկիզբ են առնում Ղուրանից և Սուննայից և դրանով չկա ոչ մի օրենսդիր, բացի Ալլահից Իսլամում: Դատավորը վստահված է մեկնաբանել օրենքը և կիրառել այն արդար ձևով բոլոր անհատական վիճակներում և եթե նա դառնա անարդար իր դատավճռում, նա դավաճանում է սուրբ վստահությունը: Ամենահմաստունը և Վսեմը ասաց.«.....և նա, ով երբեք չի դատում ինչով Ալլահը լուսաբանել է, ապա իրոք, նրանք անհավատներ են: » (5:44)

Սա նույնպես հիմնված է Ալլահի Մարգարեյի հաղիթի վրա: «Դատավորները երեքն են, որոնցից երկուսը Դժոխքի բնակիչներ են և մեկը Դրախտի: Դատավորը , ով գիտի ճշմարտությունը և դատում է համապատասխան ձևով, կրնակվի Դրախտում: Դատավորը, ով գիտի ճշմարտությունը , բայց դիտմամբ շեղվում է դրանից , կրնակվի Դժոխքում: Դատավորը , ով անցնում է իր դատավճռը առանց տիրապետելու համապատասխան գիտելիքի կրնակվի Դժոխքում:» Ուղեկիցներից մեկը, ով ներկա էր այդ ժամանակ , բարձրացրեց հետևյալ հարցը.«Ի՞նչ է դատավորի մեղքը, ով տեղյակ չէ , իրոք ճշմարտությանը և դեպքի իրականությանը: Ալլահի Մարգարեն մեկնաբանեց, » Նրա մեղքն է , որ նա չպետք է գործեր ինչպես դատավոր մինչ գիտակ է:» / Հակիմ /

Լրտեսել ուրիշներին

Իսլամը արգելում է լրտեսել ուրիշներին ամեն ձևով, ինչպես նշում է Ալլահը , «Օ, դուք , ովքեր հավատում եք , Խուսափեք կասկածից այնքան շատ, որքան կարող եք , քանզի կասկածը որոշ դեպքերում մեղք է և մի լրտեսեք իրար, ոչ կ խոսեք հիվանդագին իրար մասին, իրար մեջքի ետեից: Կցանկանա՞ծ ձեզանից մեկը ուտել միաը իր մեռած եղբոր: Ոչ, դուք կգարշեք դրանից: Եվ վախեցիր Ալլահից , քանզի Ալլահը ամենազթասիրտն ու Վերադարձնողն է:» (49:12)

Ալլահի Մարգարեն ասաց. « **Անձը , ով լսում է ուրիշների մասին խոսակցություն , ով ատում է իրեն լսել , կունենա հալած կապար լցվող իր ականջները Դատաստանի Օքը :» /Բուխարի /**

Տարածելու ուրիշների սխալները և բամբասելը.

Բամբասանք հերիփաթը խախտում է սիրալիր հարաբերությունները մարդկանց և բերում է թշնամանք և ստեղծում է քառսային իրավիճակ հասարակությունում: Ամենազոր Ալլահը ասաց. « **Զգուշացիր , ոչ թե արհամարհելի մարդու տեսակից , պատրաստ երդվելով , զրպարտիչ , շարունակելով զրպարտությունը:** » (68:10-11)

Ալլահի Մարգարեն ասաց. « **Զրպարտիչը չի թույլատրվի մտնել Դրախու:** » /Բուխարի & Մուսլիմ /

Զրպարտանքի միակ արդյունքներն են բամբասանքը, ատելությունը, բարկությունը հասարակության անդամների միջև: Ինչպես այդպիսի , սա կարող է առաջնորդել մարդասպանությունների և հասարակություններում խանգարումների: Իսլամը ոչ ընդունում , ոչ էլ թողություն է տալիս այդ իրավիճակներին:

Ուրիշների շահագործումը , մանավանդ հետ գոհերինը , ինչպիսիք են մեծերը և աղքատները.

Իսլամը նպատակ ունի հաստատելու լավ ինտեգրացված հասարակություն ամուր եղբայրական կապերով: Ամենակարող Ալլահը ասաց, « **Ծառայիր Ալլահին և մի զուգակցիր որևէ զուգընկեր նրա հետ և արա լավություն ծնողներին , ազգականներին , որբերին , կարիքավորներին , հարևաններին , ովքեր մոտ են և հարևաններին , ովքեր օտար են , ուղեկցողին քն կողըին , ճանապարհորդին / դու հանդիպում ես / և ինչ քն աջ ձեռքին պատկանում է , քանզի Ալլահը չի սիրում ամբարտավանին , սին փառահեղին:** » (4:36)

Անհարմարություններ ուրիշներին , մանավանդ հարևաններին.

Ալլահի Մարգարեն ասաց. « **Ճանուն Ալլահի , Մարդ չի դառնա / լիարժեք/ հավատացյալ: Ճանուն Ալլահի , մարդ չի դառնա / լիաժեք/ հավատացյալ / Կրկնելով նույն արտահայտությունը երկու անգամ /: Ուղեկցողները հարցրեցին , "Օ , Ալլահի Մարգարե , Ո՞վ է այդ անձը: Ալլահի Մարգարեն մեկնարանեց , Նա մեկն է , ում հետ անձը ում հարևանը ոչ ապահով է , ոչ էլ անվտանգ ընդդեմ / բոլոր նրա / չարիքների և վնասների :» / Բուխարի & Մուսլիմ /**

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Իսլամը կառուցում է հիմք ընկերական հարաբերությունների մարդկանց միջև, որոնք հիմնված են հասարակական և ընկերական հետաքրքրությունների վրա բոլորի համար: Երբեք չկա որևէ պարտադրում կամ ուժ ընդունելու Իսլամ: Իսլամը ցանկանում է բարիք բոլորին, անկախ գույնից, դաշտանանքից, աշխարհագրական դիրքից և ազգությունից: Նրա օրենքները և սկզբունքները իրանում են տիեզերական արդարություն, հանդուրժողականություն և ձշմարտություն: Մուսուլմաններին հրամայված է սիրել հանուն Ալլահի և ատել հանուն Ալլահի ուրիշ հետաքրքրություններ, աշխարհիկ ցանկություններ և քմահաճույքներ: Մարդ չի սիրում կամ ատում անձին ըստ խոսելու, բայց սիրում է լավը և ատում է չարիքը ըստ այդ անձի վերաբերմունքի:

Ամենակարող Ալլահը ասաց. «**Պահիր ներողամտություն, հրամայիր ինչ ճիշտ է, բայց հեռացիր ինչ ամբարտավան է:**» (7:199)

Իսլամը բերում է մարդկանց ամբարտավան մթությունից և անարդարությունից դեպի առաջնորդման լուսավոր կետ և արդարություն: Իմաստուն և Վսեմ Ալլահը ասաց. «**Ալլահը Պաշտպան և Դաշնակից է նրանց, ով ունի հավատք. Նա առաջնորդում է մթին խորքերից դեպի լույս: Անհավատները թարութի/ Սատանայի, Կուտքերի, Բոնապետների / դեկավարները և դաշնակիցներն են, լույսից նրանք առաջնորդում են մթության խորքերը: Նրանք կինեն ուղեկիցներ Կրակի, բնակվելու այնտեղ / ընդմիշտ:» (2: 257)**

Իսլամը կրթում է բոլոր մուսուլմաններին լինել խաղաղ, ներող, համբերատար և հոգատար: Իսլամը փնտրում է ամեն ձև հաստատելու սոցիալական արդարություն հասարակությունում և պաշտպանելու իսլամական կառավարությունում գտնվող բոլոր քաղաքացիների իրավունքները և ներառելու իր բոլոր համակարգերում: Իսլամը հորդորում է մուսուլմաններին լինել լավ ուրիշների նկատմամբ, առանց սպասելու լավությանը, փնտրելու միայն պարզ Ալլահից, իրենց Տիրոջից: Իսլամը կրթում է մուսուլմաններին հարգել և պատվել աստվածային օրենքները և ցուցումները, այնպես, որ ամեն անդամ հասարակությունում զգա անվտանգ, ապահով և խաղաղ, բացի նրանցից, ովքեր իրենց հանցագործ գործունեությամբ արժանի են պատժի արդար ձևով մեղքի համար: Իսլամը կրթում է մուսուլմանին լինել անձնուրաց և սիրել ուրիշների համար այն, ինչ ցանկանում են իրենց համար, այնպես որ ամբողջ հասարակությունը կշահի. Մեծերը պիտի բարի լինեն երիտասարդներին և փոքրամասնություններին, երիտասարդները պիտի լինեն գրասիրտ, հարգանքով և օգտակար մեծերին, հարուստները առաքինի աղքատներին և բոլորը պիտի ձգտեն օգնելու կարիքավորներին: Իսլամը նպատակ ունի կատարյալ հասարակության, որտեղ Ալլահի Մարգարեյի ասածը կլրացվի:

«Հավատացյալի օրինակ է սիրով և մտերմությամբ մեկը մյուսին, ինչպես մի մարմնի օրգաններ: Եթե մի օրգանը ցավում է, մարմնի մնացածը դառնում է տենդով և ազդված: »

Մենք հուսով ենք, որ այս զրքույկը օգնեց առաջնորդելու, ով փնտրում է ճշմարտություն, նրանց, ով փնտրում է հասնել Դրախտի երանության: Ովքեր փնտրում են լուծում Դժոխքի կրակներից, տանջանքներից և նվաստացումից դեպի պատվավոր Դրախտ: Մենք բոլորս գիտենք, որ մահը մարդու վերջին ճակատագիրն է և վճռական հարցն է, ի՞նչ է պատահում մահից հետո: Մուտուլմանները ինչպես բոլոր գրերի հվատացյալները, հավատում են Հարության մահից հետո, որտեղ բոլորը կհանդիպեն պարզեների կամ պատիժների հավիտենական կյանքում կամ Դրախտի այգիների երանության մեջ կամ Դժոխքի բոցավառ կրակներում: Նրանք, ովքեր անկեղծ ընդունել են Իսլամ, ինչպես կյանքի ձև, իրոք վերցրել ել ապահով արահետ դեպի երջանկություն և երանություն մահից հետո: Նրանք, ովքեր գործել են չարիք այս աշխարհում անմեղ մարդկանց դեմ առանց հիմքի, նրանք կպատժվեն նրա համար ինչ գործել են ընդեմ անմեղ մարդկանց: Ամեն դեպքում, եթե մեկը գործել է չենթարկության որևէ գործողություն Ալլահի պատվիրանների դեմ, ապա այն միայն իր ցանկության և զթարտության վրա է: Եթե նա ցանկանում է տանջել չարագործին իր արդարությամբ, ոչ ոք չի միջնորդի մինչ Ալլահը կթույլատրի: Եվ եթե Ալլահը ցանկանա ներել այդպիսի չարագործի, Նա կանի դա իր Գթարտությունից և Առատաձեռնությունից:

Իսկ նրանք, ովքեր հեռացել են Իսլամից, կամ թեքել են մեջքերը և մահանում են ոչ մուտուլման, մենք հավատում ենք, որ այդպիսի մարդիկ կմնան Դժոխքի Կրակում ընդմիշտ: Մենք մղում ենք ամեն մտածող և հարգալից անձի փնտրել ձիշտ լուծում իր հոգու ձիշտ գործողություններով, որը հիմնված է Ալլահի Գթարտության վրա: Մենք խրախուսում ենք ամեն մարդու փնտրելու ձիշտ և Ուղիղ Ճանապարհը, որը առաջնորդում է Դրախտ, դա Ալլահի Ճանապարհն է, Իսլամի Ճանապարհը և Ալլահին ամբողջովին ենթարկվելը: Սա է ճանապարհը, որը առաջնորդում է հավերժ երջանկության: Ամենակարող Ալլահը ասաց թշնամիների մասին, ովքեր տարածում են կեղծ պրոպրանդա Իսլամի դեմ:

« Նրանց նպատակն է հանգընել Ալլահի Լույսը իրենց բերաններով, բայց Ալլահը կլրացնի / լուսարանումը / Իր Լույսի, նույնիսկ եթե անհավատները կատեն / այն / : » (61:8)

Ալլահի Մարգարեն ասաց. « Մեկի անունվ, ում ձեռքերում է Մուհամետի հոգին: Ոչ մի անդամ այս ազգի / անվանված/, ոչ Հրեա կամ Քրիստոնյա, ով լսում է իմ մասին և չի հավատում նրան, ինչով ես ուղարկվել եմ, ապա նա կինի Կրակի մարդկանցից:» / Մուսլիմ/

الحمد لله رب العالمين
وصلي الله على رسله وآله وصحبه أجمعين

ԱՄԲՈՂՋ ՓԱՌՔԸ ՄԻԱՅՆ ԱԼԱԶԲՆ Է,
ԱՇԽԱՐՀՆԵՐԻ ՏԻՐՈԶԸ ԵՎ ԹՈՂ ԱԼԱԶԸ
ՄԵԾԱՐԻ ԻՐ ՄԱՐԳԱՐԵՅԻ ՀԻՇԱՏԱԿՈՒՍԸ
ԵՎ ՆՐԱ ՏԱՏԵՍՈՒԹՅԱՆԸ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆԵԼ
ՆՐԱՆ ԱՊԱՀՈՎ ԱՄԵՆ ՆՍԵՄԱՑՈՒՑԻՉ ԲԱՆԻՑ:

Եթե դուք ցանկանաք ստանալ ավելի տեղեկություն Իսլամի մասին մի տատանվեք կապվել մեզ.

1. Email en@islamland.org
2. Դուք կարող եք նաև այցելել հետևյալ կայքերը